

Pohjois-Kreikan Suomi-Seuran Tiedote

SEURAN JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja, Marko Suomalainen puh. 2310 868167
Varapuheenjohtaja, Jaana Karhunen puh. 2310 412749
Sihteeri, Marjut Katoniemi-Kutsuridis puh. 2310 860555
Kassanhoitaja, Päivi Pulkki-Georgopoulou puh. 2310 950879
Jäsen, Simo Haavisto puh. 2310 960877

Postiosoite: P. O. Box 18608, 54005 Thessaloniki, Greece
E-mail: pksumiseura@yahoo.gr

Pankkiyhteys:

Alpha Bank, 703-00-2310-010761

Suomi-koulun pääopettaja:

Riitta Douhanianis puh. 2310 446867

Suomi-kirjaston hoitaja & Suomi-koulun opettaja:

Simo Haavisto puh. 2310 960877

Suomi-koulun opettaja:

Sari Asimoglou puh. 2310 403933

Tiedote No 3/2003 Syyskuu

3. vuosikerta

Koonnut Marjut Katoniemi-Kutsuridis ja Marko Suomalainen

Sisällysluettelo

	Sivu
Puheenjohtajan tervehdys.....	1
Haastateltavana Tanja Karpela	1
Valokuvanäyttely Thessalonikissa.....	2
Henkilöt tutuiksi	2
Perhetapahtumia	3
Seuran ja jäsenten toimintaa.....	3
Suomi-kouluopettajien koulutusta Suomessa kesällä 2003.....	3
Ota puheeksi Kantapöydässä.....	4
Ateenan suurlähetystö tiedottaa	4
Suomi-Seura ja USP tiedottavat	5
Uutiskatsaus.....	6
Marja-Leena Vuorenpää Ateenan suurlähetystöstä on palannut Suomeen.....	29
Satunnainen matkailija.....	30
Kiinnostaako Kreikan kansalaisuus?	31
Ruokapalsta	31
Toimitus surffaili Internetissä	31
Vitsejä	32
Tapahtumakalenteri.....	32

Puheenjohtajan tervehdys

Muistan keväällä kuinka moni toivoi ilmojen lämpenevän pitkän ja kylmän kevään jälkeen. Nyt kuumien kesän loppupuolella on jo alkanut kuulumaan toivomuksia siitä, että kesä ja kuumuus pian loppuisivat.

Samana kuulin myös Suomesta elokuun alkupuolella. Heinäkuu oli tänä vuonna Suomesakin erityisen lämmin ja moni meistäkin pääsi nauttimaan myös Suomen upeasta kevästä.

Kesäkuussa Pohjois-Kreikka, lähinnä Porto Carras Halkidikissa ja Thessaloniki, olivat maailman huomion kohteina EU:n huippukokouksen ja sen johdosta järjestettyjen mienosoitusten takia.

Uusi kansalaisuuslaki on nyt sitten ollut voimassa muutaman kuukauden. Ympäri maailmaa on kuitenkin kuulunut etteivät entiset Suomen kansalaiset ole aloittaneet mitään

ryntäystä kansalaisuuden takaisin saamiseen. Vain reilut 800 hakemusta on jätetty tähän mennessä.

Ateenan suurlähetystöstä kerrottiin, että enemmän yhteydenottoja tuli ennen lain voimaantuloa kuin sen jälkeen. Tämä lienee johtuu paljolti siitä, että pitkään toivotettiin ettei kannata heti alkuun rynnätä hakemuksia täyttämään ruuhkan välttämiseksi ja siitä että virallinen tiedotus asiasta alkoi vasta lain voimaan tulon jälkeen.

Asiaan vaikuttanee myös käsittelymaksujen suuruus joka on aiheuttanut paljon närää ulkosuomalaisien keskuudessa.

Ateenan suurlähetystö lähetti Kreikassa asuville suomalaisille, joiden osoitetiedot heillä on tiedossa, asiata tiedotteen heti lain voimaan tulon jälkeen. Julkaisemme ko. tiedotteen vielä varmuuden vuoksi tässä tiedotteessa kohdassa "Ateenan suurlähetystö tiedottaa".

Syksy on siis alkanut ja joulua saapuu pian. Pikkujoulu-toimikuntaan voi jo halukkaat ilmoittautua seuran sihteerille.

Toivon teille kaikille oikein hyvää alkanutta syksyä omasta ja seuran johtokunnan puolesta!

Marko Suomalainen
puheenjohtaja

Haastateltavana Tanja Karpela

Osa Pohjois-Kreikan Suomi-Seuran jäsenistä tapasi Suomen kulttuuriministerin, Tanja Karpelan, hänen Thessalonikin vierailun yhteydessään toukokuussa, "Ikoneja Suomesta" -näyttelyn avajaisissa.

Tiedotteen toimikunta käytti tilaisuutta hyväkseen pyytämällä kulttuuriministeri Karpelalta haastattelun tiedotteeseemme, jonka hän myös lupasi. Haastattelu toteutettiin sitten kesän aikana ja julkaistaan nyt tässä:

Lazarosta muistaen

Keskuudestamme poistui Lazaros Spiroidis, Maija Ristonmaan elämänkumppani, 11. syyskuuta 2003, 54-vuotiaana.

Lazaros toimi yksityisyrityksenä Thessalonikissa ja hän asui viimeiset vuodet Kiliksen Herson kylässä Majjansa kanssa.

Häntä kaipaamaan jäivät :

Maija Ristonmaa,
sukulaiset,
ja monet, monet ystävät

1. Mikä on opintotaustanne ja mistä päin Suomen olette kotoisin?

Olen suorittanut sosionomin tutkinnon ammattikorkeakoulussa. Olen syntynyt Salosta. Nuoruuteni olen viettänyt Turussa. Nykyisin asun Espoossa.

Suomen kulttuuriministeri Tanja Karpela Thessalonikissa, toukokuussa 2003, "Ikoneja Suomesta" -näyttelyn avajaisissa.

MAINOSTA MAINIOSTI MAAILMAN YMPÄRI!

Lisätietoja pksumiseura@yahoo.gr

2. Mitä olette tehneet työksenne ennen eduskuntaa?

Ennen eduskuntaa opiskelin.

3. Milloin ja miten lähditte mukaan politiikkaan ja päädyitte kansanedustajaksi. Missä tehtävissä olette palvelleet?

Tulin politiikkaan ennen vuoden 1999 vaaleja. Viime vaalikauden olin sivistysvaliokunnan jäsen ja keskustan perhetyöryhmän puheenjohtaja.

4. Kulttuuriministerinä teidän tehtäviin kuuluu myös nuorisoasiat. On arvioitu, että jopa joka neljäs lapsi voisi pahoin. Voititteko kertoa meille joitain konkreettisia ehdotuksianne, kuinka lasten hyvinvointia voitaisiin edistää?

Lasten hyvinvointia pyritään edistämään kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön keinoin. Lapset tarvitsevat positiivisia toimintavaihtoehtoja. Konkreettisia toimia on lastenkulttuurin edistäminen mm. lisääntyvä tuki lastenelokuville. Olen myös käynnistänyt toimintaohjelman väkivaltaviihdettä vastaan. Tavoitteena on positiivisin keinoin saada tv-yhtiöt ja esim. tietokonepellen valmistajat sitoutumaan sääntöihin, jotka suojelevat lasta. Esim. väkivaltaa sisältäviä ohjelmia lähetetään vain myöhään illalla ja väkivaltaa sisältävät pelit merkitään selvästi, jotta vanhemmat tietävät niiden sisällön.

5. Teillä on kaksi pientä lasta ja vaativa ura. Miten sovitatte yhteen roolit äitinä ja poliitikona?

Lasten ja työn yhteensovittaminen on vaikeaa.

6. Koetteko, että naispolitiikon on tehtävä enemmän töitä saadakseen saman arvostuksen kuin miespolitiikko?

Kyllä naisilta vielä vaaditaan enemmän näyttöä kuin miehiltä.

7. Mitä teille merkitsee Suomi-yhteisöjen ja Suomi-koulujen toiminta ulkomailla?

Suomi-yhteisöjen toiminta on tärkeää, koska juuri ulkomailla asuvat suomalaiset kaikkein selvimmin tajuavat sen, mitä suomalaisuus on. Suomi-koulut antavat lapsille mahdollisuuden oppia suomalaisuudesta. Ne vahvistavat lapsen monikulttuurista ja suomalaista identiteettiä.

8. Suomessa puhutaan paljon tulevasta työvoimapulasta. Ulkosuomalaisnuoret on Suomelle tulevaisuuden voimavara. Mitä maailmalla toimivien Suomi-koulujen pitäisi mielestänne tehdä, jotta Suomen valtion rahoitaisi niiden toimintaa enemmän?

Suomi-koulujen on oltava aktiivisesti yhteydessä päättäjiin, jotta me olemme tietoisia Suomi-koulujen toiminnan sisällöstä ja kehittämistarpeista.

9. Olisiko mielestänne aiheellista perustaa ulkosuomalaisten vaaliliitto, vai ajaako Suomen eduskunta mielestänne tarpeesi ulkosuomalaisten asioita? Mitä mieltä olette Ulkosuomalaisparlamentin toiminnasta?

En usko, että ulkosuomalaisten vaaliliitto onnistuisi. Ulkosuomalaiset edustavat yhtä laajasti erilaisia poliittisia aatteita kuin kotimaassakin asuvat.

Ulkosuomalaisparlamentti tuo arvokkaalla tavalla ulkosuomalaisten tarpeet esille.

10. Vierailitte Kreikassa Euroopan unionin kulttuuri- ja audiovisuaalisista asioista vastaavien ministereiden epävirallisessa kokouksessa tämän vuoden toukokuussa. Oletteko vierailleet Kreikassa aikaisemmin, ja miltä Kreikka teistä vaikuttaa?

Olen usein Kreikassa mm. Kreeta, Rhodos, Thessaloniki, Ateena ovat tulleet tutuiksi. Rakasta kreikkalaista musiikkia ja ruokaa. Kreikka herättää mielessäni aina positiivisia mielleyhtymiä.

11. Mielestämme Suomen kulttuuriministerin olisi toimessaan paneuduttava myös ulkosuomalaisten kulttuuriasioihin. Miten kommentoitte tätä?

Ehdottomasti kulttuuriministerin on syytä paneutua ulkosuomalaisten kulttuuriasioihin. Kulttuurinen monimuotoisuus on yksi keskeinen aihe kaikessa kulttuuriyhteistyössä. Ulkosuomalaiset ovat arvokkaita suomalaisen kulttuurin lähetiläitä uudessa kotimaassaan. He ovat asiantuntijoita myös monikulttuurisen yhteiskunnan rakentajina.

12. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmanne?

En juurikaan suunnittele tulevaisuutta. Tämän vaalikauden aion toimia kulttuuriministerinä. Mitä sen jälkeen, on vielä täysin suunnittelematta.

Tiedotteen toimitus kiittää ministeri Karpelaa haastattelusta ja toivottaa hänelle menestystä kulttuuriministerin urallaan sekä misä tahansa tehtävässä hän tulevaisuudessa tuleekin toimimaan.

Valokuvanäyttely Thessalonikissa

Ateenan suurlähetystö avusti paria kreikkalaistoimittajaa heidän Suomen matkan toteutuksessa.

Matkan satoa on julkaistu artikkeleina muutamissa kreikkalaisissa julkaisuissa mm. Fanzen - matkailulehdessä.

Nyt matkan puitteilla on toteutumassa valokuvanäyttely, jossa on näytteillä 25 valokuvaa Suomesta ja 25 Virosta.

Näyttelypaikka on Municipal Art Gallery of Thessaloniki, Kristalli str 10.

Valokuvanäyttely on avoinna:

2.10. - 12.10.2003, kello 18.00-21.00, maanantaista perjantaihin

Henkilöt tutuiksi

Eeva Hjorth-Hois

Eeva Hjorth-Hois'in perheeseen kuuluu aviomies Nikoksen lisäksi lapset Maria-Erika (-85) ja Stefanos (-86) sekä kaksi englannin setteriä. Eevan harrastuksia ovat puutarhanhoito ja voimistelu ja hän käyttää kulkuvälineenä mopoa.

Eeva Hjorth-Hois

1. Mikä toi sinut Kreikkaan ja milloin tämä tapahtui?

Kaikki alkoi oikeastaan Rovaniemen Interdesign-kokoontumisesta vuonna 1982. Tapahtuman puitteissa kaksi viehättävää bulgariaista suunnittelijatarta kutsuivat amerikkalaisuomalaisen työryhmämme yhdistetylle työ- ja huvimatkalle Bulgariaan kesällä 1983. Koska olin jäänyt free-lanceriksi Wetterhofilta keväällä, ei minulla ollut kiirettä palata Suomeen kolmen muun työryhmäläisen kanssa. Ennen Bulgarian matkaa olin vierailut Naxoksen saarella ja mieltäni oli jäänyt kaihtamaan ajatus, että haluan nähdä lisää tätä maata!

No tulin yksinani Thessalonikiin tarkoituksena jatkaa Arneaan paikallista tekstiiliperinnettä katsomaan. Valitettavasti korjaustyöt paikallisella bussiasemalla tekivät lähes mahdottomaksi löytää kyseiseen kylään, joten valitsin helpoimman vaihtoehdon ja päädyin Thassokselle. Siellä heti toisena iltana tapasin tulevan mieheni – suunnitellut muutamat päivät venyivät viikoiksi.

Seuraavan talven aikana olimme vuoroin Suomessa ja Kreikassa. Kesällä 1984 avioituimme päämääränämme asettua Suomeen. Kuitenkin Suomen pimeä talvi ja paikalliset tavat olivat ylitsepäsemättömiä miehelleni ja tulimme Kreikkaan vuoden 1985 joulukuussa. Arneaa en ole vielä nähnyt!

2. Miten olet sopeutunut Kavalaan ja Pohjois-Kreikkaan?

Kavala on yksi Kreikan kauneimpia kaupunkeja ja joka kerta ajaessani Agio-sillalta alas päin tunnen suurta iloa, että asustan juuri tässä kaupungissa. Uskon, että Kavala eroaa aika paljon esim. Thessalonikista, ei pelkää pikkukaupunkiomaisen luonteensa vuoksi vaan myös ihmisten taustojen perus-

teella. Kavalan väestöstä on suuri määrä henkilöitä, jotka ovat olleet vierastyövoimana Euroopassa. Siten heidän on huomattavan helppoa ymmärtää vierasta, kielitaidontonta muukalaista.

Sopeutuminen on ollut kuitenkin vaihtelevaa, koska siippani ei kuulu sarjaan "helpot ihmiset". Alussa minulla oli pitkä aikaa olo, että matkalaukku olisi syytä olla valmiiksi pakattuna. Sopeutumista helpotti ratkaisevasti suomalaiskreikkalaisen sanakirjan ilmestyminen ja toiseksi seikka, että opin lukemaan kreikkaa sujuvasti.

Sukulaiset ja naapurit ottivat minut avosylin vastaan – vihdoin oli löytynyt joku, joka korjasi Nikos-pojan talteen. Toisaalta – asuesani vanhempieni kodissa olin jo tavallaan kahden kulttuurin kasvatti, sillä isäni on Suomen ruotsalainen ja äitini karjalainen. Olen lähtöisin Helsingistä ja kuitenkin minulla on kokemusta elämisestä muuallakin, kuten Rovaniemellä.

Vaikka kreikkalaisten suhtautuminen ulkomaalaisiin on muuttunut 20 vuoden aikana johtuen albaanien ja pontoslaisten suuresta määrästä Kreikassa – tunnen saavani parempaa kohtelua kreikkalaisilta kuuluessani ns. luokkaan "ulkomaalainen skandinaavi". Katson, että ripaus sopeutumattomuutta ja tunne siitä, että olen vierasmaalainen Kreikassa ei välttämättä ole pahasta.

3. Mitä olet tehnyt ennen Kreikkaan tuloa ?

Olen kotoisin Helsingin Roihuvuoresta, valmistuin Taideteollisesta Korkeakoulusta tekstiilisuunnittelijaksi vuonna 1979. Sitten opin Rovaniemen ja Tyrvään kotiteollisuuskoulussa, kummassakin vuoden ja edelleen jatkoin opetustöitä Wetterhoffilla kaksi vuotta lähinnä taideaineiden, tuotesuunnittelun ja valokuvauksen puitteissa.

Vuoden päästä valmistumisestani jatkoin TT koulutuskeskuksessa valokuvauslinjalla. Sieltä en valmistunut koskaan (lopputyö vain puuttuu), sillä opiskeluväsymys alkoi vaivata ja eräs kreikkalainen mies istui kotona odotamassa.

Puolitoista vuotta ennen tyttäremme syntymää työskentelin valokuvaajana, mutta äitiyslomalla muuttimme Kreikkaan, joten tutkintopaperi jäi tekemättä. Se on harmi, sillä olisin voinut hyödyntää monet kerrat tätäkin ammattitaitoani täällä Kreikassa.

4. Millaisia ohjeita antaisit uusille maahanmuuttajille ?

Ensinnäkin mukaan tarvitaan iso kassallinen joustavuutta ja kärsivällisyyttä. Asenne "maailmanloppu ei ole tämän näköinen" auttaa myös – yleensä huumori ja valoisa hymy. Kreikkalainen haluaa auttaa ja ymmärtää vierasta, joten henkilökohtaisesti minulle huono kielitaito ei ollut ylitsepääsemätön juttu. Täällä on aina löytynyt joku tuttu, joka auttaa ja tietää jne. Toisaalta mihinkään ei kannata uskoa "että nyt homma hoituu" ennen kuin se on todella loppuun asti hoidettu!

Pohjois-Kreikan Suomi-Seuran Tiedote

Jokainen virkamies kun on korvaamaton ja mikäli kyseinen henkilö on poissa, asia hoidetaan vasta kun virkailija palaa takaisin työpaikalle -> kärsivällisyyttä. Tarvitaan taitoa kysyä suomalaisittain yksinkertaisia asioita ja varmistaa ja jälleen varmistaa. Yleensä kaikki sopimukset ja lupaukset olisi pyydettävä kirjallisina.

Yhteydet muihin ulkomaalaisiin ja saman tilanteen kokeneisiin, ovat ehdoton henkireikä. Vaikka kreikkalaisten kanssa on suhteellisen helppoa tulla toimeen, tunnen silti vieläkin olevani täysin eri rytmisen ihminen. Uskon, että suomalainen ja kreikkalainen rehellisyys ovat kaksi eri asiaa ja joensuulaisella kysymyksellä "Et kui sie nyt oikeen pärjää?" on ihan eri tunnelataus kuin kreikkalaisella "ti kaanis" (mitä kuuluu/miten voit?). Jotta asiat pysyisivät oikeissa suhteissa on hyvä kuulla välillä joltakulta "Kuis pärjää?" ja samalla voi päästää liiat paineet ulos.

5. Mitä Suomi-yhteisö sinulle merkitsee?

Valitettavasti olen ollut vähän yksinäinen piru täällä Kavalassa. Toisia suomalaisia on ollut paikallisina tai vieraillevina tähtinä vaihtelevina lukuina. Alussa tukeuduin täällä toimivaan saksalaiseen yhteisöön. Nykyinen Suomi-seura merkitsee minulle etenkin tiedon saantia, tietoa asioista, joita en aina välttämättä osaisi kysyä. Edelleen on mielenkiintoista kuulla uutisia Suomesta juorut mukaan lukien. Eli SUUR KIITOS seuran tiedotteesta!

Ja toki oli mukavaa kun Marko Suomalaisen tyttären kastajaiset järjestettiin Kavalassa. Pääsin kasvokkain monien seuran henkilöiden kanssa, joista olen kuullut vuosien varrella. Meidän tyttäremme Maria-Erika tulee kuluvana syksynä Salonikiin opiskelemaan, joten toiveeni on että, pitäisitte hyvää huolta tyttärestämme!

Perhetapahtumia

Tyttöjä syntynyt ...

Larissan kaupungissa asuvat Sari Rautio ja Stavros Antinas ovat saaneet 6. toukokuuta tyttövauvan. Tyttö oli syntyessään 50 cm ja 3,400 kg.

Thessalonikin kaupungissa asuvat Marko Suomalainen ja Despina Tzounopoulou ovat saaneet 1. syyskuuta tyttövauvan. Tyttö oli syntyessään 49 cm ja 2,750 kg.

Seuran onnittelet molemmille perheille!

Seuran ja jäsenten toimintaa

Kuukausitapaamiset

Vuoden 5. kuukausitapaaminen 01.06.2003, peruutettiin koska seuralaiset kokkasivat ruokia ruokafestivaaleille seuraavaksi päiväksi.

Vastaavasti syksyn ensimmäinen kuukausitapaaminen, 7. syyskuuta, jouduttiin peruut-

tamaan Suomi-koulun vanhempiyhdistyksen kokouksen johdosta.

Thessalonikin Ruokafestivaalit

02.06 järjestettiin 6. Thessalonikin kansainväliset ruokafestivaalit. Pohjois-Kreikan Suomi-Seura otti festivaaleihin osaa 4. kertaa.

Tänä vuonna valmistettiin kreikkalaisten iloksi 200 annosta lohipiirakkaa ja lohikiusausta, jotka loppuivatkin kesken illan suuren kysynnän johdosta. Lohipiirakan ja lohikiusaoksen ohjeet löydätte tiedotteen kohdasta "ruokapalsta".

Suurimman osan – ja kalleimmat - ruokatarvikkeista, mm. kylmäsavustetun lohen ja svoljata -voitaikinan seurallamme lahjoitti Nikos Georgopoulos. Kiitos Nikolle!

Seuran sihteerit, Marjut Katoniemi-Kutsuridis ja Radio Finlandin Kantapöydässä

07.08.2003 seuran sihteerit Marjut Katoniemi-Kutsuridis osallistui suoraan radiolähetykseen YLE Radio Finlandin Kantapöydässä. Tällä kertaa ohjelmassa käsiteltiin urheilua, sen arvoa ja merkitystä nykyihmiselle. Edelleen studioon oli kutsuttu liikunnan asiantuntijoina Suomen Pesäpalloliiton PPL ry:n puheenjohtaja Marko Pullinen sekä Suomen Voimistelu- ja Liikuntaseurat SvULI ry:n edustaja Eila Ruuskanen.

Suomi-kouluopettajien koulutusta Suomessa kesällä 2003

Opetushallituksen järjestämien elokuun koulutuspäivien teemana oli "Kieli eläköön!". Kolmen päivän aikana kuulimme luentoja ja osallistuimme itsekin keskusteluihin, joiden aiheena oli mm. "Miten kieli muuttuu?", "Mitä suomen murteille kuuluu?", "Kieli köyhtyy?", "Erilaisia näkökulmia kirjoittamisen opetukseen" ja saimme nauttia runoilija Heli Laakosen Turun murteella esittämiä runoja. Olimme myös mukana Järvenpään Äidinkielen opettajien foorumissa, jossa julkaistiin Äidinkielen opettajain liiton toimittama kirja: Kotimaana suomen kieli – Näkökulmia suomen kielen säilyttämiseen ja kehittämiseen ulkomailla. Kirja lahjoitettiin kaikille Suomi-kouluille ja sitä voi lainata Thessalonikin Suomi-koululta.

Vierailimme Järvenpäässä Jean Sibeliuksen kotitalossa, Ainolassa, osallistuimme teatteriesitykseen, tutustuimme Pasilassa Yleisradioon Radio Finlandin päällikkö Juhani Niinistön isännöimänä ja nautimme taitelija Mikko Perkoilan musiikista Aamu-oppikirjasarjan esittelyn yhteydessä. Opetushallituksen koulutuspäiville osallistui n. 70 opettajaa eri puolilta maapalloa.

Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitos järjesti vuosien suunnittelun jälkeen kolme opintoviikkoa käsittävän "Uusia näkökulmia Suomi-koulujen opettajille" -kurssin, josta opiskelimme neljä työntäyteistä päivää Tikkurilassa ja loput kurssista

tapahtuu etäopiskeluna. Meitä osallistujia oli 22 opettajaa : Saksasta, Sveitsistä, Englannista, Espanjasta, Italiasta, USA:sta, Chilestä, Tansaniasta ja Kreikasta (kaksi Thessalonikista ja yksi Haniasta).

Kurssin aikana käsitelimme mm. erilaisia oppimistyyliä, suomen kielen rakennetta, kaksikielisyyden problematiikkaa, kielen oppimista toiminnan kautta, tieto- ja viestintätekniikkaa, verkossa olevia materiaaleja, kielitaidon ja oppimisen arviointia sekä suomalaisia lasten ja nuorten kirjoja kulttuurin kuvastajina.

Useimmat aiheet, ryhmätyöt ja keskusteluhetket olivat antoisia ja hyödyllisiä sekä etätehtävät, joita meille annettiin "läksyksi" kotiin, käytännönläheisiä. Uskonkin, että kurssin antoja pystyy käyttämään Suomi-koulu-työssä hyväkseen ja toivon, että tällaista ensiarvoista koulutusta vatedeskin jatketaan.

Lopuksi Pentti Saarikosken mietelause suomen kielestä: "Suomen kieli on minulle ikkuna ja talo. Minä asun tässä kielessä. Se on minun ihoni."

Riitta Douhanias

Thessalonikin Suomi-koulun opettaja

Ota puheeksi Kantapöydässä.

Radio Finlandin kotimaankielinen toimitus seuraa ulkosuomalaisten elämänpäiriin liittyviä aiheita ja radioi joitakin ulkosuomalaista-pahtumia ja mm Ulkosuomalaisparlamentin aluekokouksia.

Kantapöytä voi istahtaa niin radioaaltojen, satelliittipalvelun kuin netinkin kautta.

Puh. + 358 9 241 8250.

Satelliittiradio YLESAT1

Nettiauudio : www.yle.fi/rfinland

Kantapöytälahetykset lauantaiaamuisin klo 9.30 – 10.10 Suomen aika.

Tulevien lähetysten aiheita viikosta 41 (loka- ja marraskuu 2003) :

vko 41 uuden lähetyksen erikoislähetys

vko 42 ulkosuomalaisten verotus

vko 43 suomen kielen muuttuminen

vko 44 suomalaisen ruokaperinteen muuttuminen

vko 45 suo ja turve suomalaisuudessa

Ateenan suurlähetystö tiedottaa

Henkilö muutoksia Ateena Suurlähetystössä

Suurlähettiläs Tapani Brotherus siirtyi eläkkeelle 1. syyskuuta alkaen.

Suurlähettiläs Ole Nordback aloitti toimensaan Kreikassa 1. syyskuuta. Hän siirtyi Kreikkaan Norjasta.

Kreikan suurlähetystön "kakkonen" Marja-Leena Vuorenpää on palannut Helsinkiin ulkoasianministeriön palvelukseen 1. elokuuta alkaen.

Ulkoasiainsihteeriksi Kristiina Kuvaja on aloittanut 1. elokuuta suurlähetystön "kakkosena". Hän siirtyi Ateenaan Manilasta.

Oleskelulupa

Ateenan suurlähetystö muistuttaa Kreikassa olevia suomalaisia siitä, että kaikilla yli 3 kuukautta maassa oleskelevilla on oltava voimassa oleva oleskelulupa.

Uusi kansalaisuuslaki voimaan 1.6.2003

Alla julkaisemme tiedotteen, jonka Ateenan suurlähetystö on lähettänyt kaikille Kreikassa oleville suomalaisille, joiden ajan tasalla olevat yhteystiedot heillä on. Tässä vielä muistutus ilmoittaa suurlähetystölle aina osoitteenmuutoksesta!

Merkittävin muutos uudessa kansalaisuuslaissa on monikansalaisuuden (kaksoiskansalaisuuden) nykyistä laajempi hyväksyminen. Suomalainen ei enää menetä Suomen kansalaisuutta saadessaan toisen maan kansalaisuuden. Myöskään ulkomaalaisen, joka saa Suomen kansalaisuuden, ei enää tarvitse luopua aikaisemmasta kansalaisuudestaan.

Monikansalaisuuteen vaikuttaa toisen kansalaisuusvaltion lainsäädäntö

Toisen valtion lainsäädäntö vaikuttaa siihen, voiko henkilöllä olla nykyisen kansalaisuutensa lisäksi myös toisen maan kansalaisuus. Suomalainen voi pitää Suomen kansalaisuuden, jos monikansalaisuus hyväksytään siinä maassa, jonka kansalaisuuden hän saa.

Samoin ulkomaalainen voi säilyttää aikaisemman kansalaisuutensa, jos hän saa Suomen kansalaisuuden eikä hänen nykyisen kansalaisuusvaltionsa lainsäädäntö estä sitä.

Kreikan lainsäädäntö hyväksyy monikansalaisuuden.

Suomen kansalaisuuden takaisinsaaminen

Entinen Suomen kansalainen, entisen Suomen kansalaisen jälkeläinen sekä tietyin edellytyksin heidän alaikäiset lapsensa voivat saada menettämänsä kansalaisuuden takaisin ilmoitusmenettelyllä.

Kreikassa ilmoitus jätetään Suomen suurlähetystöön Ateenaan tai kunniakonsulaattiin. Ilmoitus on mahdollista lähettää myös postitse. Tämä menettely on tarkoitettu ensisijaisesti sellaisille ulkosuomalaisille, jotka eivät pitkien matkojen vuoksi voi henkilökohtaisesti asioida suurlähetystössä. Suurlähetystö suosittaa kuitenkin asioimista suurlähetystössä ja ilmoituksen lähettämistä suoraan suurlähetystöön.

Suurlähetystö toimittaa ilmoituksen edelleen Helsinkiin ulkomaalaisvirastoon, joka antaa asiassa päätöksen.

Ilmoituksen tekemiseen on aikaa viisi vuotta uuden lain voimaantulosta eli 1.6.2003-31.5.2008.

Lisätietoja uudesta kansalaisuuslaista saa suurlähetystöstä Ateenasta tai ulkomaalaisviraston kotisivuilta osoitteesta www.uvi.fi, josta on tulostettavissa myös ilmoitusmenettelyssä tarvittavia lomakkeita. Käsitteilyaikojen pituudesta ei vielä tässä vaiheessa ole arvioita.

Käsittelymaksu

Ilmoituksesta perittävä maksu on € 300 ja alaikäiseltä € 100. Mikäli alle 18 v. naimattomat lapset ovat huoltajansa hakemuksessa kanssahakijoina, ilmoitus maksaa € 300. Maksun voi suorittaa ilmoitusta jätettäessä käteisenä tai maksaa Ateenan suurlähetystön pankkitilille:

Alpha Bank n:o 014 119002320000442.

Mikäli kansalaisuusilmoitus lähetetään postitse suurlähetystöön, on maksukuitti liitettävä mukaan. Käsittelymaksuja ei voi maksaa kunniakonsulaatteihin.

Suomen väestötietojärjestelmä

Entisen Suomen kansalaisen ilmoituksen käsittelyä nopeuttaa, mikäli hänen tietonsa löytyvät Suomen väestötietojärjestelmästä. Omat tietonsa voi tarkistaa viimeksi Suomessa olleen kotikunnan maistraatista. Maistraattien yhteystiedot ovat internetissä osoitteessa www.maistraatti.fi Mikäli oma kotikunta ei ole tiedossa, tarkistuspyynnön voi osoittaa Vaasan maistraatin Pietarsaaren palveluosiin, joka avustaa toimivaltaisen maistraatin löytämisessä. Yhteystiedot ovat:

Pietarsaaren palveluosiin, PL 26, 68601 Pietarsaari

Ulkomaalaisvirasto tulee ilmoittamaan kansalaisuuden menettämishetkestä ja kansalaisuuden säilyttämismahdollisuudesta sellaisille Suomen kansalaisille, joilla on ollut kotikunta Suomessa alle seitsemän vuotta.

Ilmoitus lähetetään vuosittain sinä vuonna 18 vuotta täyttävälle henkilölle, joiden osoite löytyy väestötietojärjestelmästä. Tämän vuoksi on tärkeää, että tiedot ovat ajan tasalla.

Suomen kansalaisuuden säilyttäminen ja menettäminen

Suomen kansalainen, jolla on myös vieraan valtion kansalaisuus säilyttää Suomen kansalaisuuden täyttäessään 22 vuotta, jos hänellä on riittävä yhteys Suomeen. Yhteys katsotaan riittäväksi, jos henkilö täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- henkilö on syntynyt Suomessa ja kotikunta on Suomessa hänen täyttäessään 22 vuotta tai
- hän on asunut Suomessa ja/tai muussa pohjoismaassa yhteensä 7 vuotta ennen kuin täyttää 22 vuotta tai
- on saanut 18-21 -vuotiaana Suomen passin tai
- on suorittanut Suomessa varusmies- tai siviilipalveluksen tai

- on ilmoittanut 18-21 -vuotiaana Suomen suurlähetystölle ulkomailla tai maistraatille Suomessa, että haluaa säilyttää Suomen kansalaisuuden. Ilmoitus on vapaamuotoinen ja sen voi tehdä kirjeellä. Kunniakonsulaatille ei ilmoitusta voi tehdä.

Henkilö menettää Suomen kansalaisuuden automaattisesti täyttäessään 22-vuotta, jos hänellä on:

- Suomen kansalaisuuden lisäksi jonkin toisen valtion kansalaisuus eikä
- hänellä ole ollut riittävää yhteyttä Suomeen

Suomi-Seura ja USP tiedottavat

Ulkosuomalaisparlamentille uudet kotisivut

Ulkosuomalaisparlamentti on saanut uudet kotisivut, jotka ovat osoitteessa www.usp.fi USP:n sivuilla on mm. tietoa kaksoiskansalaisuudesta, USP:n alueiden toiminnasta sekä uutisia ajankohtaisista ulkosuomalaisia koskettavista asioista. USP:n toiminnassa on mukana tällä hetkellä 409 yhteisöä 32 maasta.

Suomi-Seuran 75-vuotisjuhlastipendi

Suomi-Seura ry juhli 75-vuotista toimintaansa vuoden 2002 lopulla. Opetusministeriö lahjoitti tuolloin seuralle € 10.000 erityisavustuksena. Seuran johtokunta päätti käyttää lahjasumman stipendeihin korkeatasoisten esiintyjien saamiseksi ulkosuomalaisten tilaisuuksiin.

Suomi-Seura ry julistaa haettavaksi viisi (5) kappaletta € 2.000 suuruista 75-vuotisjuhlastipendiä. Stipendi on tarkoitettu käytettäväksi suomalaisten esiintyjien matkakuluihin heidän esiintyessään ulkosuomalaispahtumissa. Stipendiä voivat hakea sekä esiintyjät että tapahtumien järjestäjät.

Hakulomakkeita voi tilata Suomi-Seurasta (Mariankatu 8, 00170 Helsinki, puh. +358-9-684 1210). Hakulomake on myös tulostettavissa Suomi-Seuran kotisivulta www.suomi-seura.fi, kohdasta Apurahat.

Haku aika päättyy 30.9.2003.

Kansalaisuusilmoituksia jätetty jo 831 kpl

Suomen uusi kansalaisuuslaki astui voimaan 1.6.2003. Laki sallii monikansalaisuuden ja menetetyt Suomen kansalaisuuden palauttamisen ilmoituksesta entiselle Suomen kansalaiselle ja tämän jälkeläiselle.

Ulkomaalaisviraston alustavien tilastojen mukaan syyskuun puoliväliin mennessä 831 entistä Suomen kansalaista ja heidän jälkeläistään on tehnyt ilmoituksen Suomen kansalaisuuden palauttamiseksi.

He edustavat nykyiseltä kansalaisuudeltaan 46 eri valtiota. Eniten ilmoituksen tehneissä on nykyisiä Ruotsin (196), Yhdysvaltojen (183), Australian (106), Kanadan (95), Sveitsin (41) ja Venäjän federaation (25)

kansalaisia. Ilmoituksen tehneistä 43 % on jo saanut myönteisen päätöksen. Suomen kansalaisuus on myönnetty 276 entiselle Suomen kansalaiselle ja 79 nykyisen tai entisen Suomen kansalaisen jälkeläiselle.

Kansalaisuusilmoituksen tekeminen maksaa € 300. Ennen ilmoituksen tekemistä on hyvä tarkastaa omat henkilötiedot Suomen maistraatista:

www.maistraatti.fi

Henkilötietojen tarkistus onnistuu vapaamuotoisella kirjallisella pyynnöllä joko postitse tai faksitse (ei kuitenkaan sähköpostilla). Lisätietoa uudesta kansalaisuuslaista:

Ulkomaalaisvirasto www.uvi.fi,

Suomen ulkomaanedustustot:

www.formin.finland.fi,

Suomi-Seura ry:stä www.suomi-seura.fi ja

ulkosuomalaisparlamentti www.usp.fi

Alueen varapuhemiehen raportti

Hyvät ystävät,

Ulkosuomalaisparlamentin puhemieshistö koontuu Helsingissä 13.-14.10.2003. Jos jollakulla on tiedotettavaa kokoukselle, otan mielelläni vastaan. Seuraava puhemieshistön kokous pidetään toukokuussa 2004.

Tietooni ei alueeltamme ole toistaiseksi tullut mitään sellaista, mikä erityisesti pitäisi raportoida kaikille. Parlamentin työskentelyn kannalta olisi erinomaisen hyvä, jos kehitteillä olevat aloitteet saataisiin sisäiseen käsitteilyyn hyvissä ajoin ennen seuraavaa (toukokuussa 2005) pidettävää täysistuntoa. Pyydän siis jokaista suomalaisyhteisöä vielä kerran tutustumaan 18.-19.11.2002 pidetyn täysistunnon päätöslauselmiin ja niiden antaman mallin mukaisesti harkitsemaan uusia aloitteita.

Julkisuudessa on viime aikoina työmme kannalta eniten ollut esillä ajamamme kaksoiskansalaisuusasia kansalaisuuslain uudistuksen yhteydessä. Suomi siis hyväksyy kaksoiskansalaisuuden, mutta ei välttämättä se maa, jossa henkilö asuu. Lisäksi on maita, jotka hyväksyvät kaksoiskansalaisuuden osittain. Tästä ESIMERKKINÄ on oma asuinmaani Espanja.

Tarvitseeko Espanjassa asuva ja Espanjan kansalaisuuden omaava mutta syntyperältään Suomen kansalainen Espanjan viranomaisen suostumuksen saadakseen takaisin Suomen kansalaisuuden? Vastaus on EI TARVITSE. Henkilö menettää Espanjan kansalaisuuden, jos hän erikseen ilmoittaa siitä luopuvansa, jos hänellä on toisen maan kansalaisuus ja jos hän vakituisesti asuu Espanjassa. Jos henkilö ei asu Espanjassa eikä ole ilmoittanut luopuvansa Espanjan kansalaisuudesta, hän menettää sen kolmen vuoden kuluttua siitä lukien, kun hän on saanut takaisin Suomen kansalaisuuden. Tästä huolimatta henkilö voi säilyttää Espanjan kansalaisuutensa, jos hän mainitun ajanjakson sisällä ilmoittaa vesterrekisteriin (Registro Civil)

haluavansa säilyttää Espanjan kansalaisuuden.

MUTTA voiko Suomen kansalainen saada Espanjan kansalaisuuden asumisen perusteella menettämättä Suomen kansalaisuuttaan? Espanjan siviililaki antaa tähän yksiselitteisen vastauksen: saadakseen Espanjan kansalaisuuden valinnan, syntyperän (Carta de Naturaleza) tai asumisen perusteella, henkilön tulee ilmoittaa luopuvansa aikaisemmasta kansalaisuudestaan.

Näin siis täällä. Alueemme eri maissa asuivien suomalaisten olisi siis hyvä selvittää itselleen, miten asuinvaltion laki suhtautuu asiaan.

Toivotan hyvää syksyä kaikille. Käykää usp:n kotisivuilla www.usp.fi. USP:n työssä on tällä hetkellä mukana 409 suomalaisyhdistystä tai -yhteisöä 32 maassa.

Olavi Peltola

Kaija Saariaho on Vuoden ulkosuomalainen

Ulkosuomalaisten etujärjestö Suomi-Seura ry on valinnut säveltäjä Kaija Saariahon Vuoden ulkosuomalaiseksi 2003.

Saariaho palkittiin merkittävänä ulkosuomalaisena, jonka sävellysuran myötä Suomen tunnettuus ja arvostus musiikin suurmaana on vahvistunut entisestään huomattavasti. Vuoden ulkosuomalainen -tunnustus luovutettiin Kaija Saariaholle tiistaina Helsingissä. Tunnustuksen luovutti Suomi-Seura ry:n puheenjohtaja Pertti Paasio. Vuoden ulkosuomalainen valittiin nyt 11. kerran.

Suomen merkittävimpiin nykysäveltäjiin luokituttu Kaija Saariaho on asunut Pariisissa vuodesta 1982. Uransa aikana Kaija Saariaho on saanut huomattavan määrän tunnustuspalkintoja. Tänä vuonna hänelle myönnettiin suurin säveltäjälle myönnettävä tunnustus, Grawemeyer-palkinto ensimmäisestä oopperastaan L'amour de loinista. Muita hänen saamia palkintoja ovat olleet mm. Kranichsteiner Preis (1986), Prix Italia (1988), Rolf Schock Prize (2001) ja Kaske Prize (2001). Tänä kesänä Kaija Saariahosta tuli Turun yliopiston ja Helsingin yliopiston kunniatohtori.

Vuoden ulkosuomalaiseksi on vuodesta 1993 lähtien valittu ulkomailla asuva suomalainen tai suomalaisen siirtolaisen jälkeläinen, joka on menestynyt erityisen hyvin omalla alallaan, vaalinut suomalaista kulttuuriperintöä ja mahdollisesti myös edistänyt Suomen ja uuden kotimaansa välistä kulttuurivaihtoa, kauppa tai muuta yhteistyötä. Valinta voi kohdistua myös ulkosuomalaiseen yhteisönissä edustajana tai ulkosuomalaisyhteisöön.

Viime vuonna tunnustuksen sai Euroopan oikeusasiamies Jacob Söderman.

Uutiskatsaus

POLITIikka

Ensimmäinen naispääministeri (*Helsingin Sanomat 19.06.2003*)

Anneli Tuulikki Jätteenmäki on helsinkiläinen 48-vuotias varatuomari.

Lapualaissyntyinen Jätteenmäki eteni määrätietoisesti rivikansanedustajasta kohti pääministeriyttä. Matkalla hän käväisi porvarehallituksen oikeusministerinä ja nousi ensimmäisenä naisena suuren puolueen puheenjohtajaksi.

Jätteenmäki syrjäytti kulkiessaan isoja miehiä, ensin Esko Ahon ja myöhemmin Paavo Lipposen. Hän johti keskustan kunnallisvaalivoittoon. Hän voitti eduskuntavaalit ja nousi maan ensimmäiseksi naispääministeriksi.

Nyt hän jää historiaan yhtenä lyhytikäisimmistä pääministereistä; osin siksi, että hän nokitteli liian usein demareita, jotka eivät unohda; osin siksi, että hänen moraalissaan epäiltiin olevan ongelmia.

Urallaan Jätteenmäkeen on lyöty sitkeän, jopa jäärpäisen naisen leima. Hänelle on tuottanut vaikeuksia ajatella kuin tavallinen ihminen. Hän suhtautuu asioihin kuin lakimies. Hän ajoi aidosti ja innokkaasti tasa-arvoa ja avoimuutta.

Loppuun asti Jätteenmäki uskoi, ettei ole tehnyt mitään poikkeuksellista: muut vain ymmärtävät väärin. Vasta pakon edessä hän ymmärsi, mitä merkitsee, että luottamus häviää.

Sdp painosti Jätteenmäen eroon (*Helsingin Sanomat 19.06.2003*)

Pääministeri Anneli Jätteenmäki (kesk) taipui keskiviikkona 18.06 eroamaan, kun luottamus häneen oli lopahtanut sosiaalidemokraattien ja lopulta keskustankin leirissä. Jätteenmäki jätti hallituksensa eronpyynnön keskiviikkona illalla presidentti Tarja Haloselle.

Eduskunnan istunnossa aamupäivällä kävi ilmi, että demarit eivät nielisseet Jätteenmäen selvitystä vaalikamppailun aikaisesta pääministeri Lipposen ja presidentti George W. Bushin Irak-keskustelun vuodosta. Ryhmänjohtaja Jouni Backman (sd) ilmoitti selvän sanoin luottamuksen loppuneen.

Tuolloin Jätteenmäki alkoi puolustautua sarjalla neuvotteluja demareiden kanssa. Aika ajoi hän vaikutti jopa toiveikkaalta. "Aina on keinot löydetty", hän sanoi iltapäivällä.

Yhdessä vaiheessa oppositio pohti välikysymyksen tekoa. Hankkeesta luovuttiin, koska haluttiin Ville Itälän (kok) sanoin "hallituspuolueiden itse tekävän ikäisen työn".

Jätteenmäen täydellinen helvetti alkoi, kun tuli tieto presidentin avustajan Martti Mannisen lausunnosta. Manninen kertoi STT:lle

Jätteenmäen nimenomaan pyytäneen häneltä tietoja Irak-asioista aiemmin keväällä. Tämän Jätteenmäki oli kiistänyt aamulla pariinkin kertaan.

Kun tieto Mannisen puheista saavutti keskustan eduskuntaryhmän, tukijat Jätteenmäen rinnalta häipyivät muutamassa minuutissa. Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä (kesk) ilmoitti olevansa "pöyristynyt". Markku Rossi (kesk) pyysi Jätteenmäkeä eroamaan.

Keskusta yritti kahteen kertaan saada ryhmäänsä koolle, vasta kolmas kerta onnistui. Ryhmä kokeili ensin, tyytyisikö Sdp siihen, että keskusta kutsuu päättävät elimensä tutkimaan tilannetta ensi tiistaina. Sdp hylkäsi tämän kättelyssä.

Tähän keskustan oli taipuminen. Pääministeri kertoi illalla, ettei nauti enää poliittista luottamusta. "Minun on mahdotonta hoitaa suomalaisten asioita", hän sanoi. "Politiikassa ei ole valitusoikeutta", Jätteenmäki sanoi selkä kyyryssä. "Luottamusta joko on tai sitä ei ole."

Halonen neuvoi Jätteenmäkeä kertomaan kuulusteluissa kaiken

Pääministerin ero oli presidentille "odottamaton ja kauhistuttava"

Presidentti Tarja Halosen mukaan Irak-vuodosta alkanut tapahtumaketju ja pääministeri Anneli Jätteenmäen (kesk) ero ovat olleet hänelle "samalla tavalla todella odottamaton ja kauhistuttava tilanne kuin kaikille muillekin."

Halonen kertoi dramaattisiin tapahtumiin liittyvistä näkemyksistään ensimmäistä kertaa Kreikassa järjestettävän EU:n huippukokouksen yhteydessä torstaina 19.06.

Halonen saapui Thessalonikiin yksityiskoneella. Kreikkalaisten kokousjärjestäjien taivas synkistyi Halosen saapumisen jälkeen. Syy ei ollut Halosen, vaan taivaan pimentäminen ukkossateen. Halonen seurueineen joutui lopulta siirtymään kokouspaikalle sadan kilometrin päähän autolla, koska lennonjohto ei antanut siirtymisvälineeksi suunnitellulle helikopterille nousulupaa ukkosen aikana. Näin presidentin aikataulut myöhästyivät noin tunnilla.

Erittäin rasittuneelta vaikuttanut Halonen kommentoi sisäpoliittista tilannetta suuressa lehdistötölkässä.

Halonen kertoi saaneensa tietää neuvonantajansa Martti Mannisen roolista niin kutsutussa Irak-vuotojupakassa keskiviikkona 11. kesäkuuta. Pääministeri Jätteenmäki soitti tuolloin presidentille keskustellakseen huippukokouksesta. Tässä yhteydessä kävi ilmi, että Jätteenmäki on menossa poliisikuulusteluun vuotojupakan takia.

"Totesin hänelle, että kokemukseni asianajajana noin kymmenen vuoden ajalta on, että paras kertoa kaikki, mikä asiaan liittyy mah-

dollisimman täydellisesti, koska se on joka tapauksessa helpointa. Sanoin vielä erikseen, että jos siinä on joitakin läheisiä nimiä tai muuta, niin kannattaa ajatella vaan omaan tilannetta ja puhua kaikki selväksi."

Pari minuuttia myöhemmin Jätteenmäki soitti uudelleen presidentille ja kertoi vuotojan olevan Martti Manninen.

"Taisin sanoa vaan, että voi kauheeta. Toistin kuitenkin hetken päästä, että mitä äsken sanoin, on minun neuvoni", Halonen kuvaili.

Tämän jälkeen presidentti ja kansliapäällikkö Jaakko Kalela päättivät hyllyttää Mannisen.

Heti vuotojupakan alusta lähtivät liikkeelle huhut, joiden mukaan vuodon takana olisi ollut presidentti itse. Halonen kiisti tämän selvästi. "Minä sain tiedon tapahtuneesta vasta kun pääministeri Jätteenmäki kertoi sen minulle 11. päivänä kesäkuuta", hän sanoi.

Osa sisäpoliittista kriisiä ovat olleet myös arvelut, joiden mukaan Sdp:n puheenjohtajan ja nykyisen puhemiehen Paavo Lipposen vaalitappioon vaikuttanut vuoto olisi lyönyt kiilan myös presidentin ja puhemiehen väleihin, koska vuoto tuli presidentin lähipiiristä.

"Minä en usko, että puhemies Lipponen sen paremmin kuin minäkään voimme ottaa vastuuta siitä, mitä Martti Manninen tai pääministeri Jätteenmäki ovat tehneet", Halonen sanoi.

Halonen pahoitteli myös sitä, että yhteistyö Jätteenmäen kanssa päättyi näin. Voin sanoa, että pääministeri Anneli Jätteenmäen kanssa ne 57 vai 58 päivää, jotka hän ennätti olla pääministerinä, olivat lähteneet hyvin liikkeelle. Toivoin, että hallitus olisi voinut osoittaa oman poliittisen linjansa", hän kuvaili.

Eduskunta valitsi Vanhasen pääministeriksi (*Helsingin Sanomat 24.06.2003*)

Keskustan varapuheenjohtajasta puolustusministeri Matti Vanhasesta tulee odotusten mukaisesti uusi pääministeri. Eduskunta valitsi Vanhasen pääministeriksi kello kahdelta alkaneessa täysistunnossaan äänin 109–67. Valintaan tarvittiin yli puolet annetuista äänistä. Poissa äänestyksestä oli 23 kansanedustajaa.

Vanhanen sanoi valintansa jälkeen, että vaalitaistelun käyminen on nyt lopetettava ja on siirryttävä uuden hallituksen tehtävien hoitamiseen. Keskusta tekee kaikkensa, jotta yhteistyö hallituspuolueiden kesken sujuu hyvin, Vanhanen lupasi. "Pääministerinä kannan tästä erityisen vastuun", hän sanoi.

Uudeksi puolustusministeriksi nimitetään varapuhemies Seppo Kääriäinen (kesk).

Pääministeri Matti Vanhanen pähkinänkuorissa

- Matti Taneli Vanhanen
- Syntynyt Jyväskylässä 4.11.1955.
- Valtiotieteen maisteri.
- Kehäsanomien toimittaja 1985, päätoimittaja 1988-1991.
- Keskustanuorten puheenjohtaja 1980-83.
- Kansanedustaja vuodesta 1991.
- Keskustan eduskuntaryhmän varapuheenjohtaja 1994-2001.
- Suuren valiokunnan puheenjohtaja 2000-2001
- Eduskunnan edustaja EU:n tulevaisuuskonventissa 2002-2003.
- Jätteenmäen hallituksen puolustusministeri 17.4.2003-24.6.2003.
- Keskustan varapuheenjohtaja vuodesta 2000.
- Asuu Nurmijärvellä.
- Puoliso Merja Vanhanen o.s. Lemmetti, lapset Annastiina ja Juhana.
- Sotilasarvo ylikersantti.

Jätteenmäki luopuu keskustan puheenjohtajuudesta (*Helsingin Sanomat 24.06.2003*)

Anneli Jätteenmäki ei jatka keskustan puheenjohtajana. Jätteenmäki ilmoitti asiasta tiistaina 24.06 aamupäivällä.

Keskustan puoluesihteri Eero Lankia sanoi aiemmin tiistaiamuna, että Jätteenmäellä on oikeus jatkaa puheenjohtajana, jos hän itse kokee, ettei siitä ole puolueelle kohtuutonta haittaa tai uusia julkisuusongelmia.

Lankia totesi MTV3:n Huomenta Suomen haastattelussa, että Jätteenmäellä on kaikki kortit kädessään. "Hän itse tietää paremmin kuin kukaan meistä muista, onko vielä julkisuuteen tulossa jotakin sellaista mitä me emme tiedä", Lankia sanoi.

Vanhanen pyrkii keskustan puheenjohtajaksi (*Jipii.fi 22.07.2003*)

Pääministeri Matti Vanhanen (kesk.) aikoo pyrkiä keskustan puheenjohtajaksi lokakuun puoluekokouksessa. Vanhanen sanoo Suomenmaa-lehdessä, että keskustan on nyt tärkeää koota rivinsä ja normalisoida tilanne kesäkuun tapahtumien jälkeen.

Pääministeri sanoo pantanneensa tarkoituksella ilmoitustaan pyrkiä keskustan johtoon. Anneli Jätteenmäen dramaattisen eron takia Vanhanen katsoi paremmaksi pitää muutama viikko taukoa ennen kuin uusi puheenjohtajakisa alkaa. Hän myös halusi ennen ilmoitustaan perehtyä kunnolla pääministerin tehtäviin.

Valtiosihteri Risto Volanen: Manninen uhkaili ja anoi armoa (*Helsingin Sanomat 19.03.2003*)

Valtiosihteri Risto Volanen kertoi keskiviikkoiltana, että presidentin neuvonantaja Martti Manninen uhkaili epäsuorasti pääministeri Anneli Jätteenmäkeä ennen poliisi-kuulusteluja. Volanen lähti Jätteenmäen

pyynnöstä presidentinlinnaan kertomaan Manniselle, että Jätteenmäki tulee kuulusteluissa paljastamaan vuotajan.

Volasen mukaan Manninen ei hyväksynyt tätä ja ilmoitti, että hän tulee syyttämään Jätteenmäkeä yllytyksestä vuotoon, jos Jätteenmäki paljastaa hänet. Volasen mukaan tämän jälkeen Manninen pyysi: Antakaa minulle armoa.

Kansalaisuuden menettäneillä vielä jopa Suomen passi ja äänioikeus (*Helsingin Sanomat 26.07.2003*)

Moni uuden kansalaisuuslain perusteella Suomen kansalaisuutta takaisin hakeva on joutunut viime viikkoina yllättävään tilanteeseen. He ovat henkilötietojaan tarkastessaan kuulleet, että Suomen väestökirjanpidon mukaan he ovat edelleen Suomen kansalaisia. Jotkut ovat vuosien varrella jopa uusineet passinsa, ja heillä on ollut mahdollisuus äänestää vaaleissa, vaikka toisen maan kansalaisuuden otettuaan heidän olisi pitänyt menettää nämä oikeutensa.

Vastuu Suomen kansalaisuuden menettämisen ilmoittamisesta on henkilöllä itsellään, eivätkä läheskään kaikki toisen maan kansalaisuuden ottaneet ole tienneet, että asiasta pitäisi ilmoittaa Suomeen. Kansalaisuuden menettämiseen ei liity mitään virallista prosessia. Vain Ruotsista ja eräistä muista maista väestötiedot kulkeutuvat viranomaisilta Suomeen. Kansalaisuuden menettämisestä tulee merkintä väestörekisteriin. Samalla henkilö poistetaan Suomen väestökirjanpidosta.

Nykyisin myös passihakemuksessa kysytään, onko henkilö ottanut toisen maan kansalaisuuden. "Mitään aukotonta tapaa valvoa näitä asioita ei ole olemassa. Jos henkilö ei edes tiedä, että kansalaisuudesta luopumisesta pitäisi tehdä Suomen viranomaisille ilmoitus, ei häntä voida tästä myöskään syyttää", sanoo yl tarkastaja Pasi Nokelainen sisäministeriön poliisiosastolta. "Eihän siihen ole edes lomaketta." Nokelaisen mukaan on myös mahdollista, että passianomuksiakin on aikaisempina vuosina mennyt läpi vahingossa.

Väestörekisterikeskuksesta kiistetään, että rekisterissä olisi Suomen kansalaisina kovin monta kansalaisuutensa menettänyttä. Keskuksen mukaan kansalaisuuden menettämistä koskevat ilmoitukset tulevat heille automaattisesti ulkomaalaisvirastosta, joissakin tapauksissa myös kansalaisuuttaan vaihtaneilta itseltään. Ulkomaalaisvirastosta kuitenkin kerrotaan, että mitään automaattia ei ole. Heille asiasta tulee tieto vain, jos siitä joku ilmoittaa.

Ulkosuomalaisten asioita ajavan Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Paula Selenius kuitenkin sanoo, että heille on tullut viime viikkoina kymmeniä yhteydenottoja ihmisiltä, jotka ovat törmänneet väärin rekisteritietoihin ja saaneet yllytyksekseen kuulla olevansa Suomen kansalaisia. "Jos ajatellaan, kuinka paljon Suomesta on vaikka

1950-luvulta lähtien muuttanut väkeä ulkomaille, kansalaisuutensa vaihtaneita, joilla on voimassaoleva Suomen passi ja väärät tiedot rekistereissä, täytyy olla satoja ellei tuhansia."

Vääriin kansalaisuustietoihin on viime viikkoina törmätty myös Helsingin maistraatissa. Henkilö, joka nyt hakee menettämänsä kansalaisuutta takaisin, ei voi sitä saada ennen kuin väestörekisteriin on tehty merkintä kansalaisuuden menetyksestä ja hänet on poistettu väestörekisteristä. Vasta ajantasaisilla tiedoilla voidaan tehdä ilmoitus kansalaisuuden takaisin ottamisesta.

Vilen hakee kansalaisuusmaksun kohtuullistamista (*Suomen Sillan Uutisviikko 27/2003*)

Kansanedustaja Jari Vilen (kok) on jättänyt hallitukselle kirjallisen kysymyksen kansalaisuusmaksun kohtuullistamisesta.

Useiden ulkomailla asuvien ja kansalaisuuden palautusta suunnittelevien suomalaisten joukosta on tullut runsaasti kielteistä palautetta kansalaisuuden korkeasta hinnasta eli € 300.

Vilenin mukaan laki on menettämässä sen sisältöä ja johtamassa katkeruuden tunteisiin. Vilen kysyy hallitukselta, mitä se aikoo tehdä taatakseen ulkomailla asuvien suomalaisten tasaveroisen kohtelun niin, että kaikilla olisi mahdollisuus hakea kansalaisuuden palautusta ilman kohtuutonta taloudellista rasitetta.

Tupakojien nikotiinikorvaushoitoa ehdotetaan Kelan korvattavaksi (*Helsingin Sanomat 31.07.2003*)

Tupakasta koituvia haittoja yritetään vähentää kolmella uudella keinolla. Lääkärit tupakkaa vastaan -verkosto ehdotti torstaina tupakasta irti yrittävien nikotiinikorvaushoitojen saamista Kelan korvausten piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriössä taas valmistellaan tupakkalain muutosta, joka toteutuessaan tekisi tupakan vähittäismyynnistä luvanvaraista ja suurentaisi savukerasioiden kokoa. Niillä estettäisiin halvemman hintatason EU-maista ostettujen savukkeiden kulkeutuminen vähittäismyyntiin ja lykättäisiin nuorten tupakoinnin aloittamista. Suuren osan kymmenen savukkeen rasioista ostavat nuoret.

Tupakoinnin aloittamista yritetään jarruttaa suurentamalla savukerasioiden kokoa kymmenestä savukkeesta 18-20 savukkeeseen. Yksittäisten savukkeiden ja pienten rasioiden myynti kielletään Maailman terveysjärjestön WHO:n tupakoinnin vähentämissopimuksessa, jonka Suomi allekirjoitti toukokuussa.

Sama tavoite on sivujuonteena myös aikomuksessa tehdä tupakan vähittäismyynnistä luvanvaraista toukokuun alusta. Suuren myöntäisi kunta, joka myös valvoisi ehtojen täyttymistä. Nuorten tupakoinnista huolestu-

neet arvioivat, että myös tupakanmyynnin ikärajoja noudatettaisiin silloin tarkemmin.

Suomalaiset polttivat viime vuonna lähes viisi miljardia kotimaasta ostettua ja 553 miljoonaa matkalta tuotua savuketta. Runsas tuonti on suurin syy siihen, että tupakaveron tuoton arvioidaan putoavan ensi vuonna neljänneksen, € 152 miljoonaa.

Belgiassa, Espanjassa, Italiassa, Itävallassa, Kreikassa, Ranskassa ja Saksassa on jo myyntilupajärjestelmä. Sellaisen myötä yritetään myös saada lopetettua nuuskan myynti tiskin alta.

Luvasta ja valvonnasta pitäisi maksaa, mutta ilmeisesti vähemmän kuin viinaluvasta. Viinan myyntilupa maksaa nykyään reilut € 150. Lisäksi viinanmyyjien pitää maksaa joka vuosi samansuuruisen valvontamaksu.

Oikeusministeriö remontoi laajasti perintöoikeutta
(*Taloussanomat 15.08.2003*)

Rintaperillisten lakiosaoikeudesta perittävän jäämistöön saatetaan luopua kokonaan. Asia on selvitettävänä oikeusministeriössä, joka valmistele laajempaa remonttia perintöoikeuteen ja aviopuolisoiden varallisuutta koskeviin säännöksiin.

Ylijohtaja Pekka Nurmi oikeusministeriöstä sanoo, että teoriassa lakiosasta voitaisiin luopua kokonaan. "Se on yksi tällainen skenaario. Sitten on tietysti lukemattomia väli vaiheita". Nurmen mukaan voidaan kysyä, kuuluuko nyky-yhteiskunnassa edelleen lapsille ehdoton lakiosa-oikeus, ja jos kuuluu, niin minkä suuruisen ja kuinka paljon siitä voidaan poiketa. "Nämä ovat suuria kysymyksiä", Nurmi sanoo.

Eduskunta hylkäsi viime syksynä hallituksen esityksen suosiolahjalaksi, jolla perillisen lakiosaoikeus olisi voitu ohittaa. Esityksen mukaan esimerkiksi yritys tai maatila olisi voinut siirtyä yhdelle perilliselle ilman, että muut perilliset olisivat voineet esittää siitä lakiosavaateita.

Nykylain mukaan suosiolahjan arvo on lisätävä perunkirjoituksessa kuolinpesän omaisuuteen, jolloin muut lapset saavat perinnöstä vähintään lakiosan eli puolet vainajan omaisuudesta jaettuna perillisten lukumäärällä. Suosiolahjalailta hallitus halusi vauhdittaa ja helpottaa maatilojen ja yritysten sukupolvenvaihdoksissa.

Lakivaliokunta ei pitänyt perusteluja riittävinä. Valiokunta katsoi, että sukupolvenvaihdosten kitkatekijöitä ovat pikemminkin sopivien jatkajien puute ja verotus kuin perintökaari. Naisedustajien silmissä kummittelevat myös sukupolvi-erot. He pelkäsivät suosiolahjan koituvan tyttöjen vahingoksi. Vanhemmat suosisivat poikia, tai ainakin epäsuositut, lahjattomat, vammaiset tai vääranlaisia arvoja edustavat mukulat jäisivät nuolemaan näppejään. Lain puolustajien mielestä varallisuuden hankkijalla on oikeus päättää, kenelle hän omaisuutensa jättää.

Pohjois-Kreikan Suomi-Seuran Tiedote

Eduskunta vaati hallitusta rajaamaan suosiolahjan antamismahdollisuudet tiukasti maatalous- ja muihin yrittäjiin sekä valmistelemaan asian laajemmalla pohjalta. Se myös peräänkuulutti kansalaiskeskustelua, mikäli hallitus yrittää ajaa hanketta vielä läpi.

Pekka Nurmen mukaan perintöoikeuden uudistamista katsotaankin nyt aiempaa laajemmin. Lisäksi kansalaiskeskustelu varmistetaan järjestämällä seminaareja ja kuulemistilaisuuksia. "Suosiolahja liittyy yhtenä pienenä osana tällaiseen yleisempään perintöoikeudelliseen tarkasteluun". Nurmi ei lämpeä ajatukselle, että suosiolahjaoikeus rajattaisiin tiettyihin tapauksiin. "Jos ratkaisut ovat liian räätälöityjä, rajanvedoista aiheutuu aina ongelmia".

Oikeusministeriön perintökaaren uudistamishanke liittyy myös hallituksen yrittäjyysohjelmaan, jota vetää johtaja Raimo Luoma kauppa- ja teollisuusministeriössä. Luoma ei halua kommentoida perintöoikeuden muutoksia tässä vaiheessa. Hänestä yrittäjyysohjelman kannalta merkittävämpi hanke koskee henkilöyrittäjän konkurssimahdollisuutta, joka niin ikään on selvitettävänä oikeusministeriössä.

Ajatus on, että henkilöyrittäjä voisi konkurssin jälkeen nollata velat ja aloittaa puhtaalta pöydältä. Lisäksi pohdittavana on suoja säännös, jolla voitaisiin estää henkilöyrittäjän velkojen vakuutena olevan asunnon joutuminen myyntiin. Oikeusministeriö ei innostu henkilöyrittäjän konkurssimahdollisuudesta. Asiaa on selvitetty useaan otteeseen.

"Jos haetaan yrittäjänä toimineen yksityishenkilön velkojen nollaantumista, niin eivätkö nykyiset velkajärjestelyinstrumentit siihen auta", Pekka Nurmi kysyy. Hän muistuttaa, että toisessa vaakakupissa ovat aina velkojen intressit, ja velkojat ovat myös usein pienyrittäjiä. Asuntovarallisuuden suojaaminen voi taas kostautua lainansaantivaikuteena. "Jos rahoituslaitos tietää, että kriisitilanteessa lainanottaja ei pysty asuntoa realisoimaan, varmaan ei tule lainaa".

Avopuolisoiden asemaa parannetaan
(*Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003*)

Oikeusministeriön asettama työryhmä pohtii muutoksia leskeksi jääneen avopuolison asemaan. Helsingin Sanomien haastatteleman lainsäädäntöneuvos Markku Helinin mukaan varsinaista perintöoikeutta on avopuolisolle vaikea myöntää. Siten yhtenä parannuskeinona Helin pitää esimerkiksi kuolinpesästä annettavaa avustusta. Tällainen harkinnanvarainen avustus on nykyisen lainkin mukaan mahdollinen.

Avoliittoja on Suomessa nykyisin 270 000, ja siksi asia kaipaava huomiota. Muissa Pohjoismaissa avoliittoa säädellään enemmän kuin Suomessa.

Lisäksi työryhmä miettii myös avioliitosta leskiksi jääneiden aseman muuttamista. Nykyisten säännösten mukaan leski on perimisyjärjestyksessä vainajan lasten jälkeisellä si-

jalla. Työryhmä selvittää myös kauttaaltaan perinnönjaon uudistamistarpeita.

Työnantajille tulossa oikeus sähköpostin valvontaan
(*Helsingin Sanomat 24.06.2003*)

Työnantajille on tulossa laillinen oikeus työntekijöiden sähköpostin valvontaan. Lakia valmistellut työryhmä katsoo, että työnantajalla tulee olla mahdollisuus saada tiedot kaikesta työhön liittyvästä viestinnästä.

Työnantaja voi myös avata työntekijän sähköpostit, jotka liittyvät työhön. Työpaikalle tulevien yksityisviestien avaamiseen lupaa eisen sijaan haluta antaa.

Työelämän tietosuojalain täydentämistä valmistellut työryhmä jättää esityksensä ministeri Tarja Filatoville (sd) torstaina. Työryhmän ehdotukset ovat täydennyksiä loka kuussa 2001 voimaan tulleeseen lakiin.

Hallitusneuvos Raila Kangasperkon johtaja työryhmä esittää työnantajille myös oikeutta työntekijöiden pakollisiin huumetesteihin, jos huumaantuneena olemisen voi aiheuttaa vaaraa työntekijälle itselleen, muille ihmisille, työnantajan omaisuudelle tai tietoturvalle.

Uusi uskonnonvapauslaki astui voimaan
(*Yle Online 01.08.2003*)

Lapsen uskonnollinen asema ei enää määräydy automaattisesti huoltajien mukaan. Uuden uskonnonvapauslain mukaan lapsen liittyminen uskontokuntaan perustuu huoltajien erilliseen tahdonilmaisuun.

Kirkosta eroamiseen riittää nykyään pelkkä postitse tehty ilmoitus ja kuukauden harkinta-ajasta on luovuttu.

Uuden lain myötä henkilö voi kuulua samanaikaisesti useampaan uskonnolliseen yhdyskuntaan. Uudistus tulee tosin voimaan vasta kolmen vuoden siirtymäajan päätteeksi vuoden 2006 elokuusta.

Uskontokuntien päätettävissä on, voivatko niiden jäsenet kuulua muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin. Evankelis-luterilainen kirkko ei ole toistaiseksi päättänyt omaa kantaansa.

Myös koulujen uskonnonopetukseen tulee muutoksia. Kirkkoon kuulumaton oppilas osallistuu uskonnonopetukseen vain, jos hän ilmoittautuu siihen erikseen.

Tunnustuksellisen uskonnonopetuksen käsite korvautuu uuden lain myötä oman uskonnonopetuksen käsitteellä. Oppilailla on yhä oikeus ja velvollisuus osallistua oman uskontonsa opetukseen. Uusi laki korvaa vuodelta 1922 peräisin olevan uskonnonvapauslain. Lain tarkoituksena on turvata kansalaisille uskonnonvapaus.

Halonen paras suomalaispoliitikko
(Helsingin Sanomat 03.07.2003)

Presidentti Tarja Halonen on Iltalehden Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan kansalaisten mielestä maan asiantuntevin ja pätevin poliitikko. Asiantuntijuudessa ja ulkopoliitikassa loistavat Halosen lisäksi myös Sdp:n puheenjohtaja Paavo Lipponen ja EU-komissaari Erkki Liikanen (sd).

Entisen pääministerin Anneli Jäätteenmäen (kesk) arvioi asiantuntevaksi 12 prosenttia vastaajista ja ulkopoliitikan alalla kyvykkääksi neljä prosenttia. Halosen lukemat näissä kysymyksissä olivat 44 ja 40 prosenttia. Lipponen ja Liikanen jäivät hieman Halosta alhaisemmille luvuille. Talouden hoito sujuu kansalaisten mielestä parhaiten Ben Zyskowiczilta (kok) ja kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkariselta (kesk).

Tutkimukseen haastateltiin 1.035 henkilöä 6.–26. kesäkuuta.

«Kreikka hyväksyy kaksoiskansalaisuuden»
(Flash.gr 21.06.2003)

Kreikka on maa, joka hyväksyy kaksoiskansalaisuuden, julisti Kreikan pääministeri Kostas Simitis, vastatessaan ulkomaalaisen raportterin kysymykseen, jossa väitettiin että Kreikan hallitus "päättyi lykätä kaksoiskansalaisuusasian Kreikan puheenjohtajuus kauden ajaksi".

Kostas Simitis lisäsi, että asiaa ei lykännyt Kreikka, joka on allekirjoittanut kahdenväliiset sopimukset mm. Albanian, Venäjän ja Georgian kanssa, sillä näissä maissa asuu paljon kreikkalaisia, jotka haluavat saada takaisin Kreikan kansalaisuutensa.

Riitta Uosukainen ei lähde ehdolle EU-parlamenttiin
(Iltta-Sanomat 18.06.2003)

Eduskunnan entinen puhemies Riitta Uosukainen (kok.) ei asetu ehdokkaaksi Euroopan parlamentin vaaleissa, jotka pidetään vuoden päästä.

Uosukainen kertoo STT:lle lähettämässään tiedotteessa harkinneensa ehdokkuutta perusteellisesti kuluneen vuoden aikana, kuten oli luvannutkin.

- Rohkenen ajatella, että minulla on vielä paljon tehtävää suomalaisten hyväksi erityi-

sesti omissa maassa. Se ei estä minua toimimasta tarpeen tullen myös kansainvälisissä yhteyksissä, Uosukainen kirjoittaa.

Suomalainen kulttuurityö ja kansalaistointa kiinnostavat häntä sanojensa mukaan aidosti, ja niiden hyväksi hän on valmis edelleen toimimaan.

EUROOPAN UNIONI

Tervalle haetaan poikkeusta EU:n biosidistä
(Suomen Sillan Uutisviikko 34/2003)

Suomen ympäristökeskus ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ovat lähettäneet Euroopan komissiolle ehdotuksen siitä, että mäntyterva saisi poikkeusluvan historiallisten ja perinteisten kohteiden puunsuojauksessa. Mäntytervan puunsuojakäyttö uhkaa päättyä vuonna 2006 uuden biosididirektiivin myötä.

Suomen ehdotusta käsitellään komission työryhmässä tänä syksynä. Suomi haluaa saada poikkeusehdotuksen Eurooppa-neuvoston ja EU-parlamentin käsittelyyn ensi vuoden aikana. Suomessa tuotetaan puhdasta mäntytervaa yli 20.000 litraa vuodessa.

Mikäli ehdotettu muutos toteutuu, Suomi voi sallia mäntytervan puunsuojakäytön kirkkojen paanukatoissa, perinteisissä puuveneissä ja muissa vastaavissa kohteissa.

Tervauskiellon uhka on hämmentänyt jo Väinämöisen ajoista suksensa ja veneensä tervanneita suomalaisia. Terva on joutunut kiistellyksi aineeksi direktiiviin liittyvän vanhojen tehoaineiden tarkastusohjelman yhteydessä. Direktiivin mukaan tervalta edellytetään puunsuojakäyttönsä osalta tervanvalmistajien toimittamaa tutkimusaineistoa.

Ruotsi valitsi kruunun
(Iltalehti 15.09.2003)

Ruotsalaiset tyrmäsivät euron 14.09 järjestetyssä kansanäänestyksessä luvuin 56% vastaan ja 42% puolesta. Tulos oli selvä pettymys pääministeri Göran Perssonille. "Vaalin tulos oli hyvin selvä ja osanotto korkea. Tätä vaalitulosta on helppo kunnioittaa", Persson kommentoi kyllä-leirin tappioon päättynyttä äänestystä.

Viro valitsi Euroopan Unionin
(Iltalehti 15.09.2003)

66,9 prosenttia virolaisista valitsi eilisessä kansanäänestyksessä Euroopan Unionin jäsenyyden, 33,1 äänesti sitä vastaan. Viron pääministeri Juhan Parts oli tulokseen erittäin tyytyväinen. Tyytyväisyyttä uhkui myös Viron presidentti Arnold Rüütel, jonka päähuoli oli kuitenkin eurokampanjan repimän kansan yhtenäisyyden palauttaminen.

Huippukokous, EU:n korkein päättävä elin
(Helsingin Sanomat 20.06.2003)

- Huippukokouksella tarkoitetaan Eurooppa-neuvoston kokouksia, joihin osallistuvat EU:n viidentoista jäsenvaltion päämiehet sekä Euroopan komission puheenjohtaja. Suomella on usein kokouksessa kaksiosedustus eli paikalla ovat presidentti, pääministeri ja ulkoministeri. Useimmilla muilla valtioilla paikalla on valtionpäämies ja ulkoministeri.
- Huippukokous on Euroopan unionin korkein päättävä elin ja se kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa, tavallisesti kesä- ja joulukuussa. Tarvittaessa kokouksia voidaan pitää useampia.
- Unionisopimuksessa Eurooppa-neuvoston tehtävät määritellään väljästi. 4. artiklan mukaan Eurooppa-neuvosto antaa unionille sen kehittämiseksi tarvittavat virikkeet ja määrittelee kehittämisen yleiset poliittiset suuntaviivat.
- Eurooppa-neuvoston isäntänä toimii neuvoston kulloinkin puheenjohtajavaltio.
- Thessalonikin huippukokous on Kreikan puheenjohtajuuskauden viimeinen kokous. Heinäkuussa Italia aloittaa seuraavan puolivuotiskauden puheenjohtajana.

Tästä päätettiin Thessalonikin huippukokouksessa
(Helsingin Sanomat 23.06.2003)

EU:n uuden perustuslaillisen sopimuksen sisällön ratkaisevat hallitustenväliset neuvottelut alkavat lokakuussa. Valmistaa pitäisi tulla viimeistään toukokuussa 2004.

Neuvotteluiden pohjana on EU:n uudistamista pohtineen valmistelukunnan eli konventin ehdotus. Neuvotteluista tulee mutkikkaat, koska kaikilla jäsenmailla on kohtia, joita ne eivät konventin ehdotuksessa voi hyväksyä.

EU-jäsenyysprosessinsa alkuvaiheessa olevat Romania ja Bulgaria, sekä neuvotteluiden

"Perhekuva" EU:n huippukokouksesta, Porto Carraksesta, Halkidikista, kesäkuussa 2003.

aloittamista odottava Turkki osallistuvat HVK:hon tarkkailijoina.

Kymmenen uutta jäsenmaat osallistuvat täysivaltaisina perustuslaillisen sopimuksen tekemiseen. EU:n ulkopoliittinen edustaja Javier Solana esitteli jäsenmaille unionin ensimmäisen turvallisuusstrategian. Solanan raportin mukaan EU:ta uhkaavat muun muassa järjestäytynyt rikollisuus, terrorismi sekä joukkotuhoaseet. Pohjois-Korean ja Irnin ydinohjelmat mainitaan erityisinä uhkina. Solana vaati myös, että EU:n jäsenmaiden on kasvatettava puolustusbudjettejaan.

EU-maiden johtajat valtuuttivat Solanan jatkamaan turvallisuusstrategian muokkaamista. Seuraava raportti esitellään joulukuun huippukokouksessa.

Ulkopoliitikassa EU-johtajat korostivat EU:n ja Yhdysvaltojen suhteiden tärkeyttä. Yhdysvaltojen ja useiden EU-maiden suhdetta on kiristänyt erityisesti erilainen suhtautuminen Irakin sotaan.

Jäsenmaiden päämiehet sopivat myös yhteistyön lisäämisestä maahanmuutto- ja turvapaikkakysymyksissä. Käytännössä EU:hun tulevilta kolmansien maiden kansalaisilta vaaditaan tulevaisuudessa viisumi, jossa on niin kutsuttu biotunniste. Uudistusta yritetään saada voimaan jo ensi vuoden loppuun mennessä. Lisäksi EU-maiden passit uudistetaan ja niihin lisätään biometriset tunnisteet.

Jäsenmaiden johtajat anoivat tukensa sille, että ranskalaisesta Jean-Claude Trichetistä tulee Euroopan keskuspankin seuraava pääjohtaja. Nykyinen pääjohtaja Wim Duisenberg jää eläkkeelle.

Hienoinen pettymys Suomen, Ruotsin ja Baltian maille oli se, että EU ei voimakkaammin päätenyt painostamaan Venäjää, jotta se kieltäisi yksirunkoisten öljyalusten liikennöinnin satamiinsa. Nyt loppupäätelmissä vain alleviivataan sen tärkeyttä, että Venäjä on mukana ongelman ratkaisuun tähtäävässä kehityksessä.

Huippukokouksen yhteydessä järjestettiin myös erityinen Länsi-Balkanin kysymyksiin keskittynyt kokous. Maille myönnettiin yli € 200 miljoonaa lisää rahoitusta alueen vakauttamiseksi.

Lähi-idän tilanteesta huippukokous päätti vaatia Hamasta ja muita ryhmiä pidättäytymään välittömästi terrorismista. Jäsenmaat miettivät lisäksi toimia Hamasin rahoituksen estämiseksi.

Halonen: Balkanin maat mukaan EU:iin
(Suomen Sillan Uutisviikko 25/2003)

Juhannuksena Kreikan Thessalonikissa pidetyssä Euroopan unionin huippukokouksessa Suomea edustivat presidentti Halonen, varapääministeri, valtiovarainministeri Antti Kalliomäki (sd), ulkoministeri Erkki Tuomioja (sd) ja ulkomaankauppaministeri Paula Lehtomäki (kesk).

Kokouksen yhteydessä pidetyssä EU:n ja viiden Balkanin maan tapaamisessa presidentti Halonen totesi haluavansa Länsi-Balkanin maat mukaan EU:iin. Maille ei ole vielä annettu aikataulua EU-jäsenyyteen, mutta niitä tuetaan jäsenyyden valmistelu.

EU:n perustuslaki nytkähti askeleen eteenpäin Kreikassa
(Helsingin Sanomat 23.06.2003)

Thessalonikin lähellä Kreikassa pidetty Euroopan unionin huippukokous eli Eurooppa-neuvosto antoi tukensa järjestön tulevaisuutta hahmotelleen konventin päätöskirjalle, eikä juhlallista yhteisymmärrystä odotetusti haluttu pilata nostamalla kiistoja pöydälle jo tässä vaiheessa. Varsinainen loppuyö EU:n perustuslaillisen sopimuksen luomiseksi päätettiin aloittaa lokakuussa hallitusten välisessä konferenssissa.

Useat kokousedustajat painottivat odotettua suuremman yhteisymmärryksen merkitystä. Asiapaperiin on kirjattu niin paljon edistysaskeleita, että sitä voidaan ilman muuta pitää merkkipaaluna yhdentymisen historiassa, mutta edessä on vielä paljon työtä, koska useilla maille on vaikeuksia hyväksyä kaikkea. Tällä hetkellä ei ole mahdollista tehdä täsmällisiä arvioita siitä, kuinka monta asiaa riitautetaan.

Konventin työn voi hyvin leimata onnistuneeksi kompromissiksi senkin johdosta, että sekä yhdentymisen tiukan syventämisen kannattajat että sen vastustajat ovat huolissaan – joko laajentumisen kynnyksellä ei otettu riittävän pitkä askelta kohti yhä tiukempaa yhdyntymistä, tai konventin työ merkitsee peruuttamatonta askelta tiellä kohti keskitetyn liittovaltion luomista.

Ensi vappuna EU:hun liittyvät maat olivat kokouksessa mukana, mutta ilman päätösvaltaa. Kaikkiaan 25 maan edustajien paikalla olo antoi toisen kerran esimakua siitä, millaiseksi puhemyly muodostuu laajentumisen jälkeen. Alkuvaikeuksia enteilee myös se, että monen tulijamaan poliittinen kulttuuri poikkeaa merkittävästi EU:n nykyisestä valtavirrasta. Suomen hallituksen edustus kokouksessa oli viime hetkellä luotu hätäratkaisu, mutta paikalla olleiden mukaan pääministerin paikan täyttänyt valtiovarainministeri Antti Kalliomäki selvisi työstään moitteettomasti.

Huippukokous käsiteli myös siirtolais- ja maahanmuuttopolitiikkaa, jota useat jäsenmaat haluavat tiukentaa. EU on myös tämentämässä ulkopoliittikaansa erityisellä strategisella opilla. Sen avulla on määrä siirtyä kohti "tehokasta multilateralismia", kuten EU:n ulkopoliittinen edustaja Javier Solana asian ilmaisi. Sen mukaan EU:n on oltava valmis toimimaan – ei välttämättä sotilaallisesti – mikäli jokin maa rikkoo kansainvälisiä normeja. Täten rikkoja saisi esimerkiksi taloussuhteiden kautta tuntea toimintansa seuraukset.

Balkan on isäntämaa Kreikalle vaikea lähi-alue, joten kokouksen yhteyteen järjestettiin

tapaaminen myös EU:hun toivovien viiden Balkanin maan Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Kroatian, Makedonian sekä Serbia ja Montenegron edustajien kanssa. Useilla niistä on pitkä matka jäsenyyteen, eikä mitään päivämääriä annettu. Niiden täytyy tehdä paljon työtä ammattirikollisuutta ja korruptiota vastaan, suostua läheiseen yhteistyöhön Haagin sotarikosoikeuden kanssa ja täytettävä oikeusvaltion edellytykset.

Kreikkalaiset eivät säästelleet näyttää turva-voimiensa suuruutta
(Helsingin Sanomat 20.06.2003)

Kreikkalaiset eivät säästelleet näyttää turva-voimiensa suuruutta. Päämiesten turvallisuudesta pitää huolen 15.000 poliisia ja sotilasta, minkä lisäksi laivasto ja armeija ovat varautuneet kokousta varten muun muassa Apache-helikoptereilla, veneillä sekä amerikkalaisilla Patriot-ilmatorjuntaohjuksilla.

Poliisien määrä tuntui loputtomalta, sillä heitä oli sijoitettu jopa maanteiden varsiin parin sadan metrin välein. Vaikka mielenosoittajat pidettiin kaukana kokouspaikasta, joku maanviljelijä oli onnistunut kertomaan viestinsä päämiehille sillankaiteeseen. "Kreikkalaiset maanviljelijät tekevät kuolemaa", banderollissa luki.

Suomalaisille kokous on hyvin omituinen, kun eronneen pääministeri Anneli Jäätteenmäen (kesk) tilalla istui varapääministeri Antti Kalliomäki (sd), joka lähti kokoukseen vain tuntien varoitusajalla.

Kokousjärjestelyt olivat suureellisia, sillä paikalle piti kuljettaa delegaatiot 28 maasta. 15 jäsenmaan lisäksi paikalla olivat edustettuina kymmenen tulevaa jäsenmaata sekä Bulgaria, Romania ja Turkki. Kokousvieraat pääsivät näkemään myös näytetyön suomalaisesta rakennusteollisuudesta, sillä golf- ja kasinohotellin venesatama on helsinkiläisen Marineteikin käsialaa.

Poliisi otti yhteen EU-mellakojien kanssa
(Helsingin Sanomat 21.06.2003)

EU:n huippukokouksen yhteydessä järjestetyt mielenosoitukset muuttuivat väkivaltaisiksi jälleen lauantaina Kreikan Thessalonikissa. Mellakoijat rikkoivat liikehuoneistojen ikkunoita, heittelivät palopommeja ja kivittivät väliin tullutta poliisia. Poliisi pyrki taltuttamaan riehunnan muun muassa käyttämällä kyynelkaasua ja lyömällä mellakoijia pampulla. Monet silminnäkijät moittivat virkavaltaa liian kovista otteista.

Ilkivaltaan syöllistyi arviolta 2.000 protestojaa, jotka erkaantuivat mieltaan rauhallisesti osoittaneesta 25.000 ihmisen joukosta. Poliisi ilmoitti pidättäneensä viitisenkymmentä hulinnoitsijaa. Viranomaiset arvioivat, että vahingoista koituvat kustannukset voivat nousta miljooniin euroihin.

Thessalonikin riehujille syytettä vandalismista
(Helsingin Sanomat 23.06.2003)

Kaikkiaan 29:ää riehuntaan yltyneitä mielenosoittajaa vastaan on nostettu syytteitä muun muassa vandalismista ja räjähteiden hallussapidosta, poliisi kertoi sunnuntaina.

Riehuajat osallistuivat Euroopan unionin huippukokouksen aikana järjestettyyn mielenosoitukseen, jonka 25.000 osallistujasta suurin osa marssi rauhanomaisesti kapitalismia vastaan Thessalonikissa. Rähinöitsijöiden joukossa oli kreikkalaisten lisäksi ainakin yksi amerikkalainen, yksi britti, yksi syyrialainen sekä kaksi itävaltalaisista ja kaksi espanjalaisista.

Riehuajat sytyttivät McDonald's -hampurilaisravintolan tuleen polttopulloilla, vahingoittivat useita kauppoja, autoja, pankkeja, linja-autoasemaa ja Kreikan kommunistipuolueen toimistoa. Poliisi löysi kiinnitetuilta 85 polttopulloa sekä moukareita, ritsoja, patukoita ja kasvonaamioita.

Tarja Halonen paimensi kuopusministerin nukkumaan EU-huippukokouksessa
(Iltalehti 23.06.2003)

Pohjoismaiset valtuuskunnat pitivät kiinni kotimaidensa perinteestä ja ilottelivat Thessalonikin huippukokouksen yhteydessä järjestetyissä juhannusjuhlissa. Suomalaiset ja ruotsalaiset laulut raikuiivat juhannusaattona rantahotellin ulkopuolella.

Alunperin yhteiseksi suunniteltu suomalais-ruotsalais-virolainen juhla hajosi järjestelyvaikeuksien takia kahteen erilliseen paviljonkiin, mutta yhdentyi illan mittaan yhteis- ja yksinlaulun voimalla. Kansallisia kliseitä toteutettiin siinä määrin kuin olosuhteet sallivat. Ruotsalaiset lauloivat snapsilauluja, mutta eivät leikkineet "Pieniä sammakoita" juhannussalon ympärillä, koska salkoa ei ollut. Suomalaiset hoilasivat mm. Irwin Goodmanin klassikoita kuten "Ei tippa tapa".

Virallisten päivällistensä jälkeen juhlissa piiptahtivat presidentti Tarja Halonen ja ulkomaankauppaministeri Paula Lehtomäki (kesk). Presidenttiä ilahdutettiin serenadilla "Ljuva flicka, tag vär hyllning". Laulu kuuluu vappuun, mutta se ei menoa suuremmin haitannut. Ulkomaankauppaministeri Lehtomäelle omistettiin tulkinta Mustasukkaisuutta -tangosta.

Lehtomäki antoi itsekin juhla-vaelle vakuuttavan todistuksen omista laulunlahjoistaan. Presidentti Halonen kuitenkin paimensi kuopusministerin nukkumaan muistuttaen, että aamulla on tehtävä töitä heti yhdeksästä lähtien.

Ensi vuonna EU-huippukokouksessa ei vietetä juhannusjuhlia. Puheenjohtajamaa Irlanti on rauhoittanut juhannusviikonlopun ja sijoittanut kokouksensa aikaisempaan ajankohtaan.

Thessalonikin huippukokous ei sujunut suomalaisten osalta ilman ylimääräistä sähköä
(Iltalehti 23.06.2003)

Perjantaina Suomen pääministerin työskentelytilan katto romahti rankkasateessa. Lauantaina virkamiesten kone teki pakkolaskun Kroatiaan.

Osalle Thessalonikin huippukokoukseen osallistuneista virkamiehistä, diplomaateista ja toimittajista kotimatka Brysseliin oli dramaattinen, sillä EU:n tilauslento joutui tekemään pakkolaskun kesken matkan. Thessalonikista Brysseliin matkalla ollut kone teki pakkolaskun Splitin kaupungin lentokentälle Kroatiaa sen jälkeen, kun koneen ohjaamon ikkunalaasiin oli tullut halkeamia.

Pakkolaskun tehneessä koneessa matkusti myös suomalaisia, kuten Suomen EU-edustuston lähetystöneuvos Liisa Talonpoika.

Expressen-lehden haastatteleman ruotsalaisen suurlähettilään Sven-Olof Peterssonin mukaan koneessa syntyi jännittynyt tunnelma sen jälkeen, kun purseri oli ilmoittanut, että lentokoneen on tehtävä pakkolasku. Osa matkustajista hermostui, mutta lasku sujui hyvin.

Pakkolasku tehtiin, koska koneen ohjaamon ikkunalaasiin oli tullut useita isoja halkeamia. Kone tyhjensi kaikki polttoainesäiliönsä ja matkustajia neuvottiin asettumaan etunoja-asentoon hätälaskun ajaksi.

Talonpoika vahvisti Iltalehdelle, että ohjaamon yhdessä laskunassa oli säröjä ja sen vuoksi kone laskeutui Splitiin. Polttoainekuormaa kevennettiin kiertelemällä kenttää ympäröivässä ilmatilassa.

- Matkustajille kyllä kerrottiin turvatoimista, mutta samalla korostettiin, että lasku on tavallinen eikä matkustajia käsketty mihinkään pakkolaskuasentoon. Istuimme kaikki selkään suorassa eikä tunnelma ollut ainakaan minun mielestäni jännittänyt, oikaisi Talonpoika ruotsalaislähettilään kertomusta.

Kentälle oli hänen mukaansa kuitenkin varmuuden vuoksi ajettu kaksi paloautoa, mutta minkäänlaista vaaratilannetta ei syntynyt.

EU:n käyttämä tilauslentokone oli vanha Boeing 637.

Suomen pääministerille ja hänen avustajilleen tarkoitetun työtilan katto romahti osittain, kun rankkasade yllätti kokouskaupungin perjantaina. Pääministerin sijainen valtiovarainministeri Antti Kalliomäki (sd) ei ollut turman sattuessa toimistossa, ja henkilövahingoilta välttyttiin.

Jo aiemmin työtilan koolattamatot kastuivat ja katto alkoi vuotaa. Suomalaiset siirtelivät roskakoreja ja ämpäreitä valumakohtiin. Lopulta ulkoparakkityyppisen rakennuksen etuosan pihvikatto tuli alas.

Paikalle hälytetyt järjestäjät yrittivät korjata vahinkoa, mutta tarjosivat lopulta Suomelle työskentelypaikan Kreikan omista tiloista.

Ei enää lentävää sirkusta
(Helsingin Sanomat 23.06.2003)

Tähän asti tuhannet poliitikot avustajineen, toimittajat ja mielenosoittajat ovat joka vuosi pakanneet laukkunsa ja matkustaneet Euroopan unionin huippukokouksiin. Nyt tämä lentävä sirkus on loppu.

Jatkossa huippukokoukset tullaan pitämään tylsästi Brysselissä, EU:n ydinkaupungissa. Nizzassa sovittiin kokousten siirtämisestä Brysseliin sen jälkeen, kun unionissa on 18 jäsenmaata. Periaatteessa Italia voisi vielä omalla kaudellaan tämän vuoden loppupuolella pitää huippukokouksensa Roomassa, mutta maa on antanut järjestelyvastuun Belgialle.

Päätös on huono. Vaikka sinällään on yksi lysti missä huippukokous pidetään, on kokouspaikalla ainakin symbolista merkitystä. Helsingissäkin kansalaiset seurasivat kaduilla 1999 eurooppalaisten johtajien mustia limusiineja. EU näyttäytyy usein aika abstraktina järjestelmänä, ja siksi muiden maiden johtajien tuleminen kotimaahan on edes jotain konkreettista.

Kokousten siirtämisellä on sekin huono puoli, että EU on nyt helpompi kuvitella autoritaariseksi rakennelmaksi, jota johdetaan ylhäältä Brysselistä. Jäsenmailla on edelleen sanansa sanottavana tärkeissä asioissa, mutta mielikuvulle ei vain voi mitään.

Brysselin vaikutusvallan kasvamisen lisäksi Porto Carraksessa sai vaikutelman siitä, kuinka unioni toimii suurten maiden ehdoilla. Vaikka kokouksen loppupäätelmissä ylistettiin Välimeren alueen yhteistyön tärkeyttä, ei Pohjoismaille ja Baltian maille tärkeästä pohjoisesta ulottuvuudesta mainittu sanaakaan. Niin ikään suuret maat eivät nähneet tärkeäksi sitä, että Venäjää oltaisiin painostettu voimakkaammin luopumaan yksirunkoisista öljyaluksistaan.

Eikä pienelle Suomelle herunut lohdutusta kiistassa elintarvikeviraston sijoittamisessa. Muut jäsenmaat olisivat valmiit myöntämään elintarvikeviraston Suomelle, mutta Silvio Berlusconiin jääripäisyyden vuoksi virasto tulee jäämään Brysseliin. Pääministerin sijainen Antti Kalliomäki (sd) yritti neuvotella asiasta Berlusconiin kanssa, mutta "hyödyllinen varttitunti" oli täydellinen floppi.

Jos suomalaisilla poliitikoilla on tulevaisuudessa riittävästi selkärankaa, Helsinki voi estää koko unionin virastopakettien syntymisen. Silloin voisi kansalaisena uskoa ainakin vähän siihen, että kaikkia jäsenmaita on EU:ssa kuunneltava isojen murskaavasta vaikutusvallasta huolimatta.

Lentomatrustajien hyvitysmaksuja kaksinkertaistettiin
(Helsingin Sanomat 04.07.2003)

Euroopan parlamentti hyväksyi torstaina ehdotuksen, jonka mukaan lentoyhtiöiden on kaksinkertaistettava korvaukset, joita maksetaan lennoilta poisjätettävälle matkustajille. Jos lento peruuntuu, myöhästyy tai on yli-buukattu, asiakkaalle on maksettava alle tuhannen kilometrin lennoilla hyvityksenä € 250, enintään 3.500 kilometrin matkoilla € 400 ja sitä pitemmillä lennoilla € 600.

EU:n passeihin biotunnisteet Yhdysvaltain vaatimuksesta
(Helsingin Sanomat 23.06.2003)

Marraskuussa 2004 myönnettäviin passeihin tulee sirukortti, johon on tallennettu kuva sekä sormenjälki.

Euroopan unionin jäsenmaiden johtajat sopivat Kreikan huippukokouksessa, Porto Carras:ssa, niin sanottujen biometrinen tunnisteen lisäämisestä EU-kansalaisten passeihin.

Biometriset tunnistet tulevat myös unioniin matkustavien viisumeihin. Toistaiseksi vain saksalaisilla on käytössä järjestelmä, jossa viisumiin on liitetty valokuvallinen tarra.

Passit joudutaan muuttamaan amerikkalaisen vaatimuksesta. Yhdysvallat on ilmoittanut, että EU-maista tulevat tarvitsevat jatkossa matkaa varten viisumin, ellei passeihin liitetä biometrisiä tunnisteita.

Suomessa ensi vuoden lokakuun jälkeen myönnettävissä passeissa on amerikkalaisen vaatimat biotunnisteet. Käytännössä passiin tulee sirukortti, johon on tallennettu henkilön kuva sekä sormenjälki. Ainakin Suomessa muutos nostaa tulevaisuudessa passien hintaa.

Sormenjäljen lisäksi biotunnisteena voitaisiin käyttää kaikilla erilaista silmäniiristä.

Nyt voimassa olevia passeja ei tarvitse kuitenkaan vaihtaa ennen niiden voimassaolon päättymistä, vaan niillä voi matkustaa Yhdysvaltoihin ilman viisumia.

EU:hun matkustavilta vaadittavat viisumit liittyvät laajempaan suunnitelmaan maahanmuuttajien yhteisestä hallitsemisesta.

Kreikan huippukokouksessa Britannia olisi halunnut kaikkien jäsenmaiden hyväksynnän sille, että EU-maiden ulkopuolelle voitaisiin perustaa leirejä, jolla unionin jäsenmaasta turvapaikkaa hakevat sijoitettaisiin turvapaikkahakemuksen käsittelyä ajaksi. Britannia on ajanut hanketta, koska maahan tulee eniten turvapaikkahakemuksia EU:ssa.

Leireistä syntyneen kritiikin vuoksi muut jäsenmaat eivät loppupäätelmissä antaneet suoranaista tukea leirien perustamiselle. Siitä huolimatta Tanskan pääministeri Anders Fogh Rasmussen ilmoitti, että se aikoo pe-

rustaa Britannian kanssa pakolaisleirejä EU:n ulkopuolelle.

Leirien kuuluvin kriitikko, Ruotsin pääministeri Göran Persson valitteli Tanskan ja Britannian suunnitelmia leirien perustamisesta. Hän kuitenkin muistutti jälleen, ettei EU voi asiaan vaikuttaa, jos jotkut jäsenmaat haluavat leirejä perustaa.

Ihmisoikeusjärjestöt pelkäävät, että leirit houkuttelisivat järjestäytyneitä rikollisuutta kuten ihmiskauppaa. Järjestöt ovat myös huolestuneita siitä, voidaanko turvapaikanhakijoiden oikeudet taata leireillä.

Suomen mukaan pilottileirejä voidaan harjoittaa, kunhan pakolaisten oikeudet on taattu ja kun YK:n pakolaisjärjestö UNHCR on hankkeessa mukana.

Britannian ja Tanskan lisäksi ainakin Hollanti ja Itävalta haluaisivat perustaa pakolaisleirejä.

EU:lta huomautus siirtokilvistä
(Suomen Sillan Uutisviikko 22/2003)

Euroopan unionin komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen ulkomailta tuotavien autojen siirtokilvistä. Komission katsoo Suomen tiukan siirtokilpikäytännön rajoittavan tavaroiden vapaata liikkumista.

Mikäli Suomessa vakituisesti asuva henkilö tuo auton Suomeen ulkomailta, hän joutuu heti rajalla hankkimaan siihen tullista siirtokilvet eli siirtoluvan. Lupa on voimassa seitsemän päivää, ellei erityisen painavaa syytä ole myöntää pitempää lupaa. Lisäksi tuojalta vaaditaan Suomen vaatimukset täyttävä liikennevakuutus. Komissio pitää tällaista rajoitusta liian tiukkana.

Suomi puolustaa rajoituksiaan mm. sillä, että ajoneuvojen rekisteröintiä ja verotusta koskevien sääntöjen kiertäminen ei olisi liian helppoa.

EU hyväksyi energiamarkkinoiden vapauttamisen
(Helsingin Sanomat 17.06.2003)

EU:n ulkoministerit hyväksyivät maanantaina 16.06 unionin energiamarkkinoiden vapauttamisen, kertoi ministereiden kokousta seurannut virkamies. Viimeinen este sopimuksen tieltä poistui, kun Italia ilmoitti maanantaiaamuna pidetyssä EU-suurlähettiläiden kokouksessa, ettei se vastusta asiaa.

Vuodesta 2007 alkaen kuluttajat voivat ostaa sähkönsä ja kaasunsa mistä tahansa EU:ssa. Yrityksille markkinat on avattava jo ensi kesänä.

Geenituotteille merkintäpakko Euroopassa
(Helsingin Sanomat 03.07.2003)

Euroopan unionin jäsenmaissa tulee merkintäpakko tuotteille, joissa on yli 0,9 prosenttia geenimuunneltuja ainesosia. Europarlamentti päätti asiasta torstaina, ja laki tulee voimaan odotettavasti jo ensi syksynä. Yrityk-

sille annetaan puolen vuoden siirtymäaika sopeutua uusiin määräyksiin.

Päätös vapauttaa geenimuunneltujen tuotteiden käytön ja tuonnin EU:ssa. Viisi vuotta sitten unionissa kiellettiin näiden tuotteiden käyttö, ja erityisesti Yhdysvallat on pitänyt kieltoja kansainvälisten kaupankäyntisääntöjen vastaisena.

EU tiukentaa elintarvikevalvontaa
(Helsingin Sanomat 22.07.2003)

EU:n maatalousministerit pääsivät tiistaina sopuun lihan, maidon ja maitotuotteiden valvonnan tiukentamisesta. Myös elävät äyriäiset kuuluvat sovitun valvonnan piiriin. Tarjoituksen turvata eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuus ja ehkäistä näin kiusallisia ruokaskandaaleita.

Uudistuksen on määrä tulla voimaan vuoden 2006 alusta. Sitä ennen myös EU:n parlamentin on hyväksyttävä uudet määräykset. Elintarviketuotannon hygieniää pyritään parantamaan koko tuotantoketjussa alkaen maataloilta ja päätyen teurastamoihin. Vaikeakulkuisille alueille kuten vuoristoon ja saaristoon sekä perinteisiä menetelmiä käyttäville tuottajille on kuitenkin luvassa omat poikkeuksensa.

Ulkomaille maksettavien euromaksujen hinnat alenevat
(Suomen Sillan Uutisviikko 25/2003)

EU-maihin maksettavien euromääräisten tili-siirtojen hinnat alenevat tuntuvasti heinäkuun alussa. EU:n määräysten mukaan ulkomaanmaksujen on oltava tuolloin saman hintaisia kuin kotimaan vastaavien maksujen.

Alussa määräys koskee korkeintaan € 12.500 suuruisia maksuja. Uusi hinnoittelu edellyttää myös, että asiakas ilmoittaa maksun saajan tilinumeron ns. IBAN-muodossa ja maksusta käy ilmi saajan pankin BIC-tunnus eli SWIFT-koodi. Omat tunnukset voi selvittää omasta pankista ja ne käyvät yleensä ilmi tilioitteesta.

TALOUS

HEXin omistajat hyväksyivät ostotarjouksen
(Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003)

Lähes kaikki Helsingin pörssiä operoivan HEXin omistajat ovat hyväksyneet Tukholman pörssiä operoivan OMin ostotarjouksen. OM on saanut haltuunsa 99,4 % Helsingin pörssin HEXin osakkeista ja äänistä. OM jatkaa tarjousaikaa 25.9. asti, jotta loputkin osakkeenomistajat voivat hyväksyä tarjouksen.

Käytettyjen autojen verotuksesta nettisivut
(Suomen Sillan Uutisviikko 30/2003)

Käytetyistä tuontiautoista tehty verotuspäätökset on koottu Internetiin omaksi sivustokseen. Helsingiläisten autoharrastajien osoitteessa www.autoverotus.net on julkaistu 7.000 tullin tekemää verotuspäätöstä.

Sivusto tukkeutui viikolla kävijärühkän takia. Ylläpitäjä pyrkii parantamaan sivuston toimivuutta vähentämällä kävijämäärää. Tulli aikoi julkistaa vastaavat tiedot verkkosivullaan tällä viikolla. Tiedot löytyvät osoitteesta:

www.tulli.fi/tietoa_ ja_ ohjeita/autoverotus/autovero.html

Suomalaisten veroale voi luoda jopa 10.000 työpaikkaa
(Helsingin Sanomat 04.07.2003)

Jos hyvin käy, Suomeen syntyy loppuvuonna 10.000 uutta työpaikkaa. Kaikki riippuu kuitenkin siitä, mihin suomalaiset käyttävät heinäkuusta lähtien saamansa veronalennuksen. Lisärahaa on tiedossa, kun heinäkuun palkka tulee tiille. Valtion tuloveroa alennetaan kuun alusta lähtien yhdellä prosenttiyksiköllä. Myös kunnallisveroa helpotetaan ansiotulovähennyksiä korottamalla.

Veronalennus on kaikille sama. Vuositasolla se merkitsee 0,5 prosenttiyksikköä. Suurimmissa tuloissa, jotka menevät yli € 6.013 vuosituloajan, vaikutus on kuitenkin hiukan pienempi, noin 0,4 prosenttiyksikköä.

Keskipalkkaisille, enintään € 1.503 kuukaudessa ansaitseville, veronalennus muuttaa viime vuoden tuloverotuksen 26,1 %:n tänä vuonna 25,6 %:iin. Käteen tulee € 15 lisää kuussa.

Suomen veronkevennys vaikuttaa pieneltä saksalaisten tuoreen kevennyssuunnitelman rinnalla. Saksassa ylimmässä tuloluokassa veroprosentti laskee 48,5:stä 42:een, ja alin 19,9:stä 15:een.

Maiden ongelmat ovat kuitenkin eri luokkaa. Saksassa on 4,5 miljoonaa työtöntä, itäisen Saksan jaloilleen saaminen nielee määrättömästi miljardeja ja maailman toiseksi suurimman talouden taantuma heijastuu niin Suomeen kuin koko Eurooppaan. Saksan verohelpotuksen kokonaisvaikutus on € 22,6 miljardia, Suomen veronalennuksen suuruus € 295 miljoonaa.

Yksityiselle ihmiselle Suomen veronalennus ei ole kummoinen. Silti sen merkitys on mitattava, tai ainakin sellaiseksi hallitus ja veronalennuksia rakennelleet toimikunnat ovat sen tarkoittaneet. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen Vattin tutkimusprofessori Jaako Kiander arvioi, että parhaassa tapauksessa alennus nostaisi loppuvuonna yksityistä kulutusta prosentin verran ja loisi 10.000 uutta työpaikkaa.

Uusia työpaikkoja ja sysäystä taloudelle odottavat myös saksalaiset veronalennuksellaan. Tulos riippuu kuitenkin siitä, mitä ihmiset tekevät lisärahaltaan. Saksassa pelätään, että ihmiset panevat rahansa säästöön. Huoli voi johtua siitä, että valtio rahoittaa veronalennuksen paljolti uusilla velkamiljardeilla. Kansa voi nähdä veronalennuksen vain myöhästettynä veronmaksuna.

Suomessa tilanne on Kianderin mukaan parempi. Talous on olosuhteisiin nähden aika

hyvässä kunnossa: "Jos ei olisi tätä työttömyyttä, voisimme olla erittäin tyytyväisiä, Työpaikkoja pitäisi saada syntymään, mutta tilanne on vaikea, kun ulkomaista vetoapua ei ole saatavissa. Vienti veti hyvin kymmenen vuotta, mutta nyt ei ole näkyvässä merkittävässä kasvusysäystä, Täytyy vain toivoa, että suomalaiset lähtevät tuhmaamaan rahojaan", Kiander hymähtää.

Rahat pitäisi tuhlaata Suomessa vaikka ravintolapalveluihin ja matkailuun sekä muuhun kotimaiseen kulutukseen. Kulutuksella on suuri merkitys talouden tilaan, vaikka Suomessa kuluttajan osuus kansantalouteen on pieni verrattuna muihin maihin. Suomalaiskuluttajien osuus kansantulossa on 50 %, kun se esimerkiksi Yhdysvalloissa on 70 %. Kianderin mukaan suomalaiskuluttajien kulutuksen kasvu neljällä prosentilla tuo kahden prosentin kasvun talouteen. Se taas parhaimmillaan voi luoda 50.000 työpaikkaa.

Myös viinalla ja tupakalla on Suomessa tärkeä rooli. Niiden osuus inflaatiolaskelmissa on suuri, ja vaikutus on pian muutenkin melkoinen, kun hintoja lasketaan EU-direktiivien mukaisesti. Kun viinan ja tupakan hinnat alenevat, normaalikulutuksesta yli jäävä raha tuskin menee kokonaan lisäkulutukseen. Näin hinnanalennus tuo rahaa muuhun kulutukseen.

Teollisuuden ja Työnantajien keskusliiton TT:n johtajan Jussi Mustosen mukaan suomalaisten reaalin ostovoima kasvaa ensi vuonna neljä prosenttia. Laskelma perustuu inflaatioon, palkankorotuksiin, tupakan ja viinan hintojen alenemiseen ja oletukseen, että veronkevennykset jatkuvat myös ensi vuonna.

Veroratkaisut tehdään vuosittain, ja ensi vuoden mahdollisesta veronalennuksesta maan hallitus sopii kesän lopulla budjetin neuvotteluissa. Tämän vuoden verohuojenuksesta päätti vaalien jälkeinen uusi hallitus, silloin vielä Anneli Jäätteenmäen (kesk) johdolla.

Suomalaisten ostovoima ja irtisanomisturva muita heikompi
(Nelonen 23.6.2003)

Suomalaiset työehdot ja palkkataso eivät keskeisillä teollisuuden aloilla näytä olevan kilpailukyisiä useiden Euroopan maiden tasoon verrattuna. Kolmen ammattiliiton teettämän tutkimuksen mukaan etenkin palkansaajien ostovoima ja irtisanomissuoja ovat Suomessa selvästi muita huonompia.

Paperiliiton, Sähköliiton ja Kemianliiton tutkimuksessa vertailtiin Suomen olosuhteita kuuteen Euroopan maahan. Mukana olivat Ruotsi, Norja, Saksa, Ranska, Italia ja Britannia.

Tulosten mukaan palkansaajien ostovoima jää energia-alalla ja kemianteollisuudessa vertailumaiden häntäpäähän. Paperiteollisuuden palkkataso sijoittuu kolmanneksi.

Ostovoimaa heikentävät Suomen korkeat hinnat ja verot. Tutkimuksen tekijä Jyrki Raina muistuttaa, että vaikka luotettavia palkkatilastoja ei ole saatavissa, OECD:n ja EU:n lukujen valossa Suomi jää mm. energia-alalla ostovoimaltaan vertailun viimeiseksi.

Tutkimus vahvistaa myös ammattiliitojen näkemystä siitä, että irtisanominen on suomalaisille työnantajille muita maita halvempaa. Tutkimuksen tehneen Jyrki Rainan mukaan Suomessa myös yt-neuvottelut ovat muihin maihin verrattuna "silmänlumetta".

Erojen katsotaan johtavan siihen, että kansainvälisten yritysten kannattaa toteuttaa irtisanomiset Suomen tehtailta

Hongkongin talous maailman vapain
(Helsingin Sanomat 10.07.2003)

Hongkongin talous on yhä maailman vapain, kertoo kanadalaisen Fraser-instituutin keski- viikkona julkistama tutkimus.

Taloudellista vapautta arvioitiin 38 mittarilla, jotka käsittelevät muun muassa oikeuslaitoksen toimivuutta, yksilön ja omaisuuden suojaa sekä kaupan ja kilpailun vapautta. Tutkimuksen tulokset perustuvat vuoden 2001 tietoihin.

Suomi oli parhaana Pohjoismaana sijalla 11, kaksi pykälää edellisestä vuodesta parantaneena. Yhteensä tutkimuksessa oli mukana 123 valtiota.

Suomen hyvän sijoituksen selittävät muun muassa tasainen inflaatio, vähäiset vienti- ja tuontirajoitukset sekä luotettava oikeusjärjestelmä, joka sai tutkimuksessa täydet kymmenen pistettä. Suomi on parantanut asemiaan tasaisesti 1995 lähtien, jolloin tutkimus tehtiin ensimmäisen kerran. Tuolloin sijoitus oli 23.

Tokio kallein ulkomaalaisille
(Yle Online 17.06.2003)

Keskivarkaupunkina tutkimuksessa oli New York, jonka pistemäärä on sata. Tokion luke- ma on 126,1 ja Moskovan 114,5. EU-maista kallein pääkaupunki on Lontoo. Kaikkein halvin pääkaupunki on tutkimuksen mukaan Paraguanyn pääkaupunki Ascunsion, jolle kertyi 36,5 pistettä.

Helsinki nousi sijalta 79 sijalle 36. Pisteluku nousi 65,5:stä 80,9:aan. Ateena puolestaan nousi sijalta 111 sijalle 71. Pisteluku nousi 58,4:stä 72,9:aan.

Yhteisvaluutta euro on nostanut kustannustasoa monissa eurooppalaisissa kaupungeissa, tutkimuksessa todetaan. Suhteessa dollariin euro on vahvistunut vuodessa peräti 40 %, mikä näkyy amerikkalaisturistien kukkarossa.

Vertailussa tutkittiin eri tuotteiden hintoja ja asumiskuluja 144 kaupungissa, jotta yritykset tietäisivät, millaista palkkaa heidän pitää

ulkomailla työskenteleville työntekijöilleen maksaa.

Vertailukohteita oli 200, mukana mm. asuminen, ruoka, vaatteet, kodin irtain, vapaa-aika ja liikkuminen.

BusinessWeek: Nokia on maailman kuudenneksi arvokkain tuotemerkki
(Helsingin Sanomat 29.07.2003)

Nokian tuotemerkki on maailman kuudenneksi arvokkain. Näin arvioi talouslehti BusinessWeek markkinatutkimusyhtiö Interbrandilla teettämänsä tutkimuksen pohjalta. Lehti julkaisi uusimmassa numerossaan listan maailman sadasta arvokkaimmasta tuotemerkistä eli brandista. Nokian tuotemerkin arvoksi arvioitiin siinä 29,4 miljardia dollaria.

Arvokkaimmaksi brandiksi selvityksessä rannattiin Coca-Cola. Sen arvoksi laskettiin US\$ 70,5 miljardia. Microsoft on kakkossijalla US\$ 65,2 miljardin tuotemerkillään. Amerikkalaiset yritykset hallitsevat listaa suvereenisti. Sadasta arvobrandista 62 on Yhdysvalloissa sijaitsevan yrityksen hallussa.

Yhdysvaltojen ulkopuolelta kymmenen arvokkaimman tuotemerkin joukkoon oli yltänyt Nokian lisäksi saksalainen automerkki Mercedes. Sen arvoksi BW oli laskenut US\$ 21,4 miljardia. Japanilaiset suuryritykset eivät yltäneet kymmenen parhaan joukkoon. Autovalmistaja Toyota oli yhdennellätoista sijalla 20,8 miljardin dollarin tuotenimellään. Sveitsiläisistä tuotteista Nestlen pikakahvi-merkki Nescafe yltää korkeimmalle (sija 21). Britannian arvokkain tuotemerkki on HSBC-pankki (sija 37), Ranskan taas laukkuvalmistaja Louis Vuitton (sija 45).

Ruotsissa arvokkainta ei ole korkea teknologia, vaikka Nokian kilpailija Ericsson löytyykin listalta sijalta 80. Läntisen naapurimaan kallein tuotemerkki on Suomessakin menestynyt huonekaluvalmistaja Ikea. Huokeita kalusteita yli kolmessakymmenessä maassa myyvä yritys on brandilistalla sijalla 43. Ikean 6,9 miljardin dollarin tuotenimi on yli puolet arvokkaampi kuin Ericssonin 3,15 miljardin brandi. Muita pohjoismaisia yrityksiä listalla ei Nokian lisäksi ollut.

BW ja Interbrand arvottivat tuotemerkkejä sen perusteella, paljonko niiden arvioidaan tuottavan haltijalleen rahaa tulevaisuudessa. Lehti arvioi myös, paljonko tuotemerkkien arvot ovat muuttuneet viime vuodesta.

Nokialta tee se itse -taskulamppupuhelin
(Suomen Sillan Uutisviikko 35/2003)

Nokia julkisti perjantaina uuden 3200-puhelinmallin, jonka erikoisuutena ovat mm. uudenlaiset tee-se-itse-leikekuoret ja taskulamppu. Kuorten avulla puhelimen käyttäjä voi yksilöidä puhelimen ulkoasun mieleisekseen. Kännykän läpinäkyvä etu- ja takakuori kehystävät käyttäjän piirtämää, maalaamaa tai muuten valitsemaa koristelua.

Mallissa ovat lisäksi mm. digitaalinen kamera, FM-radio, värinäyttö ja multimediatoinnit.

Nokian mukaan puhelimen toimitukset alkavat kuluvan vuoden viimeisellä neljänneksellä. Puhelin julkistettiin Sevillassa ja Bangkokissa pidetyissä tilaisuuksissa.

Finnair uusii hinnoitteluaan
(Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003)

Finnair siirtyy kotimaan, Skandinavian ja Euroopan lentojen hinnoittelussa lentovuoro-kohtaiseen hinnoitteluun. Siten ruuhkaisimpien kellonaikojen ulkopuolella lentäminen on edullisempää, ja suosituimmista lennoista joutuu maksamaan enemmän.

Uudistus vähentää yhtiön nykyisten hintatyyppien ja -sääntöjen määrää ja yhtenäistää hintasäännöt koko Euroopassa. Se tuo myös kotimaan reiteille halpoja vaihtoehtoja. Finnairin lentolippuihin tullaan lisäämään kaikissa jakelukanavissa toimitusmaksut, jotka ovat 15-70 euroa reitistä ja palvelukanavasta riippuen.

Halpalentoyhtiö Flying Finn tarjoaa samoin uudessa kampanjassaan edullisia lentoja eri puolille Suomea. Yhtiön mukaan halvat hinnat pysyvät kampanjan jälkeinkin.

Finnair ostaa ruotsalaisen halpalentoyhtiön
(Suomen Sillan Uutisviikko 32/2003)

Finnair ostaa 85 prosenttia ruotsalaisesta Nordic Airlin lentoyhtiöstä ja aikoo kehittää siitä Pohjoismaiden johtavan halpalentoyhtiön. Kauppahintaa ei ole paljastettu. Nordic Airlinillä on kuusi lentokonetta, joilla se lentää Tukholman ja Luulajan välistä reitiliikennettä sekä tilauslento- ja alueellista liikennettä. Yhtiö käyttää samoja MD-80-sarjan lentokoneita kuin Finnair, mikä tuo synergiaetuja.

Yhteensopivan lentokaluston lisäksi Finnair perustelee kauppa Nordic Airlin osavallan henkilöstöllä ja kilpailukykyisellä kustannustasolla. Yhtiön lentoverkkoa aiotaan laajentaa vielä tämän syksyn aikana. Tämän vuoden aikana Finnair ennakoii Nordic Airlin kuljettavan 200 000 matkustajaa ja liikevaihdon nousevan 240 miljoonaan kruunuun eli noin 26 miljoonaan euroon.

Finnairin alkuvuosi oli tappiollinen, mutta kysyntä on yhtiön mukaan kasvamassa Irakin sodan ja sars-epidemian jälkeen. Yhtiön tulo ennen veroja laski 6,4 miljoonaa euroa tappiolliseksi huhti-kesäkuussa, kun viime vuoden vastaavana aikana Finnair teki voittoa € 27,8 miljoonaa. Koko alkuvuoden tappiot kohoavat € 20,4 miljoonaan.

Tulli tulkitsee: Alaikäinen voi tuoda alkoholia ulkomailta
(Helsingin Sanomat 09.07.2003)

Matkustaja-termin käyttö tullimääräyksissä sallii tulkinnoille paljon liikkumavaraa. Tullimääräysten mukaan alaikäinenkin matkustaja saa tuoda ulkomailta normaalien rajoitus-

ten mukaisen määrän alkoholia, koska matkustajalle ei määritellä ikärajoja. Se taas taroittaa sitä, että myös lapsi voi periaatteessa tuoda tullin läpi täydet määrät alkoholia.

Käytännössä tuontirajoituksia tulkitaan satamissa vaihtelevasti. Osa satamista tulkitsee Suomen lainsäädännön ulottuvan tulliin asti, jolloin ne soveltavat alkoholilain mukaisia ikärajoja.

Toiset tulkitsevat alaikäiset normaaleiksi matkustajiksi, jotka saavat tuoda alkoholia.

Myös yksin matkustavan alaikäisen asemaa tulkitaan kirjavasti. Jotkut virkailijoista ottavat automaattisesti yhteyden poliisiin, jos alaikäinen tuo alkoholia ulkomailta. Joissakin satamissa katsotaan, ettei tullilaitoksella ole velvollisuutta valvoa alaikäisten alkoholin tuontia. Myös tupakan tuontimääräyksiä tulkitaan satamissa vaihtelevasti.

Ollila on huolissaan Euroopan kilpailukyvästä
(Helsingin Sanomat 05.07.2003)

Nokian pääjohtaja Jorma Ollila patisti perjantaina Euroopan maiden johtajia pikaisiin toimiin Euroopan kilpailukykyyn parantamiseksi.

Ollila muistutti Euroopan huippujohtajien kokouksessa Helsingissä, että nopeat toimet ovat välttämättömiä, jos eurooppalaiset aikovat menestyä kisassa Yhdysvaltojen ja Aasian kanssa. "Ilman määrätietoisia toimia edessämme on tulevaisuus, jossa varakkaat amerikkalaiset ja aasialaiset matkustavat Eurooppaan vain nähdäkseen edellisen vuosituhannen kulttuuriset ja taloudelliset saavutukset", Ollila sanoi.

EU-maiden johtajat päättivät Lissabonin huippukokouksessa vuonna 2000 toimista, joilla Eurooppa on määrä nostaa maailman kilpailukykyisimmäksi talousalueeksi vuoteen 2010 mennessä. Ollila tähdensi, että tähän on aikaa enää kuusi vuotta, joten toimiin olisi ryhdyttävä nyt.

KOULUTUS ja KULTTUURI

Maailman suurin kuvataidepalkinto Suomeen
(Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003)

Suomalainen kuvataiteilija Nina Roos saa maailman suurimmaksi paisuneen, € 108.000 euron suuruisen taidepalkinnon. Carnegie Art Award 2004 -palkinto luovutetaan lokakuussa Tukholmassa.

Vuonna 1956 syntyneen Roosin luonnehditaan toteuttavan maalauksissaan jännittäviä materiaalikokeiluja, jotka heijastavat naiseutta, aistillisuutta ja muistoja. Hänen teoksissaan sanotaan yhdistyvän älyllisen ja analyyttisen aineksen sekä toisaalta intohimoisen maalarin otteen. Roosin töitä tullaan näkemään Pohjoismaiden eri taidekeskuksissa ja Suomessa Helsingin Taidehallissa.

Carnegie Art Awardin palkintosummat on kaksinkertaistettu tänä vuonna, minkä ansi-

osta kyseessä on maailman suurin kuvataidepalkinto.

Palkintolautakunnan myöntämä 100.000 kruunun stipendi nuorelle taiteilijalle tuli myös Suomeen. Sen saa valokuvaaja Elina Brotherus.

Suomalaisprofessorille merkittävä tiedepalkinto
(*Nelonen-tv, uutiset 30.08.2003*)

Yhdysvalloissa Carnegie Mellon-yliopiston apulaisprofessorina työskentelevä suomalainen Tuomas Sandholm on saanut Tietokoneet ja ajattelu (Computers and Thought) – tiedepalkinnon, tekoälyn tutkimukseen keskittyvä kansainvälinen ICJAI-järjestö kertoi tiedotteessaan perjantaina.

ICJAI jakaa palkinnon joka toinen vuosi, ja sitä pidetään merkittävimpänä alle 35-vuotiaille taloustutkimukseen keskittyville tutkijoille jaettavana palkintona. Tämänkertainen palkinto myönnettiin Sandholmille tunnustuksena hänen työstään mm. taloustieteen tietokonesovellusten parissa. Hänet on palkittu työstään aiemminkin useilla tiedepalkinnoilla.

Sandholm on Suomessa opiskellut Helsingin teknillisessä korkeakoulussa ja Yhdysvalloissa Massachusettsin yliopistossa.

Tommi Hakala lauloi voittoon Cardiffissa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 26/2003*)

Baritoni Tommi Hakala, 32, voitti BBC:n Singer of the World kilpailun Cardiffissa. Kilpailua pidetään yleisesti maailman tärkeimpänä laulukilpailuna.

Tommi Hakala on aiemmin voittanut Merikanto-kilpailun vuonna 2001. Hän laulaa tällä hetkellä Leipzigin oopperassa. Savonlinnan oopperajuhlilla tänä kesänä Hakalaa nähdään Rigoletossa ja Carmina Buranassa. Ensimmäisen Cardiffin kilpailun voitti 20 vuotta sitten Karita Mattila.

Kotimainen musiikki menestyy levykaupassa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003*)

Suomessa myytävien äänitteiden kokonaisuusmyynti on pudonnut reilusti, mutta kotimainen musiikki käy kaupaksi paremmin kuin ulkomainen. Kotimaiset tähdet ovatkin jatkossa yhä tärkeämpiä tekijöitä levy-yhtiöiden menestykselle.

Äänitteiden kokonaisuusmyynti on pudonnut parin viime vuoden aikana selvästi. Levymyynti pysyi pitkään yli 120 miljoonan euron vuosivauhdissa, mutta viime vuonna pudottiin alimmalle tasolle kuuteen vuoteen.

Suomalainen erikoisuus on erityisen vahva kotimaisen musiikin menekki, joka saattaa nostaa tämän vuoden kokonaisuusmyynnin hieman viime vuotta paremmaksi.

Eniten on tänä vuonna julkaistuista levyistä myyty Maija Viikkumaan ja Yön albumeita,

joista jälkimmäinen on ylittänyt jo 70.000 kappaleen rajapyykin.

Vanhoja Finnhittejä cd-aikaa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003*)

Musiikkiyhtiö Warner julkaisee 1970-luvun Finnhits-menestyskokoelmat cd-muodossa tuplalevyinä. Finnhits 1 kokoelmaa myytiin aikoinaan noin 100.000, mutta 1974 ilmestynyttä Finnhits 2:ta yli 150.000 kappaletta.

Suuri osa levytyksistä julkaistaan nyt ensimmäisen kerran cd:nä. Warner omistaa entisen Fazerin ja Finnlevyn katalogin.

Joka neljäs myyty cd piraattilevy
(*Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003*)

Piraatti-cd-levyjen osuus Suomen markkinoista on nykyään jo 23 prosenttia, käy ilmi Äänitealan kansainvälisen kattojärjestön IFPI:n raportista. Raportin mukaan piratismiaste on muissa Pohjoismaissa alle kymmenen prosenttia. Suomi onkin EU:n pahimpia piraattimaita.

YLE24:n haastatteleman Ääni- ja kuvataaltenetuottajien toiminnanjohtajan Arto Alaspään mukaan nykyinen tilanne on rauhoittamassa kokonaisen kulttuuriteollisuuden perustan ja uhraamassa musiikin tulevaisuudessa rikollisuudelle.

Suomessa ei ole laitonta hankkia piraattikopioita omaan käyttöön, mutta niiden tuonti myyntiin on rangaistavaa.

Vuonna 2000 oikeus- ja opetusministeriöille luovutettiin lakialoite piraattituotteiden kaiken maahantuonnin kieltämiseksi, mutta eduskunta ei ehtinyt käsitellä esitystä ennen vaalikauden loppua.

The Rasmus ykkösenä Saksan listalla
(*Suomen Sillan Uutisviikko 30/2003*)

Helsinkiläisyhtye The Rasmuksen single In the Shadows on myydyin single Saksassa ja yhtyeen The Dead Letters on kolmanneksi myydyin albumi. Saksan musiikkimarkkinat ovat maailman kolmanneksi suurimmat.

Aiemmin ykköslistasijoituksia ovat suomalaisyhtyeistä maailmalla saaneet HIM, Darude ja Bomfunk MC's.

The Rasmuksen hitti hyvin esillä MTV Euroopessa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003*)

The Rasmuksen In the Shadows -video on saanut kärkipaikan MTV Euroopessa. Singlellä on ns. network priority -asema. Siten video nähdään kaikilla MTV Europan kymmenellä kanavalla vähintään 14 kertaa viikossa. Priority-asemaa pidetään merkittävänä, sillä MTV Europan kanavat tavoittavat 107 miljoonaa kotitaloutta.

Priority-asemaan ovat päässeet aiemmin mm. Jennifer Lopez, Robbie Williams ja The Cardigans.

Nurmijärveläinen Pikku G levylistojen kärjessä
(*Nurmijärven EXTRA Uutiset 24.07.2003*)

Nurmijärveläinen hiphop-artisti Pikku G on yllättänyt ensilevyllään Räjähdyvaara. Levy keikkuu albumilistan ykkösenä ja Pikku G on ensimmäisenä suomalaisena hiphop-artistina ylittänyt platinalevyn rajan. Räjähdyvaara-albumia on myyty jo yli 30.000 kappaletta.

Pikku G on 16-vuotias Nurmijärveltä kotoisin oleva ysiluokkalainen. Hiphop vei miehen alun sydämen kolmisen vuotta sitten, kun hän törmäsi breakdanceen.

Breakdancen Pikku G aloitti lähes välittömästi ja hieman myöhemmin hankintalistalle tulivat levysoittimet dj-harrastusta varten. Pikku G on kirjoittellut runoja jo alasteikäisestä lähtien, joten riittäminen on vähintäänkin verissä.

Pikku G:n tarina alkoi Radiomafian ja Rockin Da Northin demokilpailusta, jonka nuori artisti voitti. Sen jälkeen Pikku G pääsi studioon ihailmansa Rockin Da Northin kanssa ja on noussut lavalle useasti maineikkaan ryhmän kanssa.

Keväällä 2003 julkaistiin Pikku G:n ensimmäinen single "Shala-la-la". Se nousi välittömästi singlelistan Top 10:een ja pysytteli siellä useita viikkoja. Loppukeväästä julkaistu "Romeo ja Julia" povasi jo suurempaa menestystä ponkaisten heti singlelistan toiselle sijalle ilman ainuttakaan radiosoihtokerataa.

Pikku G:n ympärillä kuhihi jo koko viime kevään. Aktiivinen teiniyleisö on löytänyt Pikku G:n internetin, promoosiintymisten ja "Shala-la-la" -kappaleesta tehdyn videon välityksellä. Pikku G:n nettisivuilla vieraillee päivittäin tuhansia ihmisiä ja hänelle tulvi satoja sähköposteja päivittäin.

Usealta promoikeikalta Pikku G on jouduttu salakuljettamaan pois turvamiesten saattelmana riehaantuneen teinityttöjoukon takia.

Trio Töykeät Blue Notelle
(*Suomen Sillan Uutisviikko 35/2003*)

Suomen menestyneimpiin ja suosituimpiin jazzyhtyeisiin kuuluva Trio Töykeät on solminut levytyssopimuksen maineikkaan jazzlevymerkki Blue Noten kanssa. Trio Blue Notelle levyttämä uusi High Standards -levy julkaistaan Suomessa 29.9. Tavallisista Töykeiden levyistä julkaisu eroaa siten, että se sisältää todellakin standardeja, mutta trion tapaan sana standardi ei tarkoita vain jazzstandardeja. Aiemmin yhtye on levyttänyt lähes pelkästään omaa materiaalia.

Trio Töykeissä soittavat pianisti Iiro Rantala, basisti Eerik Siikasaari ja rumpali Rami Eskelinen. 15 vuotta kestäneen uransa aikana Trio Töykeillä on ollut yli 2 000 konserttia 43 maassa ja yhtye on soittanut jokaisessa maanosassa.

Netissä: www.musicfinland.com/triotoykeat, www.universalmusic.fi/triotoykeat

Anssi Kela myi viikossa platinaa
(Suomen Sillan Uutisviikko 34/2003)

Anssi Kelan uusi levy Suuria kuvia on myynyt viikossa platinaa eli yli 40.000 kappaletta. Platinaa tuli 30.000 myydystä levystä. Kela nousi suomirockin uudeksi suursuosikiksi edellisellä, debyyttialbumillaan Nummela.

Värttinä maailmanmusiikin huippuja
(Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003)

Värttinän tuorein levy iki on valittu maailmanmusiikin 50 parhaan levytyksen joukkoon. Valinnan teki brittiläinen musiikkilehti Songlines. Värttinän levy on listan 24. sijalla. Lista on julkaistu lehden heinä-elokuun numeroon. Listan ykköseksi lehti valitsi Salif Keitan Soro-levytyksen. Samassa numerossa on artikkeli Beginners Guide to Värttinä (Aloittelijan opas Värttinään).

Aiemmin amerikkalainen Utne-lehti on valinnut Värttinän maailman 40 jännittävimmän artistin listalle. Tänä vuonna 20 vuotta täyttänyt Värttinä kiertää kesällä ja syksyllä Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. 4.8. yhtye esiintyy Budapestin Sziget Festivalilla.

HIM:ille festivaali Kreikkaan
(Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003)

Euroopassa hyvin menestynyt suomalaisyhtye HIM sai oman festivaalin Kreikkaan. Kreikkalainen aktiivinen faniklubi DarkSecret Club organisoii ensimmäistä HIMille omistettua tapahtumaa Ateenaan.

Tapahtumassa faneille mm. pidettiin erilaisia kilpailuja ja nähtiin yhtyeen videomateriaalia ja järjestettiin HIM-karaokekilpailu. Tapahtuma pidettiin 12.7. ja seuraavana päivänä HIM esiintyi Ateenan Lycabettus Teatressa. Lisätietoja: www.darksecretclub.com

Bob Dylan konsertoi Helsingissä
(Iltalehti 05.08.2003)

Syksyn konserttitarjonta saa nimekkään lisän, kun legendaarinen amerikkalainen lauluntekijä Bob Dylan, 62, aloittaa maailmankiertueensa Helsingin Hartwall Areenalla 9. lokakuuta.

Ricky Martin yllätysesiintyjä Kaivarissa
(Suomen Sillan Uutisviikko 24/2003)

Helsinki-päivänä torstaina NRJ-radioaseman järjestämässä konsertissa Helsingin Kaivopuistossa yleisön yllätti latinopopin super-tähti Ricky Martin. Esiintymisestä ei kerrottu ennen kuin hän astui lavalle, koska järjestäjät eivät halunneet viimevuotisen yleisömäärän eli 80.000 hengen ryntäystä Kaivopuistoon. Nyt paikalla oli 45.000 ihmistä.

Muut esiintyjät olivat suomalaisen nuorisomusiikin tähtiä, kuten TikTak, Kemopetrol ja Darude.

Martinin esiintymisen maksoivat levy-yhtiö ja NRJ, joten veroeuroja siihen ei käytetty.

Kreikan listaykkönen suomalaisten tekemä
(Iltasanomat 24.06.2003)

Kreikan hittilistan ykkönen on suomalaisten käsialaa! Listan kärjessä oleva All the woman you need -kappale on helsinkiläisten Macke Granbergin ja Patrick Sarinin tekemä. Biisi on brittipoppia ja sen esittää Kreikan ensimmäinen Popstars -yhtye Hi-5.

Levy on ollut kaksi viikkoa kaupoissa ja myynyt platinaa eli 50.000 kappaletta. "Se syntyi rannalla auringon paisteessa", nauraa Macke iloisesti.

Antti Siirala voitti Dublinin pianokilpailun
(Helsingin Sanomat 24.05.2003)

Suomalainen pianisti Antti Siirala on voittanut tämänvuotisen Dublinin pianokilpailun. Koko kisan ensimmäisen palkinnon lisäksi Siirala sai palkinnon alkuerien parhaasta Mozart-esityksestä. Tuomariston päätös voittajasta oli yksimielinen.

Dublinin kilpailu kuuluu maailman arvostetuimpiin. Se pidetään joka kolmas vuosi. Kilpailuun valittiin nauhakarsintojen perusteella 64 pianistia, joista karsittiin kolmessa alkuerässä puolet. Välierien jälkeen orkesterifinaalissa soitti kuusi pianistia.

Siirala sai palkintorahoja yhteensä € 15.000, lisäksi arvoflygelin ja esiintymiskiinnityksiä useille musiikkijuhlille sekä solistitehtäviä eri orkestereiden kanssa.

Aiemmin Siirala on saanut ensimmäisen palkinnon mm. Wienin Beethoven-kilpailussa sekä Lontoon kansainvälisessä pianokilpailussa.

Uuno eläkeläisenä!
(Iltalehti 30.07.2003)

Ere Kokkonen ja Vesku Loiri kuvaavat ensi keväänä uutta Turhapuro-elokuvaa, jossa iäkäs Uuno Turhapuro käy läpi elettyä elämänsä.

"Olemme suunnitelleet elokuvan rakennetta Vesa-Matti Loirin kanssa Uunon värikkäistä nuoruudenpäivistä iäkkäämpiin aikoihin. Vesku on ollut mukana suunnittelussa alusta lähtien, olisihan täysin mahdoton ajatus tehdä elokuvaa ilman häntä", Ere Kokkonen kertoo.

Uuno Turhapuro – This is my life -työnimellä kulkeva elokuva sisältää arkistomateriaalia suosituimmista Uuno-filmeistä, mutta siihen tehdään täysin uusi käsikirjoitus ja täysin uusia kuvauksia. Arkistomateriaalin myötä valkokankaalla nähdään myös edesmennyt Pertti "Spede" Pasanen.

Vaikka Spede-elokuvat sijoittuvatkin hyvin kaikkien aikojen katsotuimpien kotimaisten elokuvien listalla, uusi Turhapuro-elokuva ei tavoittele niinkään kaupallista menestystä vaan elokuvasta tehdään eräänlainen muistomerkki Speden mittavalle elokuvatuotannolle. Kokkonen on saanut myös epäilevää kritiikkiä hankkeesta.

Mannerheim-filmi lykkääntyy vuoteen 2006
(Helsingin Sanomat, NYT -liite 12.06.2003)

Ohjaaja Renny Harlin arvioi, että hänen Mannerheim-elokuvahankkeensa valmistuu aikaisintaan vuonna 2006. Harlin käy neuvotteluja useiden amerikkalaiskäsikirjoittajien kanssa tarkoituksenaan löytää sopiva tekijä hiomaan suomalaiskäsikirjoitusta kuvauskuntoon. Näyttelijävalintojakaan ei voi tehdä ennen kuin lopullinen käsikirjoitus valmistuu. Hanke on kallis ja etenee askel kerrallaan", luonnehti Harlin saapuessaan torstaina 12.06 kymmenen päivän lomalle kotimaahansa. Mannerheim-filmin budjetiksi hän arvioi noin 60 miljoonaa dollaria eli noin 51 miljoonaa euroa. Harlin on äskettäin saanut valmiiksi jännityselokuvansa Mindhunters, jonka pääosassa nähdään Val Kilmer. Ensi-ilta ajoittuu ensi vuoden tammi-kuuhun.

Max Payne -pelin tekijät oikeuteen Yhdysvalloissa
(Suomen Sillan Uutisviikko 29/2003)

Maailmanlaajuisesti jättimenestykseksi nousseen Max Payne -tietokonepelin suomalaiset tekijät on haastettu oikeuteen Yhdysvalloissa. Oikeusjutun on nostanut eläkkeellä oleva vapaapainija Darryl Peterson, joka on vuodesta 1988 lähtien esiintynyt vapaapainikehissä nimellä Max Payne.

Paynen utahilaiseen oikeusistuimeen jättämässä haasteessa vaaditaan kymmentä miljoonaa dollaria eli noin € 8,7 miljoonaa Max Payne -pelin takaa olevilta yrityksiltä. Payne vaatii korvausta identiteettinsä varastamisesta ja siitä pelin tekemisestä. Max Payne on ollut pääasiallisesti espanolaisen Remedy Entertainment -pelitalon suunnittelema.

Kaustisilla yleisöennätys
(Suomen Sillan Uutisviikko 29/2003)

Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla tehtiin 26.7. uusi yleisöennätys. Tuolloin harvoin esiintyvän Leningrad Cowboysin konserttia kuunteli 13.500 katsojaa. Festivaalien koko kävijämäärä ylitti hieman edellisvuoden määrän.

Eniten väkeä muista esiintyjistä vetivät Värttinän, Väsenin, Agit-Propin ja teemamaa Kreikan esiintyjien konsertit. Lisäksi uudet, nuoret taitelijat saivat hyvin huomiota.

Ensi vuonna Kaustisen teema perustuu kansanomaisiin soittimiin. Maailmanmusiikin osalta kuullaan etenkin kanadalaisia esiintyjä. Netissä: www.kaustinen.net

Helsinki menestyi Student City -vertailussa
(Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003)

Helsinki sijoittuu kansainvälisessä Student City -vertailussa korkealle. Helsingin vahvuutena pidetään kaupungin ja yliopiston sekä muiden korkeakoulujen toimivaa yhteistyötä. Helsingissä hyvällä tolalla ovat myös opiskelijoiden sosiaaliturva-asiat, vapaa-ajan tarjonta ja asuntojen taso. Tutkimuksen mukaan Helsinkiin opiskelemaan tulleet jäävät usein myös töihin sinne.

Moitteita Helsinki sai vuokra-asuntojen korkeista hinnoista ja uusien opiskelijoiden vastaanotosta, jota olisi parannettava.

Student City -tutkimushanke käynnistyi vuonna 2001, ja sen toteutti Rotterdamin yliopiston yhteydessä toimiva kaupunkitutkimukseen keskittynyt Euricur-tutkimuslaitos. Projektiin osallistuivat Helsingin lisäksi Birmingham, Eindhoven, Lille, Lyon, München, Rotterdam, Utrecht ja Venetsia.

Virhe toi opiskelupaikan 152:lle
(*Yle Online 08.07.2003*)

Ainakin 152 ammattikorkeakouluun hakemista saa opiskelupaikan viime viikolla paljastuneen tietokonevirheen ansiosta. Paikkoja ei peruta, eikä kukaan menetä opiskeluoikeuttaan virheen takia.

Tietokonevirheen vuoksi osa hakijoista sai liian paljon lähtöpisteitä. Virheestä hyötyvät ne, joille on jo ehditty ilmoittaa hyväksytyksi tulemisesta. Opetusministeriö ja -hallitus pitävät virhettä melko pienenä erheena.

152 ylimääräistä opiskelijaa aiheuttaa vuodessa noin € 900.000 euron kustannukset, Helsingin Sanomat laskee. Summa langennee kuntien ja valtion maksettavaksi. Kaiken kaikkiaan ammattikorkeakouluissa oli tänä vuonna 25.000 aloituspaikkaa. Opiskelu kestää nelisen vuotta.

Yliopistojen hakijamäärät laskivat
(*Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003*)

Yliopistojen hakijamäärä laski tänä vuonna 1.700:lla viime vuodesta. Hakijoita oli tänä vuonna kaikkiaan noin 68.000, kun viime vuonna määrä oli 69.700.

Naisten osuus hakijoista kohosi nyt 62 %. Eläinlääketieteelliseen hakijoista 93 % oli naisia. Liikuntatieteisiin, kauppatieteisiin ja teknillisiin tieteisiin hakijoista alle puolet oli naisia.

Viime vuoden tavoin suosituimpia olivat humanistiset oppiaineet, joihin hakijoita oli 13.500. Toisena ovat luonnontieteelliset aineet, kolmantena yhteiskuntatieteet ja kasvatustiede. Teknilliseen korkeakouluun pyrki ennätysmäärä naisia eli 28,2 % hakijoista. Helsingin kaupakorkeakouluun valituista 51 % oli naisia ja 49 % miehiä.

Pääsykoejärjestelmä ajaa nuoret ulkomaille opiskelemaan
(*Suomen Sillan Uutisviikko 30/2003*)

Suomen pääsykoejärjestelmä saa suomalaiset nuoret suorittamaan yliopistotutkinnon ulkomailta. Väli-Suomen sanomalehtien Sunnuntaisuomalaisen mukaan lähes joka toinen ulkomaille lähtevä sanoo yhdeksi lähtönsä syyksi suomalaisten yliopistojen sisäänpääsyn hankaluuden.

Tiedot ilmenevät Kansainvälisen henkilövähtokeskuksen CIMO:n syksyllä julkaistavasta tutkimuksesta. Kyselyyn osallistui 1.068 ulkomailta tutkintoa suorittavaa opiskelijaa.

Suomi on ainut EU-maa, jossa yliopistojen oppiainekohtaiset, kirjallistoihin perustuvat pääsykokeet ovat tavallisin tapa päästä yliopistoon. Muissa EU-maissa yliopistopaikan saa pääsääntöisesti lukiotodistuksella.

CIMO muistuttaa, että suomalainen yliopistolastutkintotodistus ja lukion päättötodistus antavat hakukelpoisuuden useimpien maiden korkeakouluihin, mutta ne eivät takaa opiskelupaikkaa ulkomailta. Hakumenettely vaihtelee maan, oppilaitoksen, opiskeltavan alan ja koulutusohjelman mukaan CIMO netissä: www.cimo.fi, www.maailmalle.net/Resource.phx/maailmalle/mainpage/mainpage.htm

Tutkimus: Uusien ammattien syntyyn valmistauttava
(*Helsingin Sanomat 09.07.2003*)

Nykyistä koulutus- ja ammattirakennetta on tarkasteltava kriittisesti suhteessa teknologian kehitykseen, sanoo kauppa- ja teollisuusministeriön ja opetusministeriön teettämä tutkimus. Tutkimuksen mukaan esimerkiksi insinöörien määrää tärkeämpi on kysymys siitä, vastaako nykyinen tekninen koulutus tulevaisuuden teknologioiden tarpeeseen.

Lisäksi pitäisi valmistautua uusien ammattien syntymiseen. Tutkimuksen mukaan uusia ammatteja ovat esimerkiksi bio- ja geoinformaattikko, virtuaalinen lääkäri ja älykotien suunnittelija.

Kauppa- ja teollisuusministeriön mukaan yhteiskuntatieteilijöiden ja teknologian asiantuntijoiden pitäisi keskustella keskenään enemmän teknologian kehityksestä ja sen yhteiskunnallisista, koulutuksellisista ja ammatillisista vaikutuksista. Yhteiskunnalliset näkökulmat olisi liitettävä tiiviimmin teknologian kehityksen ennakkointiin, ministeriö sanoo.

Suomeen ennätysmäärä vaihto-opiskelijoita
(*Helsingin Sanomat 04.06.2003*)

Suomeen tuli viime vuonna ennätysmäärä eli 6.026 vaihto-opiskelijaa, kun edellisvuoden saldo oli 5.496. Sen sijaan suomalaisten korkeakouluopiskelijoitten into lähteä ulkomaille on yhä vähentynyt.

Yliopistojen puolella tulijoiden ja lähtijöiden tasapaino onkin jo saavutettu.

Suomen yliopistoihin tullaan eniten Saksasta, Ranskasta, Espanjasta, Italiasta, Puolasta, Venäjältä, Yhdysvalloista, Tshekistä, Britannia ja Unkarista. Viime vuonna esimerkiksi Saksasta tuli tänne ensi kertaa enemmän yliopisto-opiskelijoita kuin täältä lähti sinne.

Uusina 20 kärkimaan joukkoon tulivat Slovakia ja Kreikka, kun Tanska ja Portugalit putoivat pois.

Suomen suosiota selittää esimerkiksi se, että suomalaiskorkeakouluilla on paljon valmiita yhteyksiä ulkomaisiin korkeakouluihin. Aiempien kyselyjen mukaan Suomessa arvostetaan myös sitä, että täällä on melko run-

saasti englanninkielisiä ohjelmia tarjolla. Myös maan korkean teknologian ja eksotikan yhdistelmä houkuttaa.

Suosituimmat kohteet suomalaisilla yliopisto-opiskelijoilla olivat Saksa, Ruotsi, Britannia, Ranska, Espanja, Yhdysvallat, Hollanti, Itävalta, Italia ja Venäjä. Kahdenkymmenen suosituimman maan joukkoon tuli uutena Meksiko. Malesia putosi pois.

URHEILU

Nikkilä koripalloilemaan Kreikkaan
(*Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003*)

Miesten koripallomaajoukkueen keskushyökkääjä Antti Nikkilä on solminut vuoden pituisen sopimuksen maineikkaan kreikkalais-seura Aris Thessalonikin kanssa.

Nikkilä siirtyy Kreikan pääsarjaan Yhdysvalloista Valparaiso-yliopistosta, mistä hän valmistui neljän vuoden opinotojen ja pelaamisen jälkeen alkukesällä. Nikkilä olisi otettu myös Italiaan, Ranskaan ja Saksaan.

Kolkka opettelee Saksan tavoille
(*Helsingin Sanomat 01.08.2003*)

Alkukesästä I Bundesliigan Borussia Mönchengladbachin liittynyt Kolkka tietää saapuneensa kovaan jalkapallosarjaan. Borussia on Preussin latinankielinen nimi ja joukkueen kuri sen mukaisesti preussilaista.

"Ihan kuin olisin palannut Hollantiin. Pelisysteemit ja harjoittelu ovat täällä hyvin samantyyppisiä", Kolkka vertailee pantuaan pallon pois. "Juoksua täällä painotetaan ehkä enemmän kuin missään muualla. Kaiken lisäksi täällä juostaan pitkiä matkoja", hän lisää.

Kolkka tuli Mönchengladbachin Ateenan Panathinaikosisista. Kreikassa harjoittelu ei ollut hänen mielestään kovin ammattimaista. Pelaajat saivat otteluissa paljon vapauksia, ja improvisointi oli sallittua. "Ei se nyt kävelyä ja velttoilua sielläkään ollut, mutta kyllä täällä treenataan kovempaa ja painotetaan enemmän pelitaktiikkaa."

Välimeren alueella tunteet leiskuivat katsojien kuumina. "Todella fanaattista porukkaa", Kolkka naurahtaa. Kreikasta hänelle jäivät päällimmäisiksi hyvät muistot. "Vietin siellä kaksi hienoa vuotta." Toisaalta Panathinaikoksen organisaatio ei ollut Kolkkan mielestä paras mahdollinen, ja Ateenan ruuhka ja melu rasittivat. "Mutta oli siellä paljon nähtävää ja uimarannallekin vain puolen tunnin ajomatka."

Suomi putosi jalkapallon EM-kisoista
(*Suomen Sillan Uutisviikko 35/2003*)

Suomi pelasi tasapelin 1-1 Walesia vastaan jalkapallon EM-karsintaottelussa Walesissa keskiviikkona. Suomen maalin teki Mikael Forssell puskemalla Joonas Kolkkan syötöstä tasoituksen toisen jakson päätteeksi. Jari Litmanen oli poissa myös tästä ottelusta tloipaisuutensa takia.

Tasatuloksen takia Suomi menetti mahdollisuutensa EM-kisoihin pääsystä. Nuorten eli alle 21-vuotiaiden ottelu Suomi-Wales päättyi maalittomaan tasapeliin 0-0. Ottelu pelattiin Merthyr Tydfilissä.

Suomi jäi mitaleitta MM-kisoissa (*Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003*)

Suomi jäi kokonaan mitaleitta Pariisissa pidetyissä yleisurheilun MM-kisoissa. Tämä oli ensimmäinen kerta MM-kisoissa kun Suomi on jäänyt mitaleitta. Edellisen kerran arvokisoissa näin tapahtui Budapestin EM-kisoissa 1966.

Keihäänheittäjä Mikaela Ingberg sijoittui neljänneksi Pariisin MM-yleisurheilukisoissa lauantaina. Parhaallaan selkävaiivainen Ingberg heitti 62,20 metriä. Kilpailun voitti kreikkalainen Mirela Manjani kauden maailman kärkituloksella 66,52.

Aki Parviainen pääsi miesten keihään finaaliin karsinnan 10. parhaalla tuloksellaan 75,76 ja 82 metriä. Finaalissa Parviainen oli viides. Hänen paras tuloksensa oli 83,05.

Jukka Keskiälo ylitti odotukset 3.000 metrin esteiden yhdeksännellä sijallaan ja kahdella ennätysparannuksellaan.

Tommi Mäkinen lopettaa MM-rallit (*Helsingin Sanomat 18.08.2003*)

Ralliautoilun nelinkertainen maailmanmestari Tommi Mäkinen ilmoitti maanantaina 18.08 lopettavansa ajamisen ralliautoilun MM-sarjassa kuluvan kauden päätyttyä.

Mäkinen ajaa kauden jäljellä olevat viisi MM-rallia suunnitelmien mukaisesti. Mäkinen, 39, on voittanut urallaan MM-sarjan vuosina 1996-99. MM-osakilpailuvoittoja hänellä on kaikkiaan 24.

Suomelle keihään kolmoisvoitto (*TurunSanomat 27.07.2003*)

Tampereen Ratinan stadionilla kirjoitettiin 26.07.2003 taas kerran suomalaista keihäänheiton historiaa. Suomen kolmikko Teemu Wirkkala, Tero Järvenpää, Antti Ruuskanen oli alle 20-vuotiaiden EM-finaalissa omaa luokkaansa ja vei kaikki mitalit.

Suomalaisen keihäänheiton rappiutilasta puhuille nuoret heittäjät lähettivät vaatimattomia terveisiä, ettei parin vuoden päästä enää tarvitse räksyttää.

Kilpailun voittaja Teemu Wirkkala oli jo moineen kertaan ennen kilpailua julistettu yksinoikeutetuksi Euroopan mestariksi. Olihan mies tänä kesänä heittänyt ainoana ikäluokkassaan yli 80 metrin: 80.07. Tampereella mestaruus tuli heitolla 79,90.

Hopeamitalisti Tero Järvenpää kiskaisi 73,66 keihäällään ja pronssia sai Antti Ruuskanen.

Suomen miehille suunnituksen MM-hopeaa (*Helsingin Sanomat 09.08.2003*)

Suomen miesten viestijoukkue voitti hopeaa suunnituksen MM-kilpailuissa Sveitsissä lauantaina. Suomen viestit veivät Jani Lakanen, Jarkko Huovila ja Mats Haldin. Maailmanmestaruuden vei Ruotsin kolmikko N. Jonasson, M. Karlsson ja E. Wingstedt. Ruotsi oli 45 sekunttia Suomea nopeampi ja otti ensimmäisen viestikultansa sitten vuoden 1979.

Naisten viestin voitti isäntämaa Sveitsi, MM-hopeaa sai Ruotsi ja pronssia Norja. Suomen joukkue Reeta Kolkkala, Terho Holster, Heli Jukkola jäi neljänneksi.

Perjantaina Heli Jukkola juoksi keskimatkan pronssille samoissa kisoissa, komeissa alppimaisemissa ja 35 asteen helteessä. Jukkolasta tuli näin Sveitsin MM-kisojen ainoa suomalaismitalisti henkilökohtaisilla matkoilla.

Seppälä kauhoi suoraan mestariksi (*TurunSanomat 27.07.2003*)

Suomi sai kertaheitolla uuden urheilusankarin, kun keravalainen Hanna-Maria Seppälä ui 25.07.2003 maailmanmestariksi Barcelonassa. Seppälän uroteon laatua nostaa hänen lajinsa vapaauinti, joka on uintilajeista arvostetuin. Seppälä, 18, oli loppukilpailun nopein Suomen ennätysajalla 54,37.

Seppälä on kolmas suomalainen uinnin maailmanmestari. Edelliset ovat Jani Sievinen ja Antti Kasvio, jotka räjäyttivät potin Roomassa 1994.

Urheiluruutu täytti pyöreät 40 vuotta (*YLE – urheiluruudun historia*)

Suomen televisio järjesti vuonna 1961 kursin urheilujournalisteille. Kahden vuoden päästä alkavan Urheiluruudun kannalta oli onni, että Anssi Kukkonen osasi lausua Olympia-sanan oikein. Näin Kukkonen tuli valituksi ohjelma-avustajaksi Yleisradioon.

Urheilu-uutiset oli aiemmin kerrottu, jos kerrottavaa oli ja aikaa jäi, uutislähetysten päätteeksi. Pääjohtaja Erkki Raatikaisen aikana tehtiin päätös oman erillisen urheilun uutislähetysten aloittamisesta.

Ensimmäinen Urheiluruutu nähtiin kotikatsojissa 18. elokuuta 1963. Lähetysten juonsi 40 vuotta sitten Anssi Kukkonen ja koosti Seppo Kannas.

Ruutu tuli aluksi sunnuntai-iltaisin ja kesti 15 minuuttia. Myöhemmin mukaan tulivat lauantain ja torstain lähetykset. Vuoden 1993 alusta Urheiluruutu muuttui jokapäiväiseksi.

Urheiluruudun nimen keksi Kukkonen. Idea lähti Ruotsin tv:n Sportspegelistä, mutta Kukkonen tuumi, että olkoon ruotsalaisilla peili ja meillä ruutu. Nimi osoittautuikin oivaksi: sillä on pärjätty 40 vuotta.

Urheiluruudun ensimmäisessä tunnuksessa kukko kantaa Urheiluruutu plakaattia mäkiessä maastossa. Irvileuat keksivätkin, että "siinä se kukko juoksee kannaksen yli". Kaikkiaan Urheiluruudulla on ollut historiansa aikana yli 40 tunnusta.

Alkuvuosina kaikki uutisaineisto kuvattiin filmille, linkkeinä toimivat auto, linja-autot, junat ja lentokoneet. Filmin kehitys vei aikaa, kuten koko materiaalin jatkokäsittely. Illan lähetyksessä pystyi olemaan linkkien kautta välähdyksiä esim. Roomasta, mutta vaikkapa Kuopiosta ei ollut mitään mahdollisuuksia saada kuvaa Urheiluruutuun.

Kaikki mullistui ensimmäisen kerran 1970-luvun puolivälissä. Silloin markkinoille tuli videonauha. Se oli edullista, sitä pystyi käyttämään uudelleen ja uudelleen. Lisäksi sen leikkaaminen oli nopeaa. Juttujen tekeminen filmaikaan verrattuna nopeutui valtavasti.

1980-luvulle tultaessa televisiotekniikan kehitys mahdollisti suorat lähetykset sadoille miljoonille katsojille. Kuvamateriaalia oli myös saatavilla monesta eri paikasta.

Seuraava mullistus oli toimitusjärjestelmien tietokoneistuminen. Kuva- ja tekstimateriaaliin liittyvät massiiviset paperivuoret katosivat, kun tiedot siirtyivät sähköiseen muotoon tietokoneille. Viimeinen mullistus on sitten siirtyminen digiaikaan, jossa itse kuvamateriaalikin on siirtynyt kaseteilta tietokoneille.

Urheiluruudulla on miljoonayleisö. Kaikkiaan Urheiluruutu on välittänyt suomalaiskotiin urheilun uutiset jo yli 11.000 lähetyksessä.

MUUT UUTISET

Kreikan Phoenix-ritarikunnan suuristi suurlähettiläs Brotherukselle (*Iltalehti 03.09.2003*)

Kreikan Suomen-suurlähettiläs Lysander Migliaressis-Phocas järjesti virka-asunnollaan sympaattisen tilaisuuden. Hän luovutti suurlähettiläs Tapani Brotherukselle maansa presidentin myöntämän Phoenix-ritarikunnan suurristin. Maanantaina yli 40 vuoden työuransa jälkeen eläkkeelle jäänyt Brotherus naureskeli, että nyt hänellä on mitali, uusi passi ja eläke.

Kirjailija Anni Polva kuollut (*Ilta Sanomat 24.07.2003, Kustannusyhtiö Kariston Internetsivut*)

Rakastettujen Tiina-kirjojeju luoja Anni Polva kuoli 23.07.2003 kotonaan Turussa. Hän oli kuollessaan 88-vuotias.

Anni Kyllikki Polviander, os. Heinonen, syntyi tammikuussa 1915 Pietarissa, mutta vietti lapsuutensa ja nuoruutensa aina avioliiton solmimiseen saakka Tampereella. Hän oli perheen kolmesta lapsesta vanhin ja osoittautui jo pienestä pitäen eläväiseksi ja omapäiseksi tytöksi. Ehtymätön lukemisen nälkä ja vilkas mielikuvitus loivat pohjaa tulevalle kirjailijan uralle.

Isän äkillinen kuolema vaikeutti Heinosten taloudellista tilannetta, kun äiti jäi yksin huolehtimaan perheestä. Anni siirtyi keskikouluun käytyään kauppaopistoon ja yritti siinä sivussa saada rahaa kokoon mm. tarjoilijana ja kotiopettajana. Edelleen Anni pääsi töihin kirjanpitäjäksi ja tapasi teknikoksi opiskelevan Unto Polvianderin, tulevan miehensä. Mutkien kautta Polvianderit päätyivät Turkuun ja perheeseen syntyi viisi lasta.

Vuonna 1944 Unto oli rintamalla ja Anni odotti toista lastaan. Hän päätti keksiä ammatin, jota hän voisi tehdä kotona. "Olen koko ikäni kertoillut ja keksinyt satuja ja koulussa olin hyvä aineenkirjoittaja, joten ajattelin yrittää, osaisinko ehkä kirjoittaa kirjan, jonka joku kustantaja huolisi. Siis joku kirjailijaksi, ja jos en siihen pystyisi, niin sitten ompelijaksi".

Esikoisteos "Rakasta minua hiukan" ilmestyi vuonna 1945. Se herätti heti yleisön mielenkiinnon, ja teos myytiin loppuun jo joulumarkkinoilla. Heti ensimmäisessä kirjassaan Anni Polva löysi omaleimaisen tyyliinsä. Hänen raikas huumorinsa, sanavalmiit sankaritarensa ja lämmin elämänmyönteisyytensä puhuttelivat vahvasti suomalaisia lukijoita.

Anni Polvan kirjailijankuva on monipuolinen: hän on julkaissut romaaneja ja muistelmia, matkakirjoja sekä lasten- ja nuortenkirjoja. Hänen teoksiaan on tähän mennessä painettu noin 2, 7 miljoonaa kappaletta. Polvan suursuosio vuosikymmenestä toiseen on johnutun nuorille tarkoitettua Tiina-sarjasta.

Tiinasta on tehty TV-sarja ja nuoret lukijat ovat palkinneet Anni Polvan lukuisilla Plättä-palkinnoilla. Vuonna 2000 kirjailija sai Suomen kirjailijaliiton tunnustuspalkinnon.

Muusikko Gösta Sundqvist kuollut
(*Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003*)

Leevi and the Leavings -yhtyeen karkihahmo Gösta Sundqvist on kuollut. 46-vuotias Sundqvist kuoli Helsingissä sydänkohtaukseen.

Sundqvistin kädestä on lähtenyt vähintäänkin pari sataa laulua. Sundqvistin tarinat kuvaavat usein karua arkea, mutta mukana on myös lämmintä huumoria. Hänen tekstejään onkin luonnehdittu raadollisen humoristiseksi ja sointejaan kaihomielisiksi

Leevi and the Leavings johtajansa Gösta Sundqvist johdolla tunnettiin siitä, ettei se koskaan keikkaillut, ja että se antoi harvoin haastatteluja. Gösta Sundqvist sävelsi ja sanoitti lähes kaikki yhtyeen kappaleet, ja lisäksi hän toimi sen solistina.

Näyttelijä Vesa Mäkelä kuollut
(*Suomen Sillan Uutisviikko 30/2003*)

Useissa elokuvissa, televisiossa ja radiossa näytellyt Vesa Mäkelä on kuollut Helsingissä vakavaan sairauteen. Mäkelä oli syntynyt Kauhavalla 28.3.1947. Mäkelä aloitti uransa Yleisradion Televisio-teatterissa 1960-luvulla. Hän sai elokuva-

taiteen valtionpalkinnon tv-rooleistaan vuosina 1972 ja 1975.

Mäkelä näytteli mm. Pekka Parikan Pohjanmaa- ja Talvisota-elokuvissa, Markku Pölösen Kuningasjätkissä, Aki Kaurismaen elokuvissa Kauas pilvet karkaavat ja Mies vailla menneisyyttä sekä Ere Kokkosen Hurmaavassa joukkoihemurhassa.

Professori Saara Lilja kuollut
(*Helsingin Sanomat 17.05.2003*)

Antiikin tuntija, klassisen filologian ja Rooman kirjallisuuden professori Saara Lilja menehtyi äkilliseen sairaskohtaukseen 06.04.2003 kotonaan Helsingissä. Hän oli kuollessaan 79-vuotias.

Saara Lilja teki varsinaisen elämäntyönsä latinan ja kreikan opetuksen parissa, mutta tämän lisäksi hän oli toimittaja, kriitikko, kirjailija ja kulttuurivaikuttaja. Lilja liikkui maailmalla opintomatkailuun aikana, jolloin vielä harvat sitä tekivät. Matkustus säilyi hänen kiinnostuksen kohteenaan aina.

Sibelius-Akatemian pianonsoiton opiskelijana hän loi elävät yhteydet moniin tunnetuihin suomalaisiin säveltäjiin ja muusikoihin.

Lilja valmistui filosofian kandidaatiksi Helsingin yliopistosta 1948. Tämän jälkeen hän opetti latinaa Helsingin suomalaisessa lyseossa, tyttönormaalilyseossa ja Helsingin suomalaisessa yhteiskoulussa. Vuonna 1955 Lilja aloitti Helsingin yliopistossa Rooman kirjallisuuden assistenttina ja hän toimi myös humanistisen toimikunnan tutkijan tehtävissä vuosina 1962 –73.

Saara Lilja väitteli tohtoriksi 1965 aiheenaan Rooman kirjailijoiden suhtautuminen naisiin. Lilja nimitettiin Helsingin yliopiston klassisen filologian apulaisprofessoriksi 1973 ja Rooman kirjallisuuden vt. professoriksi 1977. Viirasta hän jäi eläkkeelle 1986.

Yleisradiossa Lilja toimitti vuonna 1953 musiikkiohjelmaa ja vuoden 1977 jälkeen hänen ääntään kuultiin usein. Hän oli joko viikon esitelmöitsijä tai laajahkojen esitelmä-sarjojen esittäjä.

Liljalta ilmestyivät kirjat Antiikkia ja myyttejä (1990) ja henkilö-kohtainen muistelmateos Musiikkimosaiikki (2000), jossa hän kertoo suhteestaan säveltäjä Tauno Pykkäseen ja tämän traagisesta kohtalosta.

Akateemikko Georg Henrik von Wright kuollut
(*Suomen Sillan Uutisviikko 25/2003*)

Suomen kansainvälisesti tunnetuin filosofi, akateemikko Georg Henrik von Wright on kuollut Helsingissä 87-vuotiaana. Von Wright syntyi Helsingissä 1916 ja loi merkittävän ja kansainvälisesti tunnetun akateemisen uran. Tohtoriksi von Wright väitteli 1941 Helsingin yliopistosta. Hänen väitöstyönsä Induktio loogisena ongelmaksi käsitteli päättelytapaa, jossa monesta yksittäistapauksesta johdetaan lainalaisuus. Väitöstyön valmistelu-

vaihteessa, ennen toista maailmansotaa, von Wright oleskeli Cambridgen yliopistossa ja tutustui siellä mm. Alan Turingiin, C.D. Broadiin ja Ludvig Wittgensteiniin. Von Wrightista tuli Wittgensteinin läheinen yhteistyökumppani. Filosofian professorina von Wright toimi Cambridgessa vuosina 1948-51. Suomen Akatemian jäsen hän oli vuosina 1961-86.

Taitelija Juhani Harri kuollut
(*Suomen Sillan Uutisviikko 25/2003*)

Kuvataiteilija Juhani Harri on kuollut Helsingissä pitkän sairauden jälkeen. Hän oli syntynyt vuonna 1939 Vaasassa.

1960-luvulta lähtien tunnetun Juhani Harrin teoksia on mm. Ateneumin ja Amos Andersonin taidemuseoiden kokoelmissa. Valtionpalkinnon hän sai vuonna 1971.

Jaakko Lassila kuollut
(*Suomen Sillan Uutisviikko 27/2003*)

Muun muassa Kansallis-Osake-Pankin pääjohtajana toiminut merkittävä talousvaikuttaja Jaakko Lassila on kuollut. Lassila kuoli perjäntaina sairauskohtaukseen Helsingissä 75-vuotiaana.

Jaakko Lassila toimi KOP:n pääjohtajana (1983-1991) ja vakuutusyhtiö Pohjolan toimitusjohtajana (1974-83) sekä Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä vuosina 1970-74.

KOP:n johdosta Lassila erosi syksyllä 1991 ns. Kouri-kauppojen yksityiskohtien tultua julkisuuteen. Kaupoissa oli kyse 1980-luvun lopun miljardien arvoisista osakekaupoista, joissa suomalaisyhtiöiden omistuksia siirrettiin lähinnä KOP:n rahoituksella. Eronsa jälkeen Lassila siirtyi eläkkeelle ja vetäytyi monista luottamustehtävistä.

Näyttelijä Marjatta Kallio kuollut
(*Helsingin Sanomat 08.07.2003*)

Näyttelijä Marjatta Kallio kuoli 7. heinäkuuta Jorvin sairaalassa Vantaalla 79-vuotiaana.

Tampereella 10. helmikuuta 1924 syntynyt Kallio aloitti näyttelijänuransa Tampereen teatterissa vuonna 1946. 1949–1976 hän työskenteli Helsingin kaupunginteatterissa. Kallio esiintyi yli kahdessakymmenessä elokuvassa. Hän esitti naispääosaa muun muassa elokuvissa Säkkijärven polkka, Yhteinen vaimomme ja Anu ja Mikko.

Hovioikeus haluaa tiedon Sonera-kirjan tekijästä
(*Suomen Sillan Uutisviikko 24/2003*)

Helsingin hovioikeus on vahvistanut käräjäoikeuden päätöksen, joka velvoittaa kohutun Sonera-kirjan kustantaneen Art Housen toimitusjohtajan paljastamaan kirjan tekijän tai tekijät keskusrikospoliisille. Art House aikoo hakea korkeimmalta oikeudelta valituslupaa päätökseen.

Miten hävisivät Soneran miljardit -kirja julkaistiin internetissä kesällä 2002, ja se ilmestyi talvella painettuna.

Suomi saa kristillisen tv-kanavan (*Helsingin Sanomat 23.5.2003*)

Suomi saa ensi syksynä uuden ja uudenlaisen tv-kanavan, kun Helsinki televisiossa (HTV) aloittaa lähetyksensä kristillinen kanava. Hankkeesta on solmittu esisopimus.

Uutta kanavaa pyörittävän osakeyhtiön ja tukiyhdistyksen takana on viestintäneuvos Martti Ojares, joka jäi vuodenvaihteessa eläkkeelle Sanoma Oy:n varatoimitusjohtajan tehtävistä. Mukana yhtiön johdossa ja rahoittajina on myös joukko kristittyjä liikemiehiä.

Ojareksen mukaan uudelle kanavalle tulee ohjelmaa "laidasta laitaan", olennaista tarjonnalle on kristillinen arvopohja. "Uskoisin, että nyt on tarvetta korjata se suunta, johon televisiotarjonta on mennyt. Suuntaus on selkeästi viihde, ja viihteessä amerikkalais-tyyppiset elokuvat, joissa väkivalta ja seksi ovat trendinomaisesti korostuneet. Tälle on saatava vaihtoehto", sanoo Ojares.

Muuttoilmoituksen teko netissä helpottuu (*Suomen Sillan Uutisviikko 23/2003*)

Muuttoilmoituksen tekeminen internetissä helpottuu nykyisestä. Postin uudistuneessa verkkopalvelussa kuka tahansa yksityishenkilö voi tehdä muuttoilmoituksen sähköisesti Postille ja maistraattiin. Aiemmin ilmoituksen on voinut tehdä vain sähköisen henkilökortin avulla.

Muuttoilmoituksen voi edelleen tehdä myös soittamalla Postin ja väestökirjallinnon yhteiseen muuttopuhelimeen tai kirjallisesti lähimpään postiin tai maistraattiin.

Barbara Roosista Vuoden liikenainen (*Suomen Sillan Uutisviikko 22/2003*)

Huonekalu- ja sisustusliike Skannon toimitusjohtaja Barbara Roos on saanut ensimmäisenä suomalaisena kansainvälisen Veuve Clicquot Vuoden liikenainen -palkinnon. Palkinto on menestyville liikenaisille tarkoitettu tunnustus, joka on perustettu ranskalaisen shampanjatalon johtoon vuonna 1805 nousseen Nicole Barbe Clicquot Ponsardin kunniaksi talon 200-vuotisjuhlassa vuonna 1972.

Suomessa palkinto jaettiin nyt ensimmäisen kerran. Eri maissa palkitut naiset muodostavat verkoston. Toistaiseksi palkinnon on saanut noin 200 naista.

Vuosikymmenen Johtaja -palkinnot jaettiin (*Suomen Sillan Uutisviikko 34/2003*)

Seitsemän suomalaista vaikuttajaa on saanut palkinnot yritysjohtajana toimimisestaan. Vuosikymmenen Johtaja palkinnot jaettiin vaikuttajille Finlandia-talolla.

Valinnan suorittanut raati nosti parhaaksi vertaistensa joukossa Nokian pääjohtajan Jorma Ollilan. Vuosikymmenen yhteiskunta-johtajaksi valittiin sosiaali- ja terveysministeri Sinikka Mönkkäre. Yrittäjäjohtajaksi valittiin "Tuurin kyläkauppias", toimitusjohtaja Vesa Keskinen. Pioneerijohtajan tittelin sai F-securen Risto Siilasmaa. Muutosjohtajien parhaana pidettiin Marimekon Kirsti Paakasta. Tulosjohtajaksi nousi TietoEnatorin toimitusjohtaja Matti Lehti ja perusjohtajaksi valittiin konsernijohtaja Reijo Hanhinen YIT:stä.

Palkintojen tarkoitus on antaa kansallista tunnustusta johtajuudelle, joka persoonallisuudessaan, linjakkuudessaan ja tuloksellisuudessaan on tuonut suomalaiseen johtamiskulttuuriin pysyvää ja esikuvaksi kelpavaa lisäarvoa.

CNN:n journalistipalkinto suomalaistoimittajalle (*Helsingin Sanomat 04.06.2003*)

YLE:n tv-uutisten toimittajan Mika Mäkeläisen uutisjuttu "Tee-se-itse ruumisarkku" on palkittu vuoden parhaana feature-uutisjuttuna pohjoisamerikkalaisen CNN -uutiskanavan World Report -kilpailussa. Palkitussa jutussa käsiteltiin viimekesäistä kurssia, jonka osantajat nikkaroivat itselleen oman ruumisarkun. Puutöiden lomassa kurssilla käsiteltiin omaan elämään ja kuolemaan liittyviä kysymyksiä, kertoo Mäkeläinen.

CNN:n palkinto on Mäkeläiselle jo neljäs. Aiemmin hänet on palkittu vuosina 1998, 2001 ja 2002. Palkinnot ovat tulleet muun muassa parhaasta kulttuurijutusta, ympäristöjutusta ja suopotkupalloa käsitteestä jutusta.

Palkitun jutun on kuvannut Juhani Loukkola ja leikannut Asko Kurppa. Feature on tarinallinen ajankohtaisjuttu.

Valtion journalistipalkinnot jaettu (*YLE24 29.05.2003*)

Valtion journalistipalkinnot on tänä vuonna myönnetty Jertta Blomstedtille, Jrjö Lautelalle, Eeva Saloselle ja Erkki Teikarille. Kulttuuriministeri Tanja Karpela jakoi palkinnot 28.05.2003 Helsingissä.

Jertta Blomstedt on työskennellyt mm. Ylioppilaslehden kulttuuritoimittajana, Me Naiset-lehdessä ja Ydin-lehden toisena päätoimittajana. Hänen äänensä on tuttu myös Yleisradiosta, johon hän on tehnyt ohjelmia jo 60-luvulta lähtien.

Jrjö Lautela tuli Yleisradion Radiouutisiin toimittajaksi vuonna 1967. Lautela on toiminut Yleisradion kirjeenvaihtajana kahteen eri otteeseen Wienissä sekä Berliinissä vuosina 1996 – 2001.

Eeva Salonen on työskennellyt ruokatoimittajana Helsingin Sanomissa vuodesta 1971. Hänen toimittamansa Ruokatorstai on ilmestynyt viikoittain jo yli 30 vuoden ajan.

Erkki Teikari on puolestaan tehnyt elämäntyönsä Satakunnan Kansassa, jonka päätoi-

mittajan tehtävästä hän jäi eläkkeelle viime vuonna. 70-luvulla hän toimi myös oululaisen Kalevan päätoimittajana.

Kulttuuriministeri Karpela totesi palkintopuheessaan, että valtiovalta haluaa palkinnon avulla tuoda esiin arvostuksensa monipuolisen ja vapaan median toiminnalle, joka on demokraattisen yhteiskunnan perusedellytys.

Valtionpalkintojen lisäksi kulttuuriministeriö jakoi ylimääräisen sanomalehtimieseläkkeen kymmenelle urallaan ansioituneelle journalistille.

Lipposelle ja Aholle korkeimmat kunniamerkit (*Helsingin Sanomat 04.06.2003*)

Kaksi nimekästä poliitikkoa sai puolustusvoimain lippujuhlapäivän korkeimman kunniamerkin.

Vapaudenristin ritarikunnan 1. luokan Vapaudenristin rintatähtineen saivat eduskunnan puhemies ja entinen pääministeri Paavo Lipponen sekä entinen pääministeri ja keskustapuolueen pitkäaikainen puheenjohtaja Esko Aho.

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan komentajamerkin saivat kenraaliluutnantit Olavi Jäppilä ja Ilkka Kylä-Haracka. Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan komentajamerkin sai kontra-amiraali Hans Holmström.

Ehkäisylaastari saapui Suomen markkinoille (*Yle Online 17.06.2003*)

Suomen markkinoille on tullut uusi ehkäisyvalmiste. Ehkäisylaastari vastaa tehokkuudeltaan ja ominaisuuksiltaan yhdistelmäpilleriä.

Laastari säilyttää veren hormonipitoisuuden tasaisena eikä aiheuta jyrkkiä hormonitasovaihteluita kuten päivittäin annosteltavat valmisteet. Laastari eroaa e-pilleristä siinä, että se täytyy vaihtaa vain kerran viikossa.

Ehkäisylaastari on ollut Yhdysvalloissa saatavilla jo vuoden ajan. Euroopassa laastari tuli toukokuussa myyntiin Britannian ja Suomen markkinoille.

Käyttäjätutkimuksissa on kuitenkin todettu, että ehkäisylaastarilla on saman verran sivuvaikutuksia kuin yhdistelmäpillereillä. Laastari aiheuttaa muun muassa ihoärsytystä.

Syöpä vähenevä EU-maissa eniten Suomessa ja Itävallassa (*Helsingin Sanomat 30.07.2003*)

Syöpä ei ole Suomessa yhtä kohtalokas tauti kuin monessa muussa Euroopan maassa. EU:n 1985 julistama tavoite vähentää miesten ja naisten syöpäkuolleisuutta 15 %:lla vuoteen 2000 onnistui Euroopan syöpäinstituutin tutkimuksen mukaan vain kahdessa maassa, Suomessa ja Itävallassa.

Tutkimus ilmestyi Annals of Oncology -lehden elokuun numerossa. Sen kuolleisuus-

luvut perustuvat Maailman terveysjärjestön tietokantaan, johon tiedot eri maista kulkeutuvat eri aikaan. Esimerkiksi Suomen vuoden 2000 luvut on arvioitu vuoden 1996 lukujen pohjalta, mutta todellinen kehitys ei mennyt niin.

"Suomen tilanne on Euroopan paras", sanoo Syöpärekisterin johtaja Timo Hakulinen. "Kehitys on ollut parempaa kuin muissa maissa." Etenkin kuolemat eturauhassyöpään vähenivät selvästi vuoden 1996 jälkeen, mutta tutkimuksen mukaan ne lisääntyvät edelleen. Naisten keuhkosyöpien lisääntyminen taas on saattanut jo tasaantua.

Kuolemat syöpiin lisääntyivät EU:ssa, mutta eivät niin paljon kuin 1985 pelättiin. Arvioon verrattuna miesten syöpäkuolemat vähenivät EU-maissa keskimäärin kymmenen prosenttia, mutta Luxemburgissa jopa 24 % ja Suomessa 17 %. Niin kävi myös miesten syöpäkuoleman vaaralle, joka väheni Luxemburgissa peräti 27 ja Suomessakin 19 %.

Toiseen suuntaan kehitys meni Portugalissa ja Espanjassa. Miesten syöpäkuolemat lisääntyivät 17 ja 11 prosenttia sekä vaara kuolla syöpään lähes saman verran. Tutkimuksen mukaan Suomen miesten syöpäkuolleisuus siirtyi 40 vuodessa Euroopan kärjestä pohjalle. Suomea suurempi luku oli 1960 vain Itävallassa, 2000 taas Suomea pienempi vain Ruotsissa.

Sama suuntaus näkyy naisten syöpäkuolleisuudessa, mutta se oli jo 1960 Suomessa alle Euroopan keskitason. Naisten syöpäkuolemat vähenivät tutkimuksen mukaan koko EU:n alueella kahdeksan prosenttia, mutta Suomessa ja Itävallassa selvästi enemmän, 15 %.

Syöpäkuolemista nopeimmin lisääntyy koko EU:ssa naisten keuhkosyöpä. Syy on tupakoinnin yleistymisen. Kun miesten keuhkosyöpät vähenivät tutkimusaikana keskimäärin 15 %, naisten keuhkosyöpäkuolemat lisääntyivät yli 30 %. Dramaattisin muutos oli Alankomaissa, missä keuhkosyöpäkuolleisuus kasvoi tutkimuksen mukaan jopa 82 % 15 vuodessa. Kanadassa ja Skotlannissa se on jo ohittanut rintasyövän naisten yleisimpänä kuoleman aiheuttavana syöpänä.

Sukkulamadoilla tutkitaan Parkinsonin tautia (Helsingin Sanomat 26.03.2003)

Kuopion yliopistossa tutkitaan siirtogeenisillä sukukulamadoilla Parkinsonin tautia. Tutkijat ruiskuttivat matoon ihmisen alfa-synukleiini-geeniä koodaavaa dna:ta. Alfa-synukleiini vaikuttaa viestin välitykseen hermosolusta toiseen. Tutkijat havaitsivat matojen liikuvan heikosti ja menettäneen dopamiinia välittäjäaineena käytäviä hermosoluja. Samoin käy Parkinsonin tautia sairastaville ihmisille.

Parkinsonin tauti on hermostoa rappeuttava sairaus, johon sairastuu joka sadas yli 50-vuotias. Alfa-synukleiinin tiedetään olevan taudissa merkittävä tekijä, sillä se kasautuu hermosoluihin. Ihmiset, joilla on mutaatio

alfa-synukleiinigeeneissä, sairastuvat Parkinsonin taudin aikaisempaan muotoon.

Tutkijat tekivät siirtogeenimatoja myös ihmisen mutatoituneella geenillä. Nämäkin madot liikkuvat huonosti ja menettivät hermosoluja. Nyt Suomen ainoassa matolaboratoriossa Kuopiossa kehitetään matojen avulla lääkkeitä ja tunnistetaan geenejä. "Tämä on tärkeä edistysaskel Parkinsonin taudin tutkijoille, koska se antaa heille aivan uuden työkalun", toteaa tutkimusjohtaja Garry Wong.

Mato on millimetrin pituinen ja sen lisääntymiskierto on kolme päivää. Mato ehtii kolmen viikon elinaikanaan tuottaa noin kolmesataa jälkeläistä. Madon geeneistä 75 % vastaa ihmisen geenejä.

Madot ovat nopeita ja halpoja tutkimusvälineitä. Laboratorio-oloissa ne syövät bakteereja. Ne kestävät äärimmäisissä olosuhteissa. Matomallia on jo odotettu maailmalla. Kuopion tutkimusryhmä julkaisi raporttinsa torstaina Journal of Neurochemistry -lehdessä, ennen Saksan ja Japanin kilpailevia matotutkijoita.

Suomalaistutkijat löysivät dysleksiageenin (Suomen Sillan Uutisviikko 33/2003)

Suomalaiset tutkijat ovat paikallistaneet geenin, joka heidän mukaansa voi olla merkittävä dysleksian eli luku- ja kirjoitushäiriöiden aiheuttaja.

Helsingin yliopiston ja Tukholman Karolinska Institutetin tutkijat tarkastelivat tutkimuksessaan yhtä perhettä, jossa oli useita lukihäiriöstä kärsiviä perheenjäseniä ja vertasivat heidän perimäänsä 20 muun suomalaisperheen jäseniin. Tuloksena paikallistettiin geeni, jota tutkijat pitävät potentiaalisena lukihäiriön aiheuttajana. Geenin ei kuitenkaan uskota voivan selittää kaikkia tapauksia, mutta geenitaustan selviäminen voi helpottaa tutkijoita ymmärtämään oppimishäiriöiden syitä ja löytämään niihin uusia apukeinoja.

Dysleksiasta kärsii 3-10 prosenttia ihmisistä ja se on lasten keskuudessa yleisin oppimishäiriöiden syy.

Alkoholismiin löytymässä lääke (Nelonen-tv 06.05.2003)

Kansainvälistä huomiota herättänyt suomalaistutkimus osoittaa, että alkoholismia voidaan siltäkin parantaa lääkkeellä. Tutkimuksen mukaan valtaosa alkoholisteista kärsii aivojen mielihyvätasapainon vajeesta, jota voidaan palauttaa lääkkeellä. Tarkoitukseen soveltuvaa lääkettä kehitellään parhailaan Yhdysvalloissa.

Peräti 15 % aikuisväestöstä kärsii elämänsä aikana alkoholismista. Siksi täsmälääke olisi erittäin tervetullut. Tähän asti käytetyt lääkkeet, kuten antabus, on lähinnä toiminut pelotteena ja juomisen esteenä. Uuden lääkkeen toivotaan pureutuvan syvemmälle, itse alkoholismiin syihin.

"Näyttäisi tosiaan, että pääosalla alkoholisteista olisi tällainen mielihyvätasapainon vaje, joka tarkoittaa sitä, että se vaikuttaa ratkaisevasti hoitovalintoihin ja tutkimukseen", erikoislääkäri Erkki Tupala Kuopion yliopistosta paljastaa.

Yleisesti käytetyn mallin mukaan 80 % alkoholisteista kuuluu niin sanottuun ykkösr ryhmään. Tämän tyyppin alkoholismi alkaa aikuisiällä. Ahdistuneisuus, juomaputket sekä ajoittainen pyrkimys raittiuteen kuuluvat kuvaan.

Ykkösr ryhmän juomareilla näyttää tutkimusten perusteella olevan aivoissaan vähemmän dopamiinin sitoutumispaikkoja kuin terveillä ihmisillä. Mielihyvätasapainon vajetta yritetään paikata alkoholilla.

"Lääke tulisi kysymykseen sitten esim. siinä vaiheessa, kun alkoholisti juomaputken jälkeen hakeutuu katkaisuhuoltoon", Tupala täsmentää.

Sopiva lääke on jo tulossa rapakon takaa. Aikaisemmin kehitetyt alkoholismilääkkeet ovat toimineet lähinnä pelotteina, kuten antabus. Tupalan mielestä niistä on puuttunut positiivinen ja motivoiva vaikutus.

"Jos voidaan todellakin hyvin osoittaa, että kyse ei ole luonteen heikkoudesta vaan kysymyksessä on aivosairaus, niin silloin ehkä näiden lääkkeidenkin käyttö tulee hyväksyttävämmäksi".

A-klinikasäätiön mukaan alkoholismia parantava täsmälääke olisi todella merkittävä askel. Peräti 15 % aikuisväestöstä kärsii elämänsä aikana alkoholismista.

Suomalaisten perimää tutkitaan ilman lupaa (Nelonen-tv 21.08.2003)

Suomessa on Euroopan vapaamielisin suhtautuminen ihmisen perimästä kerätyn tiedon käyttöön. Suomi sallii esim. perimää koskevien tietojen käytön lääketieteelliseen tutkimukseen ilman henkilön omaa suostumusta.

Geneettisillä seulonnoilla yritetään löytää väestöstä yksilöt, joilla on tavanomaista suurempi todennäköisyys sairastua johonkin periytyvään sairauteen tai joiden perimästä löytyy tiettyä tautia aiheuttava geeni. Yhteiskunnan tavoitteena on seulontojen avulla ehkäistä sairauksia ja saavuttaa säästöjä.

Suomessakin potilaan lupa tarvitaan silloin, kun orgaanista ihmisainesta, siis vaikkapa verta käytetään geneettisen tiedon keruuseen. Sen sijaan jo kerättyä dataa tutkijat voivat käyttää vapaasti. Tietoja voidaan myös yhdistellä eri viranomaisien kesken. Niinpä potilaan on mahdotonta saada tietoa siitä, mihin ja kuinka laajalle hänestä kerätty tieto lopulta päätyy. Lääkintä- ja bio-oikeuden dosentti Lasse Lehtonen Helsingin yliopistollisesta keskussairaalarasta jatkaa, että tutkimustiedon osalta on vaikea jäljittää sitä, mihin yksittäisen potilaan tiedot ovat päätyneet.

Perimästä selvää muun muassa alttius sairastua erilaisiin tauteihin. Tämä on tietoa, jonka voisoin kuvitella kiinnostavan vaikkapa vakuutusyhtiöitä tai työnantajia. Työpaikka-testit ovat Suomessa kiellettyjä : haitat on arvioitu etuja suuremmiksi.

Turun yliopiston filosofian laitoksen professori Juha Räikkä näkee asiassa kaksi puolta. "Ilman muuta ensimmäinen puoli on se, että ihmiset voidaan sijoittaa sellaisiin tehtäviin, joissa heidän riskinsä sairastua on vähäinen. Toinen puoli on sitten se, että se on syrjivää, ihmisiä valitaan geneettisten piirteiden perusteella näin toisille ei anneta mahdollisuuksia".

Suomen sars-epäilyt olivat aiheettomia (Helsingin Sanomat 03.07.2003)

Suomi julistettaneen lähipäivinä sarsista vapaaksi maaksi. Ainoa todennäköiseksi sars-tartunnaksi luokiteltu tauti Turussa paljastui lopulta aivan muuksi taudiksi. Maailman terveysjärjestö ei ole vielä poistanut Suomea sarsista epäilytjen maiden listalta, mutta infektioeläkäri Mia Valkama Kansanterveyslaitoksesta uskoo päätöksen syntyvän lähiaikoina.

Suomessa epäiltiin kaikkiaan noin 20 ihmisen saaneen sars-tartunnan kevään aikana. Viisi heistä oli sairaalahoitossa, mutta kenenkään tauti ei lopulta osoittautunut sars-kuumeeksi. "Sars ei kuitenkaan ole voitettu sairaus maailmassa. Tutkijat epäilevät, että se saattaisi ryöpsähtää epidemiaksi vuodenaikojen mukaan samalla tapaa kuin influenssat", sanoo Mia Valkama.

Rokotettakaan sars-kuumetta vastaan ei vielä ole onnistuttu kehittämään. Tutkijat pitävätkin tehtävää vaikeana, sillä virus on varsin nopea muuntumaan. Maailman terveysjärjestön WHO:n tilastojen mukaan epäilyistä sars-tartunnoista on tullut tähän mennessä lähes 8.500 ilmoitusta. Runsaat 800 ihmistä on kuollut sarsiin.

Epidemia on kuitenkin laantumassa niin, että uusia tartuntoja ilmoitetaan WHO:lle enää muutamia päivittäin. Suomessa sars-epäilyt nostivat sairaaloiden valmiutta hoitaa eristystä vaativia potilaita. Valtion lisätalousarviossa osoitettiin € 500.000 infektioiden hoidon tehostamiseen.

Suurimmat sars-tappiot Suomessa kärsi Finnair, jossa epidemian hinnan arvioidaan nousevan kymmeniin miljooniin euroihin. Kaukoidän lentojen kysyntä laski Finnairilla toukuussa lähes puoleen ja business-luokan matkustajien määrä väheni kaksi kolmasosaa.

Sarsin vuoksi maailmalla on käynnistetty myös useita muitakin kuin lääketieteeseen liittyviä tutkimuksia. Kansanterveyslaitoksen tutkimusryhmä osallistuu singaporelaisen professorin johtamaan tutkimukseen sarsin aiheuttamista peloista. Euroopan komissio valmistelee hanketta, joka rahoittaisi sars-tutkimusta yhdeksällä miljoonalla eurolla.

Sukupuolten eliniänodotteet lähentyvät (Yle Online 31.07.2003)

Miesten odotettavissa oleva elinikä lähenee naisten odotettavissa olevaa elinikää. Sukupuolten eliniänodotteiden välinen ero on kaventunut vuodesta 1983 jo 1,2 vuotta.

Jos kehitys jatkuu samanlaisena, vuonna 2112 syntyvät tytöt ja pojat elävät keskimäärin yhtä vanhoiksi eli 100,8 vuotiaiksi, kirjoittaa Aamulehti. Viime vuonna syntyneiden poikien eliniänodote oli 74,9 vuotta, kun tyttöjen vastaava oli 81,5 vuotta.

Miesten eroa naisten elinikää on kaventanut erityisesti sepelvaltimotautikuolleisuuden aleneminen. Eroa on pienentänyt myös se, että miehillä väkivaltaiset ja tapaturmaiset kuolemat sekä kuolleisuus aivoverisuonten ja muiden verenkiertoelinten sairauksiin sekä keuhkosityöpään on vähentynyt.

Naisilla kuolleisuus keuhkosityöpään on lisääntynyt, koska tupakointi on yleistynyt. Miesten keskimääräisen eliniän kasvua on sen sijaan hidastanut alkoholisairauksien ja myrkytysten lisääntyminen.

Suomalaismies kuolee oman käden kautta (Yle Online 09.07.2003)

Suomalaismies kuolee muita eurooppalaisia yleisemmin onnettomuuden tai itsemurhan seurauksena. Myös mielenterveyden häiriöt ovat muita tavallisempiä kuolinsyy. Tiedot ilmenevät tiistaina 8. heinäkuuta julkistetusta miesten terveydentilan raportista.

Euroopan miesten terveysfoorumin (European Men's Health Organization EMHF) raportin vertailussa on mukana 15 EU-maata sekä Norja ja Sveitsi. Suomessa lähes neljä prosenttia päättää päivänsä oman käden kautta. Suhteellisen paljon itsemurhia tehdään myös Itävallassa, Sveitsissä ja Belgiassa. Kreikassa itsemurhan kautta kuolee vain 0,9 % miehistä.

Raportissa todetaan, että usein on vaikea tietää täsmällisesti, onko esimerkiksi maantieteellisesti sattunut kuolonkolori onnettomuus vai itsemurha.

Erialaisten ulkoisten syiden, kuten liikenneonnettomuuksien ja väkivallan seurauksena kuolee reilut 12 prosenttia suomalaismiehistä. Määrä on kolme kertaa suurempi kuin Britanniassa. Onnettomuuksien aiheuttamien kuolemien määrä on kuitenkin vähentynyt Suomessa viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana.

Pitkäikäisimpiä ovat ruotsalaiset miehet, joiden elinajanodote on yli 77 vuotta. Suomalaiset miehet elävät keskimäärin 74,4 vuotta, mutta myös meillä miesten ennustetaan elävän pian 77-vuotiaiksi.

Helsingin ammattirikollisuus Euroopan suurkaupunkitasoa (Suomen Sillan Uutisviikko 29/2003)

Järjestäytynyt ammattirikollisuus on Helsingissä jo yhtä laajaa kuin Euroopan suurkaupungeissa. Keskusrikospoliisin mukaan itämafia on asettautunut tiukasti pääkaupunkiseudulle ja rikollisuus on aiempaa organisoitumpaa.

Ylen haastatteleman Krp:n tutkijan Tuija Hietaniemen mukaan suomalaiset rikolliset ovat jopa alistettuja lähialueilta johdetuille rikollisille tai he ovat yhteistyössä itämafian kanssa. Rikoksiin liittyvä väkivaltaisuus ja viranomaisiin kohdistuva väkivallan uhka ovat lisääntyneet.

Nuorten väkivaltarikokset lisääntyneet (Yle Online 07.07.2003)

Nuoret tekevät yhä enemmän väkivaltarikoksia. Alle 20-vuotiaiden tekemien murhien, tappojen ja pahoinpitelyjen määrä on kasvanut viiden viime vuoden aikana yli kolmanneksen.

Henkirikoksia tehtiin puolet enemmän kuin vertailuajankohtana vuosina 1993 - 1998, kertoi rikospsykologi Camilla Hagelstam Yleisradion ruotsinkielisille uutisille. Alle 15-vuotiaiden tekemien lievien väkivaltarikosten määrä on viisinkertaistunut. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin.

Hagelstam tekee väitöskirjaa nuorista väkivaltarikollisista. Hänen mukaansa nuoret väkivaltarikolliset ovat yhä useammin niin sanottuja tavallisia nuoria. Vain harvat ovat kasvaneet perheissä, joissa on alkoholi- tai väkivaltaongelmia.

Helsingin poliisin väkivaltayksikön rikosyliomisario Kari Tolvasen mukaan nuorten tekemästä väkivallasta on tullut myös yhä raampaa. Tolvasen mielestä viitteessä lisääntynyt väkivalta voi osittain selittää nuorten raastuvaa käytöstä.

Nuorten vakava masennus melko yleistä (Nelonen-tv 13.09.2003)

Nuorten vakava masennus on tuoreen väitöksen mukaan melko yleistä. Psykiatrian alaan kuuluvassa helsinkiläisessä väitöstutkimuksessa havaittiin, että 15-19-vuotiaista reilut viisi prosenttia ja 20-24-vuotiaista nuorista aikuisista lähes joka kymmenes kärsii vakavasta masennuksesta.

Linnea Haarasilan väitöksessä tutkittiin noin tuhannen 15-24-vuotiaan terveyttä masennuksen, depression liittyvän alkoholin ja tupakan käytön, muiden sairauksien sekä terveyspalvelujen käytön osalta. Väitöksestä käy ilmi, että suurin osa masentuneista nuorista myöntää, että masennus vaikuttaa selvästi heidän toimintakykynsä.

Pikäikaissairauksien, kuten astman ja allergioiden, ja depression todettiin esiintyvän yhdessä. Depressiosta kärsivät nuoret raportoivat enemmän koulu-

poissaoloja ja kokivat terveydentilansa useammin alentuneeksi kuin ei-masentuneet nuoret, väitöksessä mainitaan.

Masentunut nuori vaaransi niin ikään ei-masentuneen ikäoveriinsa verrattuna selkeästi useammin terveytensä tupakoimalla, juomalla itsensä viikottain humalaan sekä liikkumalla vähemmän.

Enemmistö masentuneista nuorista ei kuitenkaan herkästi hae apua mielenterveysongelmiin. Vain joka viides masennusdiagnoosin saaneista nuorista oli käyttänyt terveyspalveluja depression hoidossa. Masennus-lääkitystä puolestaan söi vajaat 15 % terveyspalveluja käyttäneistä nuorista.

Väittelijä vetoaakin esim. kouluterveydenhuoltoon, jotta nämä niin sanotut matalan kynnyksen omaavat tutkimus- ja hoitopaikat tunnistaisivat nuorten mielenterveysongelmat ajoissa. Aikuisiän terveysongelmien havaitsemisella varhaisessa vaiheessa on huomattava merkitys.

Rahapula uhkaa lasten ja nuorten mielen-terveysapua
(*Yle Online 09.07.2003*)

Kansaneläkelaitoksen tämän vuoden määrärahat lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen ovat loppuneet. Ilman valtion tukea Kela ei pysty tekemään yhtään uutta kuntoutuspäätöstä, vaikka lapset ja nuoret tarvitsevat mielen-terveysapua joka tapauksessa.

Varat ovat jo vuoden puolivälissä käytetty, vaikka Kela oli varannut 5 - 25-vuotiaiden psykiatriseen kuntoutukseen € 12,5 miljoonaa eli enemmän kuin aiempina vuosina. Rahojen loppumisen taustalla on Kelan mukaan mielen-terveyskuntoutuksen lisääntynyt tarve.

"Kuntoutuksen tarve on kasvanut huomattavasti, ja psykiatrisia läheteitä on tullut tänne entistä runsaammin", Kelan kuntoutuspalveluiden hankintapäällikkö Helena Ahponen selvitti.

Loppuvuonna kuntoutus on jäämässä näillä näkymin entistä enemmän julkisen terveydenhuollon vastuulle. Tarve Kelan mielen-terveysavulle olisi kuitenkin suuri. Avun tarpeessa on vuosi vuodelta enemmän lapsia ja nuoria.

"Kun vuonna 2002 Kela rahoitti yhteensä 4.500 lapsen ja nuoren kuntoutuksen, tammikuussa vuonna 2003 pelkästään terapiaan pääsi Kelan avulla 3.753 henkeä", Ahponen mainitsi.

Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa Kelalta selvityksen siihen, miksi kuntoutusvarat ovat nyt lopussa.

Vanhempi hallitussihteeri Katariina Ala-Viuhkola kertoi, että ministeriön mahdollisesta rahoitusavusta Kelalle tulevaksi puolivuotiskaudeksi ei ole vielä päätöstä. "Asia on kesken, ja lisävaroista, jos niitä annetaan,

päätää ministeri (Sinikka) Mönkäre". Häntä ei ole vielä informoitu koko asiasta. Kelan lisäselvitysten jälkeen ministeri ja hallitus päättävät, mitä on tehtävissä.

Nuorten tupakka- ja viinakokeilut ovat vähentyneet viime vuosina
(*Helsingin Sanomat 02.07.2003*)

Ensimmäistä kertaa lamavuosien jälkeen tutkijoilla on iloista kerrottavaa nuorison elintavoista: nuoriso raitistuu. Varsinkin poikien ja nuorimpien tyttöjen tupakointi ja alkoholin käyttö on vähentynyt kahden viime vuoden aikana. Nuuskan käyttö laskee rajusti, ja huumeita käyttäviä tuttavikiin on entistä harvemmalla nuorella.

Professorit Matti ja Arja Rimpelä ovat tutkineet nuorten elintapojen terveellisyyttä vuodesta 1977 lähtien. Tutkimus koskee 12-18-vuotiaita nuoria.

Kovin suuria muutoksia tupakoinnissa ja alkoholin käytössä ei ole reilun neljänneksivuosisadan aikana tapahtunut. Viime vuosikymmenellä sekä tupakan että alkoholin käyttö lähtivät kuitenkin kasvuun. Nyt kasvu on taittunut ja suunta kääntynyt selvään laskuun. Tutkimusprofessori Matti Rimpelä Stakesista uskallaa jo iloita ilmiöstä, sillä samoista tuloksista kertoo myös toinen tutkimus, kouluterveyskysely.

Tupakointikokeilut ja päivittäinen tupakointi näyttävät siirtyvän entistä vanhempaan ikään. Kun viime vuosikymmenen loppupuolella 14-vuotiaista oli kokeillut tupakkaa noin 60 %, on kokeilijoiden määrä pudonnut ikäluokassa jo alle puoleen. Vanhimpien nuorten eli 18-vuotiaiden joukossa tytöt yhä lisäävät tupakointiaan. 14-18-vuotiaista tytöt tupakoivat jo enemmän kuin pojat.

Alkoholista kieltäytyvien nuorten määrä kasvaa myös. Noin puolet 14-vuotiaista pojista ei ole maistanut alkoholia, ja samanikäisistä tytöistä noin 40 % on raittiita. Myös säännöllisesti alkoholia käyttävien nuorten joukko vähenee, etenkin nuorimmissa ikäryhmissä.

18-vuotiaista pojista alkoholia käyttää viikoittain noin 40 %, tytöistä noin 35 %. Humalajuominen on vähentynyt parin vuoden aikana rajusti etenkin poikien keskuudessa. Myös 14-vuotiaat tytöt ovat vähentäneet humalajuomistaan, mutta 16- ja 18-vuotiaat tytöt lisäävät rajua juomista. Myös huumeiden tarjonta 14-18-vuotiaille nuorille on kääntynyt laskuun. Nuorilla on myös entistä vähemmän sellaisia tuttavikiin, joiden he tietävät käyttävän huumeita.

Syitä muutokseen on tutkijoiden mielestä useita. Tupakan ja alkoholin välittäminen tai myyminen nuorille on laitonta. Tupakkakauppaa on viime vuosina tarkkailtu. "Suurempi vaikutus on varmasti sillä, että vanhemmat ja opettajat ovat ryhdistäytyneet, ottaneet roolinsa nuorten kasvattajina toisissaan. Monin paikoin on kokoonnuttu pohtimaan, miten nuorten käyttäytymiseen voitaisiin puuttua", sanoo professori Arja Rimpelä.

Tutkijoiden mielestä myös kuntakohtaisten tulosten julkistamisella on ollut vaikutuksensa. Kun sekä vanhemmat että kuntien virkamiehet näkevät selkeät luvut omista kunnistaan ja kouluistaan, ei ongelmia enää voida syytää naapurikunnan kakaroiden syyksi.

Nuoret itse tietävät myös hyvin sekä tupakan että alkoholin terveyshaitat. Nuorilla on kuitenkin kovin harhainen kuva siitä, miten yleistä esimerkiksi humalajuominen on ikätovereiden keskuudessa. Esimerkiksi 14-vuotiaat tytöt uskovat, että yli kolmannes heidän ikäisistään juo itsensä humalaan vähintään kerran kuukaudessa. Todellisuudessa alle kymmenen prosenttia tekee niin.

Lapset voivat Suomessa huonommin kuin Ruotsissa
(*Yle Online 23.06.2003*)

Tampereen yliopistossa tekeillä olevan tutkimuksen mukaan suomalaislapset voivat selvästi huonommin kuin samanikäiset ruotsalais- ja norjalaislapset. Tutkimuksesta kertoo Aamulehti.

Naapurimaiden lapset saavat hyvää mieltä arkisista asioista useammin kuin suomalaislapset ja myös kokevat päättävänsä enemmän omasta elämästään. Heidän olemassalollaan tuntuu olevan myös enemmän tarkoitusta ja elämällään selvemmat tavoitteet.

Lisäksi havaittiin, että lasten henkistä pahoinvointia esiintyy yhtä paljon eliittialueilla kuin lähioissa. Tutkijoiden mukaan tämä on Suomen tasa-arvoisen sosiaalitoimen ansiota.

"En tohdi epäillä sitä, etteivätkö suomalaiset vanhemmat rakastaisi lapsiaan. Mutta kykenevätkö he välittämään sen lapsilleen niin, että nämä kokisivat itsensä rakastetuiksi", tutkija Päivi Tyni kysyy.

Kyselytutkimukseen vastasi 1.400 ala-asteikäistä lasta Tampereella, Trondheimissa ja Uppsalassa.

Uniapnea suomalaisten uusin kansantauti

Sairaalloinen, jopa tappava kuorsaaminen on suomalaisten uusin kansantauti. Uniapnea eli unenaikainen katkohengittely on nykyään melkein yhtä yleinen sairaus kuin astma.

Hengityshäiriöiden hoito on esimerkiksi Turun yliopistollisessa keskussairaalassa neljänneksi yleisin sairaalahoitajaksojen syy. Uniapneaa sairastaa noin kolme prosenttia keski-ikäisistä miehistä ja kaksi prosenttia naisista. Astmaatikkoja on väestöstä noin viisi prosenttia. Uniapneaa sairastava kuulos- ta maallikosta desibelirajat räjäyttävältä kuorsaajalta. "Sairautta voisi verrata siihen, että ajaa autoa moottoritiellä käsijarru päällä. Auto kulkee yhtä nopeasti kuin muutkin, mutta kulkuneuvo rasittuu muita pahemmin", sanoo keuhkosairauksien erikoislääkäri Olli Polo. Polo on uniapnean maailmankongressin pääsihteerinä viikonvaihteessa Helsingissä. Kokoukseen tulee yli 700 tutkijaa eri puolilta maailmaa.

Lihavia keski-ikäisiä miehiä on pidetty tyypillisinä uniapneetikkoina, mutta tutkimukset osoittavat, että tauti kiusaa myös vaihdevuosi-ikäisiä naisia. Uniapnea on kuitenkin koko perheen rasite. Tutkimukset osoittavat, että uniapneapotilaiden puolisoiden unenlaatu ja käsitys omasta terveydestä ovat heikentyneet. Unenaikaiset hengityshäiriöt heikentävät unen laatua, aiheuttavat päiväväsymystä, lisäävät tapaturmariskiä ja haittaavat sosiaalisia suhteita. Uniapnea on myös muun muassa sydän- ja verisuonitautien sekä diabeteksen itsenäinen riskitekijä.

Suomessa on noin 150.000 uniapneapotilasta, joista 15.000:lla on vaikea, 50.000:lla keskivaikea ja 85.000 potilaalla lievä tautimuoto. Vain pieni osa heistä on päässyt hoidon piiriin. "Kyseessä on kansanterveydellisesti ja kansantaloudellisesti vaikea sairaus, jota on ehkäistävä, tutkittava ja hoidettava", muistuttaa erikoislääkäri Ulla Anttalainen. Hän on kansainvälisestikin ainutlaatuisen uniapneaohjelman työryhmän sihteeri. Uniapneaa voidaan hoitaa esimerkiksi ylipainehengityslaitteella ja leikkaushoidoilla.

Peruna ja sianliha yhä suomalaisten suosik-
kiravintoa
(*Helsingin Sanomat 25.06.2003*)

Suomalainen syö edelleen paljon perunaa ja sianlihaa, vaikka prosentit kertovat riisin ja siipikarjan lihan käytön mittavasta lisäyksestä.

Riisin kulutus kasvoi viime vuonna 13 %. Sitä kului 6,5 kiloa henkeä kohti. Siipikarjanlihan kulutus kasvoi 6 %, eli lihaa kului henkeä kohti 15,4 kiloa. Kulutuksen kasvu kertyi suomalaisten vyötärölle, sillä muu kulutus ei juuri vähentynyt.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus laskee kulutuksen vuosittain muun muassa tullin, elintarviketeollisuuden sekä riista- ja kalatalouden tutkimuskeskuksen ja omien tilastojensa perusteella. Tilasto tehdään YK:n maatalous- ja elintarviketarjontajärjestön luokittelun mukaisesti muun muassa tutkimustarpeisiin.

Perunaa kului viime vuonna 61,7 kiloa, sianlihaa 31,9 kiloa ja naudanlihaa 17,9 kiloa henkeä kohti. "Perunan kulutuksessa ei näytä tapahtuneen suuria muutoksia", aktuaari Tarja Korttesmaa sanoo. "Tosin sen arvioiminen on vaikeaa, koska kotitarvilijely ei näy tilastolukuina."

Kaikkien tuotteiden varastoista ei ole tietoa. Esimerkiksi riisin tuontipiikki 1994 selittyi hinnan nousulla. Seuraavan vuoden tuonti oli vastaavasti vähäisempi. "Tutkijat puhuvatkin mieluummin kolmen vuoden keskiarvoista", Korttesmaa sanoo.

Tilastoja on pidetty vuodesta 1949. Siipikarjanlihaa suomalainen oppi syömään 1970-luvulla, ja 1995 kulutus alkoi kasvaa. Aivan naudanlihan tasolle se ei silti vielä yllä. Siipikarjasta on enin osa broileria. Kalkkunaa on ruvettu syömään eineksenä niin, että sitä kuluu henkeä kohti noin 2,5 kiloa vuodessa.

Nousu on iso, sillä kuusi vuotta sitten kalkkunaa kului vain puoli kiloa.

Tuoreitten vihannesten käyttö kasvoi melkein kilon. Säilykkeet ja pakasteet mukana luettuna niitä kului 65,2 kiloa. Se on puoli-toista kiloa edellisvuotta enemmän. Kärjessä ovat tomaatti, porkkana ja kurkku. Sipulia, kaalia ja lanttua käytetään nirsommin.

Hedelmien kulutus väheni suunnilleen sen, minkä vihannesten kulutus kasvoi. Sitrushedelmiä kului 13,2 kiloa henkeä kohti, muita tuoreita hedelmiä 30,7 kiloa. Kaikkiaan hedelmiä kului marjat ja säilykkeet mukaan lukien 86,2 kiloa. Vähennys on yli viisi prosenttia edellisvuodesta.

Maidon ja piimän juonti väheni 1,7 kiloa henkeä kohti, mutta silti maitotuotteita kului 189,9 kiloa. Eniten väheni täysmaidon käyttö, mutta rasvattoman käyttö kasvoi lähes saman verran. Virvoitusjuomien menekki kasvoi viisi prosenttia, mehujen neljä, mutta jäätelön kulutusluvuissa kuuma kesä näkyy vain ison tötterön verran. Jäätelön kokonaiskulutus oli 13,5 litraa henkeä kohti.

Rasvoista suomalainen syö eniten margariinia, 7,6 kiloa. Kasvisöljyä kului viime vuonna 5,2 kiloa, mutta voita vain kolme. Vielä kymmenen vuotta sitten voita kului 5,7 kiloa henkeä kohti.

Nyt syödään sokeria. Sitä kului viime vuonna keskimäärin 32,9 kiloa. Se on puoli kiloa enemmän kuin vuosi sitten. Mukana ovat useimmat karamellit mutta ei esimerkiksi keksejen ja leivonnaisten sokeri. Muutos ei silti Korttesmaan mukaan ole dramaattinen.

Suomalaiset edelleen ahkeria lehdenlukijoita
(*Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003*)

Suomalaiset ovat tuoreen tutkimuksen mukaan EU:n tunnollisimpia sanomalehden lukijoita. Suomalaiset ja ruotsalaiset lukevat sanomalehtiä enemmän kuin minkään muun EU-maan kansalaiset. 77,8 prosenttia suomalaisista ja 77,7 prosenttia ruotsalaisista lukee sanomalehteä 5-7 kertaa viikossa. EU-maiden keskiarvo on vain 46 prosenttia.

Vähiten sanomalehtiä luetaan Kreikassa, Espanjassa ja Portugalissa. Niissä on myös runsaasti ihmisiä, jotka eivät lue lehtiä ollenkaan. Kreikkalaisista peräti 30,5 prosenttia ilmoittaa pärjäävänsä kokonaan ilman sanomalehtiä. Suomessa vastaava luku on 0,9 prosenttia, mikä on EU-maiden alhaisin.

Suomesta tullut merkittävä kuminan tuottaja
(*Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003*)

Suomesta on parissa kolmessa vuodessa tullut maailman toiseksi suurin kuminan tuottaja heti Kanadan jälkeen. Tällä hetkellä kuminanviljelmää on 7.000 hehtaaria, ja alan odotetaan kasvavan vielä ensi kesänä merkittävästi.

Jopa miljoonaa kiloa lähentelevä kuminasato viedään kokonaan Keski-Eurooppaan leipomoiden ja elintarviketeollisuuden käyttöön.

Suomi on Pohjoismaissa ainoa kuminan tuottaja. Jopa 1 000 kiloa hehtaarilta antavan kuminan tuottajahinta on viljaan nähden 3-4-kertainen.

Luonnontuotteista löytyy edelleen Tshernobylin säteilyä

Padasjokiset saavat Tshernobylistä karannutta cesiumia yhä yli kymmenen kertaa enemmän kuin muut suomalaiset. Kun muualla Tshernobylin säteilyn osuus vuotuisesta annoksesta on keskimäärin yksi prosentti, Padasjoella se on toistakymmentä.

Padasjokisten vasta mitattu cesium-pitoisuus on keskimäärin 3.100 becquereliä, kun vertailuarvona pidetyllä helsinkiläisellä luku on 200. Helsinkiläisten mittaustulos on viime vuodelta. Padasjoella arvot mitattiin viime viikolla. Helsingissä pitoisuus vaihteli 100:n ja 400:n becquerelin välillä, kun Padasjoella mitattiin 200–15 000 becquereliä.

"Syynä ovat luonnontuotteet", säteilyhygienian laboratorion johtaja Tua Rahola sanoo. "Padasjoella syödään omilta vesiltä ja lähimetsistä hankittua kalaa, sienia, marjoja ja hirvenlihaa, joihin Tshernobylin laskeuma yhä vaikuttaa. Tavallinen markettiruoka olisi siinä mielessä puhtaampaa."

Viime viikolla Padasjoen naapurikunnassa Orivedellä Siikajärven kalastajia neuvottiin rajoittamaan ahventen syöntiä kymmenen kiloon, kun järven isojen ahventen ja haukien cesiumipitoisuus näytti yllättävän isoja arvoja. "Terveydelle siitä ei ole vaaraa. Kymmenessä kilossa kalaa on 80.000 becquereliä eli yksi millisievertti, ja säteilytyöntekijöiden annos saa olla 20-kertainen", Säteilyturvakeskukseen erikoistutkija Maarit Muikku painottaa.

Rahola on tutkinut Lapin poronhoitajia jo 1960-luvulta ja padasjokisia siitä lähtien, kun Tshernobylin säteily laskeutui Keski-Suomeen.

Suomenlahden tila huonompi kuin vuosiin
(*Suomen Sillan Uutisviikko 30/2003*)

Syvännepohjien tila on koko Suomenlahdella huonontunut aiemmista vuosista, ilmenee Suomen ympäristökeskuksen koordinoimasta tutkimuksesta. Merialueen hapettomien rannikkosyvänteiden määrä on kulumana kesänä lisääntynyt ja tilanne huonontunut viime vuodesta selvästi.

Lisäksi fosfaattifosforipitoisuudet ovat nousseet poikkeuksellisen korkeiksi. Syvänteiden fosforipitoisuudet ovat kohonneet jopa kaksin- ja kolminkertaisiksi viime kesään verrattuna.

Samalla pohjaeläimistön tila on heikentynyt. Runsas ja monilajinen pohjaeläimistö löytyi tutkimuksessa vain kahdeksalta paikalta

tutkituista 62 paikasta. Pohjaeläimistöä on tutkittu kolmena vuotena, ja tänä kesänä saatiin tutkimusjakson heikoin tulos. Suomenlahti on Itämeren kuormitetuimpia osia.

Airbusin osien valmistus alkamassa Hallissa (Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003)

Spoilereiden tuotanto maailman suurimpaan, Airbusin valmistamaan matkustajakoneeseen alkaa Jämsän Hallissa elokuussa. Patria Finavicom valmistaa ensimmäiset osat Airbusin 500-paikkaiseen prototyyppiin.

Alkuvaiheessa tuotanto työllistää Hallissa suunnittelu mukaan lukien noin 80 henkilöä. Airbusin sarjatuotanto alkaa parin vuoden kuluttua. Koneen spoilereita tehdään Hallissa kaksikymmentä vuotta.

Porsche tehdään Suomessa ainakin vuoteen 2008 (Suomen Sillan Uutisviikko 35/2003)

Valmet Automotiven Uudenkaupungin auto-tehtaalla valmistetaan Porsche Boxster -urheiluautoa ainakin vuoteen 2008 ja mahdollisesti vuoteen 2010 saakka.

Tähän mennessä Uudenkaupungin tehdas on valmistanut 100 000 Boxsteria. Auton sarjatuotanto aloitettiin Valmet Automotivessa 3.9.1997. Alusta lähtien mallin kysyntä ylitti odotukset, ja siksi Porsche aloitti tuotannon myös Suomessa. Yhtiön mukaan vain Valmet Automotive pystyi aloittamaan tuotannon muutamassa kuukaudessa ja täyttämään kovat laatuvaatimukset. Viime vuosina suurin osa kaikista Boxstereista on valmistettu Suomessa. Vuosina 2001 ja 2002 Valmet Automotive valmisti yli 20 000 Boxsteria vuodessa.

Lappeenrannan kenttä "Pikku-Pulkovaksi" (Helsingin Sanomat 29.05.2003)

Kaikkien aikojen viikkovaihdetta alkoi Lappeenrannan lentoasemalla torstai-iltana 29.05, kun lähes 2.000 pääasiassa ranskalaisia turistia matkusti Pietarin 300-vuotisjuhille Suomen kautta. Syynä tähän on se, että Pulkovan lentokenttä Pietarissa suljetaan huippukokouksen turvajärjestelyjen vuoksi.

Ensimmäinen lento tuli helatorstai-iltana. Perjantaina tilauslentoja tuli kymmenkunta normaalin reittiliikenteen lomassa. Venäläinen matkanjärjestäjä kuljetti matkustajat busseilla Nuijamaan kautta Pietariin ja takaisin. Paluulennot lähtivät Lappeenrannasta lauantaina ja viimeinen sunnuntaiaamuna.

Lentoaseman miehitys oli kaksinkertaistettu matkustajien palvelemiseksi. Tullausjärjestelyjä lentoasemalla ei tarvittu, koska kyseessä olivat Schengen-maiden väliset lennot. Ra- jatarkastukset tehtiin Venäjän rajalla.

Pohjoisnapalentoja Ivalosta huhtikuussa (Suomen Sillan Uutisviikko 35/2003)

Ranskalainen Cerpolex-yritys aloittaa suorat lennot Ivalosta Pohjoisnavalle. Cerpolexin

edustajan mukaan ensi huhtikuussa järjestetään neljä lentoa, joilla Pohjoisnavalle lentää yhteensä 120 henkilöä. Matkan hinta on 10 000 euroa.

Lennoista vastaa ukrainalainen lentoyhtiö, joka käyttää Antonov 74-koneita. Kone laskeutuu Pohjoisnavalla perusleiriin, joka on jäällä sadan kilometrin päässä Pohjoisnavasta. Viimeinen puolen tunnin matka lennetaan helikoptereilla. Lennoilla on yhtiön mukaan ollut kova kysyntä.

KKO: Oikeus voi päättää lapsen matkakulusta etävanhemman luo (Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003)

Lapsen matkat etävanhemman luokse voidaan oikeuden päätöksellä määrätä joko molempien vanhempien tai vain toisen maksettavaksi. Näin päätti korkein oikeus (KKO) ennakkoratkaisussaan. Tähän asti on ollut epäselvää, voiko oikeus määrätä kuluista, jotka syntyvät lapsen ja muulla asuvan vanhemman tapaamisista. Laki ei määrää asiasta.

KKO:n tutkimassa tapauksessa pääkaupunkiseudulla asuva 14-vuotias poika matkustaa joka kolmas viikko Länsi-Suomeen tapaamaan isäänsä. Vantaan käräjäoikeuden mukaan tapaamiskuluista vastaa yleensä etävanhempi, mutta siitä voidaan poiketa koh- tuusystistä.

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettu laki toteaa, että vanhempien on yhteisymmärryksessä pyrittävä turvaamaan se, että lapsi saa tavata molempia vanhempiaan. Siksi KKO:n mukaan tarvittaessa se vanhempi, jonka luona lapsi asuu, on velvol- linen edistämään tapaamisoikeuden tarkoi- tuksen toteutumista.

Passi- ja viisumikyselyt nettiin (Suomen Sillan Uutisviikko 28/2003)

Passi- ja viisumikyselyjä ohjataan nyt ulko- ministeriön uuteen internetosoitteeseen. Uu- den osoitteen ansiosta kyselyihin vastataan ajallaan loma-aikoinakin.

Ministeriön mukaan tulevaisuudessa valo- kuva- ja sormenjälkitunnisteita sijoitetaan passien lisäksi viisumitarroihin. Näitä ns. bio- metrisiä tunnisteita aletaan sijoittaa matkus- tasiakirjoihin ensi vuoden aikana. Tämä EU:n yhteinen passi- ja viisumi uudistus hel- pottaa matkustajien tunnistamista ja vai- keuttaa viisumien väärinkäyttöä. UM:n uusi nettiosoite on: visas.passports@formin.fi

Moraalikysely: Suomalaiset muita eurooppa- laisia rehellisempiä (Helsingin Sanomat 26.03.2003)

Suomalaiset ovat rehellisempiä kuin euroop- palaiset keskimäärin. Näin todistaa Valittujen Palo- jien viime keväänä tehty moraalikysely. Kyselyyn haastateltiin 3.800 eurooppalaista 19 maasta, eli 200:aa kustakin. Tutkimus ei ole tilastollisesti pätevä liian pienen otannan vuoksi. Suomalaisia tutkimuksessa pääsivät edustamaan helsinkiläiset ja tampereläiset.

Vain kahdessa kysymyksessä 12:sta suoma- laiset olivat keskiarvoa epärehellisempiä. Suomalaiset pihiyttään salaisivat tulojaan ve- rottajalta ja jättäsivät liian suuren vaihtora- han palauttamatta todennäköisemmin kuin keskivertoeurooppalainen. Erityisen rehellisiä ovat yli 50-vuotiaat suomalaisnaiset. Haasta- telluista naisista kukaan ei varastaisi upeaa hotellipyyhettä, ja kolme neljästä palauttaisi liian suuren vaihtorahan. Myös nuoret ovat rehellisiä. Suomalaisista 18–35-vuotiaista 69 % veisi kadulta löytämänsä lompakon poliisiasemalle, kun eurooppalaisista saman tekisi 39 %.

Suomessa eniten aseita Euroopassa (Suomen Sillan Uutisviikko 27/2003)

Suomessa on eniten aseita kuin muissa Eu- roopan maissa. Tuoreen tutkimuksen mu- kaan sataa suomalaista kohti on 39 aseita. Maailmanlaajuisessa vertailussa Suomi sijoit- tuu kolmanneksi Yhdysvaltain ja Jemenin jälkeen.

Sveitsiläisen Small Arms Survey -tutkimuk- sen mukaan Euroopan laajuisessa vertailus- sa Norjassa on toiseksi eniten aseita, Ruotsi on sijalla viisi ja Tanska kuudes. Euroopassa on keskimäärin noin 17 aseita sataa asukas- ta kohti.

Syy Suomen aseiden suureen määrään on metsästyskulttuuri. Neljä viidestä aseesta on metsästysaseita ja kolmannes ampumaur- heiluaseita. Suomessa arvioidaan olevan yli 1,5 miljoonaa aseita, ja laittomia aseita ar- vioidaan olevan 40.000-100.000.

Suomessa kolmanneksi vähiten köyhiä Eu- roopassa (Helsingin Sanomat 10.07.2003)

Suomessa on vähemmän köyhiä kuin lähes missään muussa EU-maassa. Edellä on Eu- rooppalaisen elinolotutkimuksen mukaan vain Tanska. Ruotsi ei ollut mukana tutki- muksessa. Se olisi käytettyjen mittareiden mukaan ollut vähiten köyhä maa.

Tutkimuksen mukaan köyhyys uhkaa etenkin pitkäaikaistyöttömiä, iäkkäitä yksin asuvia naisia ja opiskelijoita. Sen sijaan lapsi- perheistä vain yksi prosentti kärsii köyhyy- destä monta vuotta peräkkäin.

Yksin elävistä yli 65-vuotiaista naisista joka viides oli ollut köyhä kolmena tarkastelu- jaksosta neljästä vuodesta. Tutkimuksen ver- tailutiedot eri EU-maiden välillä perustuvat Eurooppalaiseen elinolotutkimukseen.

Suomea koskevista tuloksista koottu raportti Suomalainen köyhyys 1990-luvun lopulla – väliaikaista vai pysyvää? julkaistiin keskiviik- kona. Köyhyttä on tutkimuksessa mitattu monin eri keinoin. Yksi tärkeimmistä on tulo- jen vertaaminen koko väestön keskimääräi- siin tuloihin. Köyhyyden rajoina on käytetty kahta lukua, 50:tä tai 60:ta % väestön me- diaanitulosta eli keskimmaisesta tulotasosta.

Tutkimus osoittaa, että lyhyt- ja pitkäaikai- nen köyhyys vaivaa samoja väestöryhmiä.

Eniten köyhiä on pitkäaikaistyöttömissä ja opiskelijoissa. Tutkijat löysivät eri syistä köyhien joukkoon kuuluvia ihmisiä Suomesta noin 340.000.

Yleisin syy köyhien joukkoon joutumiselle ja sieltä pois pääsulle on työllisyystilanne. Työttömyys on suurin köyhyysriski, työpaikan saaminen varmin tie köyhyydestä pois.

Uus- ja pitkäaikaisköyhien elinolot eivät muuten juuri poikkea toisistaan paitsi asunnon tasossa. Uusköyhien asumistaso ei juuri poikkea muun väestön asumisesta, mutta pitkäaikaisköyhistä kahdeksan prosenttia elää ilman juoksevaa vettä, sisävessaa ja keskuslämmitystä. Muissa väestöryhmistä määrä on prosentti.

Tutkijat antavat päättäjille tukun neuvoja köyhyyden lieventämiseksi. Työpaikkojen lisäksi tarvitaan täysremontti erilaisten sosiaali-, asumis- ja työmarkkinatukien korttitalossa. Nyt yhden tuen korotus alentaa toista tukea eikä köyhä hyödy siitä oikeastaan mitään.

Köyhyysraportin tekijät löysivät köyhistä kaksi eri tavoin kohdeltua ryhmää. Kunnollisten köyhien joukkoon kuuluvat lapset ja osa vanhuksista. Huonosti kohdeltuihin kuuluvat suurimmissa vaikeuksissa olevat pitkäaikaistyöttömät.

Alueellinen eriarvoisuus kasvoi Suomessa Euroopan suurimmaksi
(Helsingin Sanomat 22.07.2003)

Hyvinvointikuilu eteläisen ja muun Suomen välillä kasvoi rajusti viime vuosikymmenellä. Vuodesta 1990 vuoteen 2000 ero pääkaupunkiseudun ja maan huonommin menestyvien seutujen välillä kasvoi kolminkertaiseksi.

Hyvinvoinnin eroja Euroopan maissa selvitti brittiläinen, Euroopan johtavaksi itseään tituleeraava Robert Huggins Associates -tutkimuslaitos. Vertailututkimuksessaan yritys käyttää omia, kansallisia ja kansainvälisiä poikkeavia malleja, pohjana asukasta kohti laskettu kansantulo. Vertailututkimus käsitellään tällä viikolla San Franciscossa pidettävässä maailman tulevaisuutta koskevassa konferenssissa.

Hyvinvointierot olivat tutkimuksen mukaan Euroopan maiden välillä kaikkiaan 25 % ja kasvoivat erityisesti vuosien 1994–2000 välillä. Huikkeimmin eriarvoisuus kasvoi Suomessa, tutkimuksen mukaan 353 %. Suhteellisesti toiseksi suurimpien alue-erojen maassa Britanniassa erot kasvoivat 54 %.

Lomaileva kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen (kesk) ei ollut nähnyt tutkimusta, mutta yllättyi erojen suuruudesta. "Tiedossa on ollut, että alue-erot Suomessa ovat kasvaneet paljon, ja se on ollut kovankin kritiikin aihe. Olen yllätynyt, jos löytyy tuollaiset indikaattorit, joiden mukaan erot ovat kasvaneet noin rajusti muita maita enemmän."

Pekkarisen mielestä on vaikea uskoa, että ero olisi voinut kasvaa noin paljon enemmän kuin muualla. "Valitettavan kova kasvu meillä on ollut joka tapauksessa. Nämä numerot ovat todella suuria." Pekkarinen sanoo, että hallitus tunnistaa ongelman ja sitä on voitava kaventaa politiikan keinoin. "Toimenpidearsenaali on moninainen, ja siihen tarvitaan useiden eri ministeriöiden keinoja", hän sanoo. Pekkarinen vastaa hallituksessa elinkeinopolitiikasta.

Eriarvoisuuden kova kasvuvauhti Suomessa pohjaa lamaan. Se oli Suomessa muuta Eurooppaa huomattavasti syvempi. Kun lama päättyi, kasvun vuodet alkoivat 1994. Suomi panosti tietoisesti kasvukeskuksiin. Raha, tuotanto ja työpaikat valuiivat pääkaupunkiseudulle ja muutamille suurille paikkakunnille: Ouluun, Saloon, Tampereelle ja Turkuun.

Tulevaisuutta vuoteen 2010 asti tutkimus ennustaa niin, että Suomen kansantulo kasvaa kahdeksan prosenttia ja kasvu tapahtuu erityisesti Itä- ja Keski-Suomessa. Ruotsista tutkimus tekee kuitenkin tulevaisuuden tähtivaltion. Tutkimus ennustaa Ruotsille 15 % nousua kansantuloon ja nostaa maan tietotekniikan ykköseksi. Toisena ennen Suomea tulee Irlanti.

Suomalaiset käyttävät alkoholia toiseksi vähiten EU:ssa
(Helsingin Sanomat 17.06.2003)

Suomalaiset ovat alkoholinkäyttötätilastoissa Euroopan maiden hännillä. Tilastokeskuksen vertailututkimuksen mukaan vain Ruotsissa käytetään EU-maista vähemmän alkoholia kuin Suomessa. Eniten alkoholia asukasta kohden maailmassa kulutettiin vuonna 2001 Luxemburgissa, 12,4 litraa. Suomalainen juo vuodessa viisi litraa vähemmän.

EU-maista kulutus on erityisen runsasta myös Irlannissa, Portugalissa, Espanjassa, Ranskassa ja Saksassa. Maailmanlaajuisessa tilastossa Suomi on sijalla 23, kun verrataan alkoholin kokonaiskulutusta asukasta kohden. Viiniä ja väkeviä alkoholijuomia suomalaiset juovat 16:nneksi eniten, olutta 13:nneksi eniten.

Erikoistutkija Esa Österberg Stakesista muistuttaa, että EU on alkoholinkulutuksessa Euroopan kärkeä ja Eurooppa maailman kärkeä. Vaikka Suomi on EU:n sisällä tilastoissa matalalla, maailmanlaajuisesti kulutus on suurta.

Matalaa alkoholinkulutusta Österberg selittää sillä, että Suomessa alkoholia käytetään ruokajuomana harvoin. "Korkean kulutuksen maissa viiniä tai olutta käytetään yleisesti aterian yhteydessä. Suomessa alkoholin käyttö painottuu iltoihin ja viikonloppuihin. Niinpä meillä on vähäisemmällä kulutuksella paljon enemmän humalatiloja kuin useimmissa muissa maissa."

Alkoholi tappaa noin 3.000 suomalaista vuodessa. Puolet heistä kuolee alkoholisairauteen ja puolet erilaisiin onnettomuuksiin.

Maksan ja haiman sairauksiin Suomessa kuolee vähemmän ihmisiä kuin korkean kulutuksen maissa, mutta monet muut haitat ovat Suomessa suurempia. "Noin 400 suomalaista vuodessa kuolee alkoholimyrkytykseen. Se on saman verran kuin ihmisiä kuolee liikenteessä. Tämä luku on länsimaiden suurin", Österberg huomauttaa.

Useimmissa muissa Euroopan maissa alkoholin kulutus on jo vuosia laskenut tai pysynyt ennallaan. Suomessa kulutus on viime vuosina noussut noin 3–4 prosenttia vuodessa. Alkoholitutkijat ovat arvioineet, että Viron EU-jäsenyyden myötä suomalaisten alkoholinkulutus saattaa nousta nykyisestä noin 7,5 litrasta jopa 1–1,5 litraa.

Suvaitsemattomuus vaivaa suomalaisia
(Yle Online 09.07.2003)

Vähemmistöihin kohdistuva suvaitsemattomuus on edelleen ongelma Suomessa, sanoo ihmisoikeuksia tutkiva Kansainvälinen Helsinki-liitto IHF. Liiton mukaan korjattavaa olisi niin viranomaisten kuin tavallisten kansalaistenkin asenteissa.

Suomalaiset suhtautuvat asenteellisesti muun muassa etnisiin ja seksuaalisiin vähemmistöihin. Romanit ja maahanmuuttajat kokevat syrjintää etenkin työn ja asunnon haussa sekä monissa arkisissa tilanteissa. Lisäksi romaniväestön koulutustaso on ollenaisesti heikompi kuin valtaväestön.

Maahanmuuttajista etenkin pukeutumisen tai ihonvärin takia valtaväestöstä erottuvat ryhmät ovat kokeneet rasismia ja syrjintää.

Saamelaisen asema ei ole parantunut vuonna 2000 voimaan tullen uuden perustuslain myötä. Perustuslaki antaa saamelaisille oikeuden harjoittaa perinteisiä elinkeinoja kuten kalastusta ja poronhoitoa, mutta heidän mukaansa maa- ja metsätalousministeriö on asettanut elinkeinoille rajoituksia, jotka käytännössä estävät saamelaisia käyttämästä uuden perustuslain tuomia oikeuksia.

IHF on huolissaan myös Suomen kiristyneestä pakolaispolitiikasta: viime vuonna turvapaikkaa haki 3.129 ihmistä, mutta niitä myönnettiin vain 14. Oleskelulupa myönnettiin 519 hakijalle. Erityisen huolestuttavana liitto pitää turvapaikkahakemusten käsittelyaikaa, joka voi olla jopa kolme vuotta.

Kaksi kolmesta naisesta joutuu väkivallan kohteeksi
(Helsingin Sanomat 03.07.2003)

Kaksi kolmesta suomalaisnaisesta joutuu elämänsä aikana ruumiillisen väkivallan kohteeksi. Seksuaalista väkivaltaa kokee noin 27 % naisista ja henkisesti väkivallasta kärsii yli kolmannes naisista jossain elämänsä vaiheessa.

Tiedot ilmenevät yhteispohjoismaisesta tutkimuksesta, jossa selvitettiin naistenautien poliklinikoilla käyneiden naisten väkivaltakokemuksia.

Tutkimus julkistettiin juhannuksen tienoilla ilmestyneessä tiedelehti Lancetissa.

Suomalaisnaisista joutuu huomattavasti useampi elinaikanaan fyysisen väkivallan kohteeksi verrattuna muiden Pohjoismaiden naisiin. Vähiten väkivaltaa kokevat ruotsalaisnaiset. Heistä runsas kolmannes joutuu väkivallan kohteeksi jossain elämänsä vaiheessa.

Kun naisilta kysyttiin, kuinka suuri osa heistä koki väkivaltaa juuri tutkimuksen ajankohdan tienoilla, supistuvat erot Pohjoismaiden välillä. Tanskassa, Islannissa ja Suomessa asuvat naiset ilmoittivat kuitenkin väkivallasta useammin kuin ruotsalaiset ja norjalaiset.

Seksuaalista väkivaltaa kokevat eniten islantilaisnaiset. Heistä joka kolmas on joutunut seksuaalisen väkivallan tai hyväksikäytön uhriksi, ja tutkimusaikanakin seksuaalisesta väkivallasta kärsivät 27 % islantilaisnaisista.

Psykkisen väkivallan kohteeksi suomalaiset joutuivat useimmin Pohjoismaiden naisista. Suomalaisista tutkimukseen osallistuneista oli kokenut psyykkistä väkivaltaa elinaikanaan 37 %, tutkimuksen tekoaikana lähes 30 %. Seuraavaksi eniten psyykkisestä väkivallasta kärsivät tanskalaiset, sitten islantilaiset ja norjalaiset.

Ruotsalaisten naisten elämä näyttää tutkimuksen valossa olevan kaikkein turvallisinta. He kärsivät pohjoismaisista naisista vähiten minkäänlaisesta väkivallasta. Tutkimus tehtiin 1999–2001 naistentautien poliklinikoilla Helsingissä, Lindköpingissä Ruotsissa, Glosrupissa Tanskassa, Trondheimissa Norjassa ja Reykjavikissa Islannissa. Klinikoilla eri syistä potilaina käyneitä naisia pyydettiin osallistumaan tutkimukseen ja he saivat joka maassa vastattavakseen saman kyselylomakkeen.

Suomessa tutkimusta johti dosentti Erja Halmesmäki Husin naistenklinikalta. Hänen kerroto, ettei tutkimuksen osallistuneiden joukko eri maissa poikennut mitenkään toisistaan, vaan esimerkiksi syyt poliklinikalle hakeutumiseen olivat aivan samoja. Halmesmäen mukaan naisten suhtautuminen väkivaltaan oli myös samanlaista kaikissa Pohjoismaissa. Vain muutama naisista oli ottanut väkivallan puheeksi lääkärinsä kanssa, useimmat vaikeivat siitä kokonaan.

Tuoreen tutkimuksen tulokset ovat täysin samansuuntaisia kuin aiemmissa eri maissa tehdyissä väkivaltatutkimuksissa. Erityisasiantuntija Sirkka Perttu Kuntaliitosta vertailee Suomessa ja Ruotsissa tehtyjä väkivaltatutkimuksia. Niiden mukaan naisten kokemaa väkivaltaa parisuhteessa on huomattavasti yleisempää Suomessa kuin Ruotsissa.

Eri viranomaisten yhteistyönä tekemä tutkimus Usko, toivo, hakkaus vuodelta 1998 kertoo muun muassa, että yli puolet naisista joutuu elinaikanaan sukupuolisen ahdistelun kohteeksi. Suoranaista sukupuolista väkivaltaa kokee noin joka kolmas suomalais-

nainen. Suomessa tapetaan vuosittain 30–60 naista, Ruotsissa 20–30.

Tänä syksynä valmistuu Pertun uusi tutkimus, jossa selvitetään äitiys- tai lastenneuvolassa asioivien naisten väkivaltakokemuksia. Lastenneuvolan puolelta haastateltiin vain alle yksivuotiaiden lasten äitejä. Ensimmäistä lastaan odottavista naisista 16% kokee fyysisistä tai seksuaalista väkivaltaa tai sillä uhkailua nykyisessä parisuhteessaan. Kun mukaan otetaan pikkulasten äidit, kasvaa ongelma parilla prosenttiyksiköllä. Kolme neljästä kumppaniaan pahoinpitelevästä tai uhkailevasta miehestä käyttäytyy muutenkin alistavasti, pelottavasti tai rajoittaa naisen liikkumista.

Rauhanturvajoukon vastuualue laajeni Kosovossa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 27/2003*)

Kosovossa palvelevien suomalaisten Kfor-
rauhanturvaajien vastuualue on laajentunut noin 1.000 neliökilometriin. Suomen pataljoona sai vastuulle Glogovacin kunnan alueen norjalaisilta rauhanturvaajilta. Glogovacin kaupungissa ja ympäröivissä kylissä asuu noin 67.000 ihmistä, jotka ovat taltataan albaaneja.

Muutoksen syynä on Nato-johtaisen Kfor-
rauhanturvajoukon osittainen uudelleenjärjestely. Muutos ei suoranaisesti vaikuta suomalaisten rauhanturvaajien määrään. Kosovossa heitä on noin 820.

UM:n mobiilipalvelu saatavilla ympäri maailmaa
(*Suomen Sillan Uutisviikko 27/2003*)

Ulkoministeriön mobiilipalvelua matkailijoille on laajennettu nyt niin, että se toimii myös ulkomaisten operaattorien matkapuhelimissa numerosta +358 400 358 300. UM tuottaa ja pitää ajan tasalla noin 140 maata koskevia matkustusturvallisuustiedotteita, jotka julkaistaan ministeriön nettisivulla: formin.finland.fi/palvelut/matkustus.

Tiedotetiivistelmä voidaan tilata maakohtaisesti joko kerta- tai kestotilauksena. Tekstiviestiniä ovat saatavissa myös Suomen kaikkien ulkomailla olevien edustustojen yhteystiedot. Palvelu antaa esim. kriisialueelle matkustavalla mahdollisuuden ilmoittaa yhteistietonsa UM:lle matkan ajaksi, jonka jälkeen ne poistetaan. UM ei laskuta palvelusta, josta käyttäjä maksaa siis vain operaattorien tekstiviestimaksut.

Viime vuonna palvelun saatavuutta laajennettiin niin, että tiedotteiden tiivistelmät oli saatavana tekstiviesteinä suomeksi ja ruotsiksi matkapuhelimiin numerosta 16358 mutta vain suomalaisten operaattoreiden kautta. Mobiilipalvelun esittely: <http://formin.finland.fi/palvelut/mobiili>

Liikenteen sujuvuutta voidaan mitata matkapuhelimilla
(*Helsingin Sanomat 08.07.2003*)

Liikenteen sujuvuutta voidaan seurata matkapuhelinten avulla. Automatkiaan kuluva aika on mahdollista selvittää, kun matkapuhelinverkon liikennettä havainnoidaan liiken-teellisesti tärkeissä solmukohtissa.

Menetelmä perustuu siihen, että tiettyä reittiä kulkeva matkapuhelin vaihtaa aina tukiasemaa lähes samassa pisteessä. Havainnointi tehdään anonyymisti. Tuoreen selvityksen mukaan menetelmän etu on sen kyky tuottaa matka-aikahavaintoja liikenneoloista riippumatta. Havaintoja myös saadaan paljon, joten muutokset voidaan havaita helposti. Tuloksia kuitenkin vääristävät havainnot puhelimesta, jotka liikkuvat esimerkiksi rinnakaisteilla.

Sonera urkki yli 7000 ihmisen puheluita ja sähköposteja
(*Iltasanomat 14.08.2003*)

Keskusrikospoliisin mukaan Sonerassa ilmeisesti valvottiin luvatta vuosina 2000-2001 kaikkiaan noin sadan henkilön sähköposti- ja puhelin-liikenteen teletunnistietietoja. He taas olivat yhteydessä noin 7000 henkilöön. Teletunnistietiedoista ovat käyneet ilmi myös matkapuhelinten tukiasemat. Se mahdollistaa henkilön olinpaikkojen ja liikkumisen seuraamisen.

Soneran turvallisuusyksikkö on valvottujen henkilöiden yhteyksien suuren määrän perusteella arvioiden voinut olla todellinen "iso veli".

Sonerassa on saatettu luvatta seurata jonkun henkilön koko puhelinliikennettä ja viestien kohteita, henkilön liikkumista ja hänen sähköposteaan.

Lapsiperheiden määrä vähenee
(*Yle Online 07.07.2003*)

Lapsiperheiden määrä on vähentynyt 1980-luvulta lähtien. Myös niiden osuus kaikista perheistä on pienentynyt. Avioliiton ulkopuolella syntyvien lasten osuus on puolestaan kolminkertaistunut kahden viime vuosikymmenen aikana.

Lapsiperheisiin kuului kymmenen vuotta sitten noin puolet Suomen väestöstä, mutta nykyään osuus on 44 %, kertoo Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tuore julkaisu. Julkaisun mukaan lapsiperheitä on nykyään noin 600.000. Noin neljässä viidessäosassa lapsiperheistä on yksi tai kaksi lasta.

Nykyään kolmannes kaikista syntyvistä lapsista syntyy avioliiton ulkopuolella, kun vielä 80-luvulla seitsemän lasta kahdeksasta syntyi aviopareille. Esikoislapsista yli puolet syntyi avioliiton ulkopuolella.

Valtaosa avioliiton ulkopuolella syntyvistä lapsista syntyy avoliitossa eläville vanhemmille. Yksin eläville äideille syntyvien lasten

määrän arvioidaan olevan 5 - 10 % kaikista syntyneistä.

Uusperheet eivät ole edelleenkin kovin yleisiä. Kaikkiaan uusperheitä on hieman vajaat 50.000, ja näissä vajaassa puolessa vanhemmilla on yhteisiä lapsia.

Ennätyspitkä hellejakso
(Helsingin Sanomat 31.07.2003)

Lämpöasteet nousivat torstaina 31. heinäkuuta jälleen yli kolmenkymmenen monella paikkakunnalla. Heinäkuusta tulee vuosisadan helteisin kuukausi, vaikka Ilmatieteen laitos julkistaa koko heinäkuun säätä koskevat tarkat tiedot vasta perjantaina. Hellettä on perjantaina riittänyt 18 päivää, mikä on uusi yhtämittaisten hellepäivien ennätys.

Ilmatieteen laitoksen mukaan lämpimät säät jatkuvat viikonlopun yli. Kaikkien aikojen lämpöennätys on vuoden 1914 heinäkuulta Turusta, milloin lämpötila kipusi 35,9 asteeseen.

Aurinkoisessa ja tuulettomassa paikassa iho mittaa epätieteelliset, mutta luotettavat saunelukemat. Nihkeä olo syntyy helteestä ja ilman poikkeuksellisesta kosteudesta. Öisin ilman suhteellinen kosteus on jopa 90-95 prosenttia, jolloin helle tuntuu erittäin tuskallalta.

Helle sotkee pahasti raitiovaunuliikennettä
(Helsingin Sanomat 30.07.2003)

Merkittävä osa Helsingin raitiovaunuvuoroista jää kokonaan ajamatta helteen vuoksi. Liikennelaitoksen (HKL) johtoryhmä päätti tiistaina 29.07, että raitiovaunujen kuljettajille järjestään ylimääräisiä taukoja. HKL:n liikennepäällikön Erkki Mutkan mukaan jopa neljäsosa vuoroista voi jäädä ajamatta taukojen vuoksi. "Liikenne sotkeentuu täydellisesti. Emme voi mitenkään ennakoita, mitkä vuorot jäävät väliin", Mutka sanoo.

Raitiovaunujen kuljettajat ovat tiistaista lähtien pitäneet taukoja tunnin välein. Osa raitiovaunuista viedään taukojen aikana halliin jäähtymään. HKL:n työnsuojelu mittasi tiistaina raitiovaunujen ohjaamoista jopa 48 asteen lämpötiloja. HKL ei halua ottaa sitä riskiä, että korkea lämpötila aiheuttaisi lisää onnettomuuksia Helsingissä. (Heinäkuussa raitiovaunu suistui raiteilta ja törmäsi Stockmannin tavaratalon seinään kuljettajan pyörryttyä helteen johdosta), Erkki Mutka ei osaa arvioida kuinka kauan ylimääräisiä taukoja jatketaan. Vuoroja jää väliin kaikilla linjoilla kymppiä lukuun ottamatta. Sillä ajaa vain täysin ilmastoituja matalalattiaraitiovaunuja.

"Taukojen lisäksi on hyvin vaikea tehdä muita nopeita parannuksia. Emme voi muuttaa työvuorojärjestelyitä tarpeeksi nopeasti. Ensi kesäksi meidän on pyrittävä saamaan enemmän kesätyöntekijöitä. Kaikkia vanhoja vaunuja ei voida mitenkään muuttaa ilmastoituiksi vuoden aikana", Mutka toteaa.

Suomen ainut kultakaivos lopettaa Orivedellä
(Helsingin Sanomat 30.07.2003)

Suomen ainoa toimiva kultakaivos suljetaan marraskuun lopulla, koska malmi on kaluttu. Outokummun omistama kaivos sijaitsee Oriveden Kutemajärvellä Pirkanmaalla. Malmi on rikastettu Vammalan Stormissa, missä nikkelikaivos pantiin kiinni jo 1995. Työt lopuvat noin sadalta hengeltä, joista kolmannes on alihankkijoiden kuten kuljetusyritysten väkeä.

Suomessa on hankkeilla uusia kultakaivoksia Lappiin, mutta Outokumpu ei ole niissä mukana. Päinvastoin Outokumpu on irtautumassa kaikesta kaivostoiminnasta lukuun ottamatta Kemin ferrokromikaivosta, jolla on strateginen merkitys Tornion jaloterästehtaan tuotannolle. Kaivosta ollaan päinvastoin laajentamassa.

Huumausainerikosten määrä jälleen kasvuun
(Suomen Sillan Uutisviikko 31/2003)

Poliisin tietoon tuli tammi-kesäkuun aikana enemmän huumerikoksia kuin vastaavana aikana viime vuonna. Viime vuonna huumerikosten määrä väheni ensi kertaa pitkään aikaan.

Poliisin tietoon tuli alkuvuonna runsaat 7.600 huumerikosta eli kolmesataa enemmän viime vuoteen verrattuna. Huumekekoilut aloitetaan usein jo varsin nuorena.

Alle 18-vuotiasta kiinnijäänyttä ensikertalaisia ei enää ole pakko sakottaa, vaan syyttäjät voi ottaa tämän puhutteluun. Mukana puhuteluissa ovat nuoren vanhemmat, sosiaalityöntekijä ja poliisi. Puhuttelussa on ollut koko maassa vajaat 200 nuorta puolitoista vuotta sitten voimaan tulleen lain jälkeen.

Huumeidenkäyttäjät saavat puhtaita ruiskuja kiertävästä bussista
(Helsingin Sanomat 30.07.2003)

Suonensisäisten huumeiden käyttäjät saavat Helsingissä lokakuun alusta alkaen puhtaita ruiskuja ja terveysneuvontaa kiertävästä bussista. Bussi liikkuu viitenä iltana viikossa Helsingin ydinkeskustan alueella ja tarvittaessa myös sen ulkopuolella. Painopiste on Rautatieaseman lähialueella.

Helsingin Diakonissalaitoksen ja A-klinikkasäätiön kiertävä terveysneuvontayksikkö pyrkii tavoittamaan erityisesti syrjäytyneet narkomaanit, jotka ovat jääneet ulkopuolelle muista tarjolla olevista palveluista. "Kyse on sadoista ihmisistä. Helsingissä on syrjäytyneiden huumeidenkäyttäjien joukko, joka ei tällä hetkellä kuulu minkään palvelun piiriin", diakoniajohtaja Paavo Voutilainen Helsingin Diakonissalaitokselta sanoo. "Kiinteitä tiloja on hankala saada keskustasta. Bussilla pyrimme viemään palvelut suoraan sinne, missä huumeidenkäyttäjät liikkuvat."

40-vuotias HK:n sininen lenkki sinnittelee kansan suosikkina
(Turun Sanomat 14.08.2003)

HK Ruokatalon Vantaan tehtaalla valmistetaan joka päivä 40 tonnia Suomen suosituinta lihavalmistetta Sinistä lenkkiä. Runsaasta tuote-kehittelystä ja makkara-brändien paljoudesta huolimatta sinisen markkinaosuus pysyttelee lenkkimakkaroitten sarjassa vuodesta toiseen liki 50 prosentissa.

Kansan suosikki täyttää perjantaina 40 vuotta, ja syntymäpäiväsankarin kunniaksi maassa vietetään kansallista lenkkipäivää. HK Ruokatalon toimitusjohtaja Simo Palokan mukaan Sininen lenkki on jo kansallinen ikoni, joita ei ruokamarkkinoilla ole paljon; ensimmäiseksi mieleen tulee toinen sininen eli Fazerin suklaa. Ruokatalolle lenkki on hyvä bisnes, sillä ruokamakkarana sitä ostetaan tasaisesti läpi vuoden.

Markoissa mitattuna sinisen myynti on n. 24 miljoonaa euroa vuodessa ja 10 miljoonan kilon vuosituotannosta lenkkiä riittäisi suoraksi vedettynä Turusta Kilpisjärvelle seitsemän pötköä rinnakkain.

Altia nappasi viina.fi-osoitteen
(Ilta-Sanomat 02.09.2003)

Uuden verkkotunnuslain vapauttamat .fi-päätteiset uudet nettiosoitteet menivät eilen kuin kuumille kiville € 55 kappalehintaan. Netin .fi-osoitteen ei enää tarvitse olla rekisteröity nimi tai tavaramerkki.

Viestintäviraston nettipalvelusta varattiin jo ensi minuuteilla noin 6000 nimeä. Joillakin luottokorteilla maksaneilla oli nimikaupassa ongelmia. Ne johtivat eräiden osoitteiden liivahtamiseen muille.

Yksi kilpajuoksussa mukana olleita oli valtion alkoholiyhtiö Altia, joka varasi käyttöönsä osoitetunnuksen www.viina.fi. Altia osti myös mm. osoitteet viski.fi, konjakkifi.fi, pöytäviina.fi ja alkoholi.fi.

HK Ruokatalo varasi ilmeisiin lenkkimakkara-tarkoituksiin mm. tunnukset sininen.fi, makkara.fi ja kokki.fi. Paulig vei kahvi.fi:n.

Parhaat nimet ovat arvokasta kauppatavaraa, joille riitti myös tuntemattomampia ottajia. Tavoiteltu ja kävijöitä keräävä seksi.fi meni kuopiolaiselle kustantaja- ja hakupalveluyhtiö Scanria Oy:lle.

Kuopio ja Vehmersalmi yhdistyvät
(Helsingin Sanomat 17.06.2003)

Kuopio ja Vehmersalmen kunta yhdistyvät 90.000 asukkaan kaupungiksi. Sopimukset hyväksyttiin 16.06 Kuopion ja Vehmersalmen valtuustoissa. Päätökset syntyivät sopuisasti. Kuopion valtuustossa asiasta käytettiin vain neljä puheenvuoroa. Kummassakin valtuustossa yksi valtuutettu vastusti kuntaliitosta.

Tavoitteena on, että liitos toteutuu vuoden 2005 alusta. Yhdistyminen vaatii valtioneuvoston hyväksymisen.

Internetin pummikassan maksettava veroja
(Helsingin Sanomat 26.03.2003)

Liputta matkustavien vakuutuslaskun on maksettava tuotostaan veroa, kertoo verohallituksen ylitarkastaja Kirsi Anttonen. Kesäkuun alusta internetissä toiminut kassa lupaa maksaa jäsentensä tarkastusmaksut, jos nämä jäävät kiinni pummillä ajamisesta. Kassan jäsenmaksu on € 15 kuussa ja sillä on kymmeniä jäseniä. Toiminta on toistaiseksi ollut voitollista.

"Tapaus ei ole yksiselitteinen, mutta tällaista toimintaa ei ole säädetty missään verotomaksi. Tuloista saa vähentää tulonhankkimiskulut, mutta tällaisessa tapauksessa sekin on tulkinnanvarainen kysymys", Anttonen sanoo. Asiaa selvitetään verohallinnossa.

Pummikassa netissä www.pummit.org

Pienet kielet esillä Kreikassa
(Elefterotipia-sanomalehti 05.09.2003)

Euroopan "pienien" kielten konferenssi järjestettiin 5.-7. syyskuuta 2003 antiikin Olympiassa, Peloponnesoksella. Kreikan kirjailijaliitto vastasi kokousjärjestelyistä ja kokousvieraita isännöi liiton puheenjohtaja Vassilis Vasilikos. Tänä syksynä konferenssin teemanä oli "Pienet kielet/suuri kirjallisuus".

Konferenssissa oli osanottajia mm. Maltalta, Slovakiasta, Unkarista, Liettuasta, Latviasta, Suomesta, Albanian, Sloveniasta ja Tsekin tasavallasta. Suomen edustajat: G. Bargoum ja P. Tamminen.

Nuorten Euro-tapaaminen Samothrakin saarella
(Elefterotipia-sanomalehti 19.07.2003)

Nuorisoa viidestä Euroopan maasta (Iso-Britannia, Romania, Suomi, Saksa ja Kreikka) kokoontui heinäkuun lopussa Samothrakin saarella.

Lasten ja perheen tukikeskus yhdessä EU:n avustuksella järjesti nuoriso-tapaamisen Kreikassa ja tapahtuman ideana oli saattaa erilaisia kulttuureista ja kieliryhmistä tulevia nuoria yhteen.

Nuoret tekivät ryhmätöitä mm. kokeillen erilaisia lähestymistapoja teemalla rasismia ja ulkomaalaisvihaa vastaan. Edelleen käsiteltiin monikulttuurin rikkautta nuorten lähtökohdista ja ohjelman puitteissa nuoret tutustuivat Samothrakin saareen.

Maanjäristys ravisteli Kreikan saaria
(Helsingin Sanomat 14.08.2003)

Voimakas vedenalainen maanjäristys ravisteli torstaina Lefkaksen, Korfun, Zakynthoksen ja Kefalonian saaria Kreikan länsiosassa. Järistys oli voimakkuudeltaan 6,4 richteriä.

Lefkaksella lomailee parhaillaan ainakin 81 suomalaista, joiden kerrotaan olevan turvassa. Yksikään suomalaisten pakettimatkaajien käyttämistä hotelleista ei vaurioitunut järistyksessä, saarelle matkoja järjestävä Au-

rinkomatkat kertoo. Avustusviranomaisten mukaan noin 30 ihmistä loukkaantui lievästi ja kymmeniä rakennuksia romahti Lefkaksen pohjoisosassa. Lieviä vammoja saaneiden joukossa on ainakin seitsemän italialaisturistia, viranomaiset kertoivat.

Ateenalaisen tutkimuslaitoksen mukaan järistyksen keskus sijaitsi 14 kilometrin syvyydessä 30 kilometriä Lefkaksesta länteen. Paikalliset asukkaat kertoivat, että useita sekunteja kestänyt järistys tuntui myös useilla lähisaarilla ja manner-Kreikassa. Yksi Lefkaksen asukas kertoi Kreikan radiossa, että järistys katkaisi myös sähköt osasta saarta.

Maa järjensi Kreikassa erityisen tuhoisasti syyskuussa 1999, kun 5,9 richterin järistyksessä sai surmansa 143 ihmistä ja noin 60 000 menetti kotinsa.

Ateenan bordelleista erimielisyyttä
(Yle Online 24.07.2003)

Ensi vuoden kesäolympialaiskaupungin Ateenan bordellit ovat herättäneet laajalti keskustelua ja aiheuttaneet erimielisyyttä. Muun muassa Ateenan suunnitelmia lisätä bordellien määrää 30:llä on arvosteltu voimakkaasti.

Suomen, Ruotsin, Norjan, Islannin sekä Viron, Latvian ja Liettuan tasa-arvoministerit esittivät keskiviikkona Ateenan pormestarille vastalausejulkilauselman, jossa he ilmaisivat vastustavansa jyrkästi kaupungin suunnitelmia lisätä bordellien määrää ensi vuonna olympialaisten aikaan.

Tanska ei ainoana Pohjoismaana allekirjoittanut kannanottoa. Tanskan tasa-arvoministeri Henriette Kjærin mukaan kannanotto oli lapsellinen. Kjær katsoo, että koska prostituutio on Kreikassa laillista, tulee toimintaa kunnioittaa.

Ateenan kaupunginvaltuusto on ilmoittanut aikovansa karsia laitonta prostituutiota. Valtuuston torstaina antaman ilmoituksen mukaan 15 lakia rikkovaa bordellia on suljettu.

Prostituutio on Kreikassa laillista, mutta bordelleja ei saa sijoittaa esim. koulujen ja urheilukeskusten lähelle.

Ateenalaiset prostituoidut ovat puolestaan osoittaneet mieltään, koska heidän mukaansa Ateenassa on suljettu bordelleja olympialaisiin valmistautumisen takia.

Marja-Leena Vuorenpää Ateenan suurlähetystöstä on palannut Suomeen

Marja-Leena Vuorenpää, Ateenan Suurlähetystön "kakkonen", on palannut Suomeen Kreikan komennuksen päätyttyä. Hän siirtyy työskentelemään ulkoasiainministeriön itäosastolle Helsinkiin. Marja-Leena lähti Ateenasta 26. kesäkuuta autolla kohti Suomea.

Tiedotteen toimitus haastatteli Marja-Leena:

1. Mistä päin Suomea olet kotoisin ja mikä olet koulutukseltasi?

Olen kotoisin Valkeakoskelta. Olen Kauppateiden maisteri Turun kauppakorkeakoulusta.

2. Oletko työskennellyt muualla ennen ulkoministeriötä? Missä?

Opintojen jälkeen olin vuoden verran töissä Saksassa lähinnä kielitaitoani parantaakseni. Suomeen palattuani työskentelin kaksi vuotta pienessä kuljetusalan yrityksessä.

Marja-Leena Vuorenpää

3. Koska olet aloittanut ulkoministeriössä ja missä asemamaissa olet palvellut? Mikä maa on jäänyt lähimmäksi sydäntäsi?

Siirryin ulkoministeriöön jo lähes 20 vuotta sitten, mutta varsinaiselle diplomaattiselle palvelujaksolle erilaisissa tehtävissä Lontoossa, Osllossa, Washingtonissa, Genevessä ja viimeksi Ateenassa. Luontoihmisenä olen pitänyt erityisesti Norjan ja Sveitsin upeista vuorista ja niiden tarjoamista ulkoilumahdollisuuksista. Myös Kreikan kaunis maaseutu ja saaret ovat tehneet vaikutuksen.

4. Koska tulit Kreikkaan ja mitkä ovat olleet työtehtäväsi Ateenan suurlähetystössä?

Tulin Ateenan "kakkosmieheksi" suoraan Genevestä kesällä 2000. Tehtäviini kuuluu pääasiassa poliittista, kaupapoliittista ja EU-raportointia, vierailujärjestelyjä ja hallinnollisia tehtäviä. Kreikan EU-puheenjohtajuuskauden aikana erityisesti EU-asiat ja EU-kokouksiin liittyvät järjestelyt ovat vieneet suurimman osan ajasta.

5. Miten olet viihtynyt Kreikassa? Oletko ehtinyt oppia kreikankielen ja tutustua sen kulttuuriin?

Olen viihtynyt Kreikassa erittäin hyvin. Kävin alussa kreikan alkeiskurssin, mutta valitettavasti aika ei riittänyt jatko-opintoihin. Tutustuminen Kreikan kulttuuriin on tapahtunut lähinnä matkustelemalla Kreikan saarilla, Peloponnesoksella ja Keski-Kreikassa. Erityisesti Kiklaadien karun kauniit saaret ovat tehneet vaikutuksen. Myös patikkaretki Olympos-vuorelle oli hieno elämys, vaikka en yltänytkaan aivan huipulle asti.

6. Kreikkalaiset järjestivät kesäkuussa EU:n huippukokouksen Halkidikissa. Voisitko kertoa tehtävistäsi tämän huippukokouksen osalta ja antaa arvostuksen isäntämaalle kokouksen järjestelystä?

Halkidikissa pidetty huippukokous oli jo järjestyksessä toinen Kreikassa puolen vuoden sisällä pidetty EU-huippukokous. Huhtikuussa Ateenassa järjestettiin epävirallinen huippukokous, jonka yhteydessä allekirjoitettiin EU:n uusien jäsenmaiden liittymissopimukset. Suurlähetystön tehtävät huippukokouksissa ovat etupäässä logistisia liittyen valtuuskunnan jäsenten ja matkatavaroiden kuljetukseen sekä majoitusjärjestelyihin. Oma tehtävänäni oli laatia valtuuskunnalle yksityiskohtainen minuuttiohjelma yhteistyössä Suomen EU-sihteeristön ja Kreikan EU-puheenjohtajuussihteeristön kanssa ja huolehtia siitä, että kaikki menee suunnitelmien mukaan. Ateenassa käytännön järjestelyt sujuivat erinomaisesti. Halkidikissa olosuhteet olivat kuljetusjärjestelyjen kannalta jossain määrin vaativammat johtuen mm. lentokentän ja kokouspaikan välisestä etäisyydestä. Oman jännitysmomenttiinsa ennen kokousta muodosti Suomessa vallinnut hallituskriisi ja epävarmuus pääministerin saapumisesta kokoukseen. Suurempia ongelmia valtuuskuntamme ei joutunut järjestelyjen osalta kokemaan ja yllättävistä tilanteista selvitettiin valtuuskunnan jäsenten ja kreikkalaisten järjestäjien joustavalla asenteella.

7. Mikä on mieliala nyt kun palaat kotisuomeen? Kuka on seuraajasi Kreikassa?

Seitsemän ulkomaan vuoden jälkeen palaan Suomeen hyvällä mielellä monta kokemusta ja elämystä rikkaampana. Lähtö on aina hiekkainen, mutta sitä helpottaa tieto siitä, että Suomesta on aina mahdollista päästä Kreikkaan lomallemaan.

Seuraajani on ulkoasiainsihteerini Kristiina Kuvaja. Hän siirtyy Ateenaan Manilasta.

Tiedotteen toimitus kiittää Marja-Leenaa Pohjois-Kreikan Suomi-Seuran ja sen jäsenten puolesta kuluneista vuosista ja hyvästä yhteistyöstä, sekä toivottaa Marja-Leenalle menestystä myös tulevaisuuteen.

Satunnainen matkailija

Pikaloma Plastira-järvelle

Yllätys meille perheen naisille oli, kun aina kiireinen isä ilmoitti 15. elokuuta, että kuun lopussa teemme kolmen päivän pikavisiitin jonnekin Kreikkaan. Saaret ja niiden rannat olemme jo nähneet – siispä vuoristoon!

Valittavana oli kaksi kohdetta kohtuullisen ajomatkan päästä: Pilio tai Nikos Plastiras-järvalue (sijaitsee vuoristossa). Tarkoituksena oli myös katsella "sillä silmällä" mukavaa paikkaa joulunviettoon. Päädyimme jälkimmäiseen vaihtoehtoon; olisihan mielenkiintoista nähdä kreikkalainen järvi tuhansien suomalaisten jälkeen...

Plastira -järven pato

Internetistä imuroimme muutamia tietoja ja kuvia Plastirasta ja nehen lupasivat meille "maanpäällistä paratiisia"! Thessaloniki-Larisa-Karditsa-ajomatka taitui noin kolmessa tunnissa, tosin pysähtelimme usein emmekä tavallisuudesta poiketen hurjastelleet. Sitten alkoi nousu kohti järvaluetta. Plastira sijaitsee 25 kilometriä Karditsasta länteen ja 900 m merenpinnan yläpuolella. Paikalla virtasi muinoin muutama joki, ja järveksi ne muuttuivat 1950-luvulla kun niiden eteläpään rakennettiin herra Plastiran toimeksi annosta pato. Pato on 83 m korkea ja 200 m leveä, huljakka rakennelma upeissa maisemissa. D.E.I. (Kreikan valtion sähkölaitos) juoksuuttaa vesimassoja aika ajoin padon kautta rotkoon ja sitä pitkin Karditsan vieressä olevaan järveen turvaten näin asukkaiden sähkönsaannin.

Ajoimme rantatietä pitkin ihastellen sinistä järvenpintaa. Harmiksemme meille kerrottiin ettei järvesä kannata uida! Pohja on upottavaa mutaa, vesi on matalaa (paitsi padon kohdalla) ja joet ovat tuoneet kaikenlaista rojua ja upotuksia uintia rajoittamaan. Reilussa 50 vuodessa hukkuneita on yli 40! Järven ympärillä sijaitsevat kylät ovat kuulemma karditsalaisten suosimia ruokakohteita ympäri vuoden.

Pysähdyimme ratsastustallilla ja kyselimme hintoja ja systeemejä tulevia päiviä varten. Talli on ehkä väärä sana kuvaamaan tätä bisnestä, leiri voisi sopia paremmin! Kymmenen minuuttia kapisen hevosauran selässä maksoi € 10 ja 20 minuuttia taas € 15... Hepo hölkyttelee järvelle ja takaisin. Tytär kokeili eräs ilta, äiti ja isä kävelivät mieluummin!

Kaliva Pezoula oli seuraava pysähdyspaikka. Kylä saa elantonsa kala- ja lihatavernoista sekä maastopyörävuokraamisesta. Kylä sai nimensä siitä, että ennen tekojärveä ympäröivien kylien asukkailla oli tällä paikalla vihannesviljelmät ja varastoina yksinkertaisia savihökökeleitä. Kylä on saanut EU-rahoitusta yritystoiminnan aloittamiseen. Rannassa on viikonloppuisin auki polkuveneitä, polkupyö-

riä ja kanootteja vuokraava liike sekä tasokas taverna. Joka puolella näkyy "Rooms for rent"-kylttejä!

Käännymme ylös vuoristotielle kohti "kotiamme" Neraidaa. Kylä sijaitsee 1200 m korkeudessa ja saksalaiset polttivat sen 1943 vahvan vastarintaliikkeen toiminnan takia. Kylän omistaa kylätoimikunta, niinpä se päättää kaikesta rakentamisesta perinteitä kunnioittaen. Majoituimme kylän ainoaan hotelliin "N. Plastiraan", missä on 12 huonetta ja 2 sviittia. Keittiö on ihan kohtuullinen, huoneet siistejä ja henkilökunta erinomainen!

Illalla ajoimme vielä padolle sekä Panajia Pelakitissan kirkkoon. Luolamaisen kirkon värikäs historia ulottuu 1400-l alkuun, ja sen alttarilla on näkyvillä ihmeitä tekevä ikoni.

Seuraavana aamuna patikoimme 5 km ylös vuoristoon hiihtokeskukseen. Hotellin henkilökunta kertoi, että se on harvoin talvella auki, koska lunta on paikoitellen jopa 4 m eikä viranomaisilta ole liennyt rahaa aurauksalustoon. Reitti oli upea! Tytärkään ei valittanut kertaakaan väsymistä. Suositellen kylä hyviä reippailukenkkiä, vesipulloa sekä suomalaista sisua mukaan! Perillä odotti yllätys: retkeilymaja oli kiinni eikä vesihanaa löytynyt mistään. Onneksi löysimme vuohien juottopisteen, jossa oli puhdasta lähdevettä, suihkukin oli taattu!

Jalat tönkköinä suoriuduimme vielä illalla aaltoajalulle lähikyliin. Kerasia teki vaikutuksen. Korkealla sijaitseva kylä oli täynnä kirsikkapuita ja näköala upea. Ilmasto on kuulemma erittäin tervehdyttävä keuhkosairaille. Ensimmäiset kirjatut lähteet kylästä ovat vuodelta 1343.

Filakti ja Pezoula ovat myös tutustumisen arvoisia kohteita. Filaktista saa erittäin hyvää kalaa kylän kalanviljelylaitokselta. Pezoulan halki virtaava joki jäi mieleen hyvänä piknikpaikkana. Kylien vastapäätä olevilla rinteillä riittää havumetsää silmäkantamattomiin.

Viimeinen huomattava retkikohde oli Neohorin rannassa sijaitseva kasvitieteellinen puutarha. Ideana tarha on fantastinen, mutta käytännön organisoinnissa olisi korjattavaa. Kasvit, puut ja pensaat oli kyllä nimetty ja lajeja löytyi satapäin, mutta puutarhuri oli varmasti lomilla, sillä rikka-ruohot meinasivat peittää koko 10 ha alueen! Puutarhan putiikista sai hyviä yrtejä talven nuhatauteihin ja naisjärjestöjen valmistamia jälkiruokia (gliaa tou koutallou).

Pikaloma loppui liian pian. Varmistuimme, ettei jouluna kannata tulla takaisin, jos ehdottomasti haluaisimme laskettelurinteeseen. Jos lumi, luonnonrauha ja viihtyisä majoitus riittäisivät – buukkaisimme sviitin jo tänään!

Kuka teistä on käynyt talvella PILION vuoristoalueella? Otapä yhteyttä minuun – paremminkin kirjoita siitä seuraavaan tiedoteeseen!!!

Sari Asimoglou

Kiinnostaako Kreikan kansalaisuus?

Nyt kun Suomessa on hyväksytty uusi kansalaisuuslaki, joka sallii suomalaisille kaksoiskansalaisuuden, monia varmaan kiinnostaa uuden kotimaansa kansalaisuuden hankkiminen.

Tässä kerrotaan pääpiirteittäin miten Kreikan kansalaisuuden voi hankkia.

Kreikan kansalaisuushakemuksen voi jättää henkilö, joka täyttää seuraavat ehdot:

- henkilö on asunut Kreikassa laillisesti vähintään 10 vuotta tai
- henkilö on naimisissa Kreikan kansalaisen kanssa ja heillä on avioliiton ajalta vähintään yksi lapsi

Kansalaisuushakemukseen tarvitaan seuraavaa:

- Täytetty hakemuskäytävä sisäasiainministerin kansalaisuusosastolle. Hakemuksen saa kotikaupungin kaupungintalolta.
- Neljä värivalokuvaa
- Kaksi kreikkalaista todistajaa (sukulaiset eivät kelpaa). Todistajilla oltava henkilöllisyystodistukset mukana.
- Valokopiot passin kaikista sivuista joilla on leimoja tai kirjoitusta. Valokopioiden on oltava lakimiehen tai Kreikan sisäasiainministeriön oikeaksi todistettuja.
- Oikeaksi todistettu valokopio oleskeluluvasta. Oleskeluluvan on oltava voimassa-oleva.
- Oikeaksi todistettu kopio syntymätodistuksesta jossa on myös Haagin sopimuksen leima.
- Virallinen syntymätodistuksen käänös. Joko ulkoministeriön käännöstoimiston tai lakimiehen tekemä.
- Oikeaksi todistettu kopio edellisen verovuoden tuloveroilmoituksesta.
- Kreikan kansalaisen kanssa naimisissa olevalta todistus siviilisäädystä.
- Hakemuksen käsittelymaksu on € 1.468.

Lisätietoja kotikaupungin kaupungintalolta tai Kreikan sisäasiainministeriöstä.

Kreikan sisäasiainministeriö, Stadiou 31, 10559 Ateena, puh. 210 3249314, 210 3249465.

Thessalonikin kaupunki (Διεύθυνση Δημοτικής Κατάστασης), Karaoli & Dimitriou 16, puh. 2310 502380

Ruokapalsta

Lohipiirakka

Kuoreksi käytetään valmista svoljata taikinaa (voitaikina)

Täyte
2 dl riisiä (glase)
5-6 dl vettä
½ vihannesliemikuutio
6 kovaksikeitettyä munaa (8 min)
1 dl hienonnettua tilliä
250 gr hienonnettua lohta
pippuria
1 kananmuna voiteluun

Keitä riisiä vihannesliemessä n. 15 min. Siivilöi. Sekoita jäähtynyt riisi, hienonnetut kananmunat, hienonnettu tilli ja hienoksi paloiteltu lohi.

Hienontakaa lohi todella pieneksi silpuksi että suolaisuus leviää tasaisesti ja että riisi ja kananmunat saavat makua.

Mausta pippurilla. Suolaa ei laiteta lainkaan koska lohi on suolaista.

Laita puolet taikinasta voidellulle unipellille, levitä täyte ja laita loppu taikina kanneksi. Piirakka voidellaan ja viilletään palat valmiiksi jotta ilma pääsee ulos. Jokaisesta unipellistä tulee n. 20 palaa. Paistetaan taikinapakauksen ohjeen mukaan, paisto aika on n. 30-40 min.

Lohikiusaus

1 kg perunoita suikaleina
200 gr purjoa suikaleina
1-2 rkl margariinia
1 dl hienonnettua tilliä
½ tl pippuria
200 gr lohta hienonnettuna
4 dl kermaa
suolaa ei lainkaan lohien suolaisuuden vuoksi

valmistetaan kuten Janssonin kiusaus.

Oliiviöljyä voi maistella kuin viinejä (*Helsingin Sanomat 29.05.2003*)

Oliiviöljyn makumaailma on yhtä rikas kuin viinien. Arvokkainta ja maultaan vahvinta on ekstra-neitsytoliiviöljy eli extra virgin olive oil, joka sisältää vapaita rasvahappoja enintään 1 g/100 g. Se on parhaimmillaan salaa-teissa ja kylmissä ruuissa. Jo muutama pisara riittää kastikkeeksi ja kruunaamaan valmiin ruuan.

Neitsytoliiviöljy eli virgin olive oil sisältää rasvahappoja 2 g/100 g ja tavallinen perusrasvainen oliiviöljy eli olive oil 1,5 g/100 g.

Kun öljyä vertaillaan keskenään, arvioidaan väriä, tuoksua ja ennen kaikkea makua, johon vaikuttavat lajike, maaperä, ilmasto, oliivilehdon sijainti ja oliivien kypsyyssaste. Sipaisu tuoreelle tai vastapaahdetulle leivälle tuo maun hyvin esiin.

Alkusyksyn vihreistä oliiveista saadaan hedelmäistä ja kauniin vihertävää öljyä, kypsistä mustista oliiveista keltaista ja maultaan pehmeää öljyä.

Maussa voi aistia esimerkiksi mantelia, karvautta, makeutta, hedelmäisyyttä, ruohoa, omenaa ja kirpeyttä.

Oliivipuusta (*Olea europea sativa*) on olemassa runsaat 150 lajiketta. Noin 80% maailman oliiviviljelmistä sijaitsee Välimeren ympäristössä, jossa se on vuosituhansia kuulunut asukkaiden ruokavalioon.

Kreikkalaiset kuluttavat öljyä eniten eli 23 litraa per henkilö vuodessa, ja tiettävästi oliivipuuta on peräisin Kreetan saarelta. Tuottajamaista Espanja on suurin. Myös Italiassa, Ranskassa ja Portugalissa kasvatetaan oliivipuuta.

Oliiviöljyn vaikutus terveyteen on Helsingin yliopiston ravitsemustieteen osaston dosentti Marja Mutasen mukaan samankaltainen kuin kotimaisella rypsiöljyllä, jossa elimistölle välttämätöntä alfa-linoleenihappoa on peräti 9,8 g/100 g. Oliiviöljyssä sitä on vain 0,7 g/100 g, mutta Välimeren maiden asukkaat saavat rasvahapon paikallisista kasviksista.

Toimitus surffaili Internetissä

Euroopan johtavan mediakulttuuri kilpailun, Ars Electronica, pääpalkinnon voittanut suomalainen verkkopeli www.habbohotel.com/habbo/en

Greece now www.greece.gr

Kreikan palolaitos www.fireservice.gr

Kreikan tilastokeskus www.statistics.gr

That's Greece www.thatsgreece.com

Greek business network www.gbn.gr

Olympic Airways www.olympic-airways.gr

Ateenan lentokenttä Eleftherios Venizelos www.athensairport-2001.gr

Kreikkalainen portaali englanniksi www.keytogreece.com

Portaali englanniksi Kreikasta www.gogreece.com

Greece Trade Network <http://grecetrade.net>

Antiikin Kreikka www.ancientgreece.com

Thessalonikin Yliopisto www.auth.gr

Thessalonikin Yliopiston kreikankielen koulu
www.auth.gr/smg/en/sxoleio.html

Suomalaisten lehtien Internetsivuja

Hyvä Terveys -lehden Internetsivut
www.hyvaterveys.fi

Vauva -lehden Internetsivut
www.vauva-lehti.fi

Me Naiset -lehden Internetsivut
www.menaiset.fi

Gloria -lehden Internetsivut www.gloria.fi

Cosmopolitan -lehden Internetsivut
www.cosmopolitan.fi

Koti PC -lehden Internetsivut www.kotipc.fi

Tiede -lehden Internetsivut www.tiede.net

HiFi -lehden Internetsivut www.hifilehti.fi

Matkaopas -lehden Internetsivut
www.matkaopaslehti.fi

Aku Ankan Internetsivut www.akuankka.fi

Kasvissyöjille ruoan hakeminen voi reissussa osoittautua hankalaksi. Apua tilanteeseen voi etsiä kahdesta osoitteesta: toinen listaa kasvissyöntifraaseja yli 40 kielellä arabiasta kymriin, ja toisessa on tietoa kasvisravinto-
loista eri puolilta palloa
www.veg dining.com
www.hedweb.com/animals/vegphrase.htm

Eurooppa, Eurooppa. Kyrsiikö Eurooppa? Painu jenkkeihin. Pohjois-Amerikassa autoilevan ei tarvitse vuokrata autoa. Muuttofir-
mat etsivät vapaaehtoisia kuljettajia aja-
maan muuttajien menopelejä maan laidalta toiseen. Vaatimuksena ajokortti ja vähintään 21 vuoden ikä.
www.autodriveaway.com

Vitsejä

Tarpeellisia elämän ohjeita

Opetus no 1:

Varis istui puussa mitään tekemättä koko päivän. Pieni jänis näki variksen ja kysyi siltä: "Voisinko minäkin istuskella paikallani koko päivän mitään tekemättä?" Varis vastasi: "Varmasti voit." Joten niinpä jänis istui maassa koko päivän paikallaan mitään tekemättä. Yhtäkkiä kettu hypähti paikalle ja söi jäniksen!!

Kertomuksen moraali:

Jos aiot istua koko päivän tekemättä mitään, sinun pitää istua hyvin, hyvin korkealla pallilla.

Opetus no 2:

Kalkkuna jutteli härän kanssa. "Haluaisin lentää puun latvaan, mutta minä en jaksa lentää niin korkealle". Härkä sanoi: "Mikset pops minun kikalaitani, ne ovat täynnä kuituja ja antavat sinulle voimaa." Kalkkuna alkoi heti niitä napsimaan... se sai pian voimaa lentää alimmalle oksalle. Pian muutaman päivän popsimisen jälkeen se oli valmis lentämään puun latvaan. Sieltä hänet kuitenkin näki maanviljelijä, joka heti ampui kalkkunan alas puusta.

Kertomuksen moraali:

Paskan jauhaminen voi saada sinut korkealle, mutta ei pidä sinua siellä kauaa.

Opetus no 3:

Pikku lintu lensi etelään talveksi. Oli jo kylmä ja linnun siivet kangistuivat ja se putosi maahan pellolle. Kun se makasi siellä, paikalle tuli lehmä joka pudotti läjän lantaa linnun päälle. Lanta oli lämmintä ja pehmoista ja virvoitti pikkulinnun. Lintu nautiskeli ihanasta lämmöstä onnellisena ja alkoi ilosta viertää. Ohikulkeva kissa kuuli viserryksen ja lähti tutkimaan mistä ääni tulee. Se löysi pikkulinnun kaivoi sen esiin lannasta ja napsi suuhunsa.

Kertomuksen moraali:

1) Eivät kaikki ole vihollisiasi jotka heittävät paskaa niskaasi
2) Eivät kaikki jotka kaivavat sinut ylös paskasta ole sinun ystäviäsi
3) Kun olet kaulaasi myöten paskassa, kannattaa olla ihan hiljaa.

Ranskalainen kultaseppä ja kreikkalainen ravintoloitsija heittivät noppaa ja sopivat, että hävinnyt joko tarjoaa illallisen tai kaivertaa kellon taakse omistajansa nimen. Kävi niin, että ranskalainen hävisi. Tuhansia kaiverruksia elämässään tehneenä hän arveli selviytävänsä hetkessä pelivelastaan.

- Mikä olikaan nimesi? kysyi kultaseppä.
- Konstantinus Papanikostathanakopoulou!

Seuran seuraava tiedote ilmestyy marraskuussa 2003. Toimitus odottaa jälleen lukijoilta juttuja, vinkkejä ja kommentteja tiedotteeseen.

Tapatumakalenteri

08.09 Dimitria – Thessalonikin kaupungin kulttuurijuhlat alkavat , Lisätietoja ohjelmasta Internet sivuilta
www.thessalonikicity.gr/Ekdiloseis/politismos/politismos_dimitria.htm

20.09 Suomi-koulu alkaa. Ryhmien tarkemmat ajat Suomi-koulun opettajilta

05.10 Seuran seitsemäs, vuoden 2003, kuukausitapaaminen, tavernassa "1901", klo. 20.00

10.10 Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä

24.10 YK:n päivä

26.10 Kesäaika päättyy

01.11 Ilmoittaudu pikkujoulutoimikuntaan.

01.11 Pyhäinpäivä

02.11 Seuran kahdeksas, vuoden 2003, kuukausitapaaminen, tavernassa "1901", klo. 20.00

09.11 Isänpäivä

20.11 Lapsenpäivä

21.11 Thessalonikin 44. elokuvafestivaali alkaa